

PHẦN I. ĐẠI TƯỚNG VÕ NGUYỄN GIÁP TRONG THỜI KỲ KHÁNG CHIẾN CHỐNG THỰC DÂN PHÁP; ĐẾ QUỐC MỸ VÀ BỌN XÂM LƯỢC BÀNH TRƯỚNG BẮC KINH

BÙI ĐÌNH NGUYỄN. Bộ trưởng Võ Nguyên Giáp với những ngày xuân năm 1946 tại mặt trận Nha Trang / Bùi Đình Nguyễn // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn báo chí.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.144-148.

Tháng 1/1946, đồng chí Võ Nguyên Giáp (lúc đó là Bộ trưởng Bộ Nội vụ) được Bác Hồ triệu tập giao trọng trách thay mặt Trung ương vào miền Nam trực tiếp thị sát chiến trường, chỉ đạo tác chiến. Sau gần hai tuần lễ rời Thủ đô, vào đúng những ngày giáp Tết Bính Tuất 1946, phái đoàn của Bộ trưởng Võ Nguyên Giáp đã vượt đèo Cả (ranh giới giữa hai tỉnh Phú Yên – Khánh Hòa) và Tu Bông, Vạn Giã. Để tiếp cận mặt trận, phái đoàn quyết định vượt đèo Rù Rì đến Xón Bông sát với mặt trận phòng thủ bắc sông Cái. Càng đến gần, phái đoàn càng thấy rõ lúc này cuộc chiến đấu ở đây của bộ đội, dân quân tự vệ thành Nha Trang đang đánh trả quân Pháp diễn ra rất quyết liệt. Qua trực tiếp thị sát và nghe báo cáo của các đồng chí lãnh đạo tỉnh, Đại tướng Võ Nguyên Giáp nói: “Tôi đã tận mắt thấy rõ hơn cuộc chiến đấu cực kỳ khốc liệt, anh dũng của các lực lượng vũ trang và đồng bào Nha Trang, suốt 3 tháng qua đã giữ từng góc phố, căn nhà, giành lại từng thước đất với biết bao tấm gương hy sinh oanh liệt của những người đã ngã xuống vì Tổ quốc”. Đồng thời Bộ trưởng đã trân trọng chuyển lời thăm hỏi nhân dịp Tết Nhâm Tuất – Tết độc lập đầu tiên của đất nước, chuyển lời khen ngợi của Trung ương và Bác Hồ đến đồng bào chiến sĩ mặt trận Nha Trang. Để đối phó với cuộc chiến đấu sẽ còn gay go quyết liệt hơn sắp đến, Bộ trưởng Võ Nguyên Giáp đã căn dặn với các đồng chí lãnh đạo tỉnh: “... chúng ta cần thấy trước âm mưu địch để chủ động điều chỉnh trận địa chiến để giữ phòng tuyến mặt đối mặt với địch như vừa qua. Cần phải phát động toàn dân đánh giặc, phát triển chiến tranh nhân dân, chiến tranh du kích, dùng tập kích, phục kích, pha hoại kho tàng, tiêu hao, tiêu diệt địch, đồng thời xây dựng và bảo tồn lực lượng ta, thiết lập căn cứ vững chắc để kháng chiến lâu dài”.

VN.28870

BÙI ĐÌNH NGUYỄN. Đại tướng Võ Nguyên Giáp lo Nava rút bỏ Điện Biên Phủ / Bùi Đình Nguyên // Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Một con người viết hoa hoàn hảo.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.71-83.

Trong chiến dịch Điện Biên Phủ Đại tướng Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp đã nhiều lần đặt câu hỏi với cơ quan tham mưu chiến dịch rằng liệu Nava có rút khỏi Điện Biên Phủ trước khi ta nổ súng mở màn chiến dịch không? Và Đại tướng thường nhắc cơ quan quân báo trận ở phía trước phải luôn bán sát, theo dõi chặt chẽ động thái của địch, nhất là những triệu chứng chuẩn bị rút bỏ Điện Biên Phủ. Trước những báo cáo, trả lời của cơ quan quân báo. Đại tướng tỏ ra vui mừng vì mục tiêu của chiến dịch hiện vẫn còn đó, tức là thời cơ vẫn tồn tại để thực hiện chỉ thị của Bộ Chính trị và Bác Hồ - quyết tâm đánh đòn quyết định tiêu diệt lực lượng cơ động của địch trong mùa xuân này.

VN.28868

DƯƠNG LINH. Đại tướng Võ Nguyên Giáp vị thống soái vĩ đại / Dương Linh // Công an thành phố Hồ Chí Minh.- 2013.- Ngày 8 tháng 10.- Tr.3.

Tất cả chúng ta và thế giới đều biết Đại tướng Võ Nguyên Giáp, vị Tổng tư lệnh tối cao Quân đội nhân dân Việt Nam đã chỉ huy hai cuộc kháng chiến giành lại độc lập dân tộc và thống nhất Tổ quốc Việt Nam, là một nhà chiến lược quân sự lừng danh nhất trong lịch sử nhân loại. Đại tướng còn được nhà nghiên cứu quân sự Mac Donald, người Anh cấp tướng, tôn vinh là “vị thống soái vĩ đại của mọi thời đại”. Có lẽ không có sự tôn vinh nào cao quý hơn, xứng đáng hơn với một thiên tài quân sự Việt Nam. Điều làm cho cả thế giới kinh ngạc và khâm phục là Đại tướng Võ Nguyên Giáp chỉ huy lực lượng vũ trang qua hai cuộc kháng chiến đã đánh bại hàng chục tướng soái lừng danh từng học ở hai trường võ bị nổi tiếng “Saint Cyr” của Pháp và “West Point” của Mỹ, lại không học một trường quân sự nào, mà chỉ là thầy giáo dạy sử! Đây là một điều chưa từng có trong lịch sử quân sự nhân loại. Ông là người học trò xuất sắc và gần gũi nhất của Bác Hồ. Đại tướng đã không phụ lòng tin tưởng của Bác khi giao cho ông thành lập và chỉ huy Đội Việt Nam tuyên truyền Giải phóng quân ngày 22-12-1944 chỉ với 34 chiến sĩ trang bị vũ khí thô sơ. Từ đó đến nay lực lượng vũ trang tiến lên giành hết thắng lợi này đến thắng lợi khác, qua hai cuộc kháng

chiến mà đỉnh cao là chiến thắng Điện Biên Phủ (7-5-1954) và chiến dịch Hồ Chí Minh giải phóng miền Nam thống nhất Tổ quốc ngày 30-4-1975. Ông đã xây dựng, huấn luyện và chỉ huy quân đội thực hiện đúng lời dạy của Bác Hồ: “Quân đội ta trung với Đảng, hiếu với dân, sẵn sàng chiến đấu hy sinh vì độc lập tự do Tổ quốc và chủ nghĩa xã hội, nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng”.

Công an thành phố Hồ Chí Minh / 2013

CHU PHÁC. Đại tướng Võ Nguyên Giáp: Tình nghĩa lớn và chi tiết nhỏ / Thu Trang // Võ Nguyên Giáp qua lời kể của người thân.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.105-111.

Trong đợt 2 chiến dịch, cuộc tấn công đồi A1 của quân ta gặp nhiều khó khăn. Một số cán bộ chỉ huy đơn vị đã dao động, giảm sút ý chí chiến đấu, thương vong cao, cán bộ không sâu sát, có cán bộ đã bị kỷ luật. Đảng ủy, Bộ chỉ huy chiến dịch do Đại tướng tổng chỉ huy chiến dịch Võ Nguyên Giáp chủ trì một hội nghị từ cấp trung đoàn trở lên song cũng chỉ có một vài tiểu đoàn trưởng được dự. Nhiều cán bộ khi được triệu tập về Sở chỉ huy chiến dịch họp đều cho rằng đây sẽ là “Hội nghị sấm sét!” Đại tướng sẽ nổi lên đình. Nhưng trái với dự đoán, Đại tướng trầm tĩnh giọng Quảng Bình nhỏ nhẹ nhắc nhở những cán bộ chủ quan, chỉ huy mà ngồi một chỗ, xa thực tế mà cứ ra mệnh lệnh dẫn đến chiến sĩ thương vong nhiều. Nói đến đây, Đại tướng cảm động, mặt đỏ bừng nước và như nghẹn không nói được. Mọi cán bộ dự hội nghị đều xúc động thấy đau xót và thấy Đại tướng thực lòng yêu thương cấp dưới, yêu thương chiến sĩ. Mọi người ngồi lặng đi tự liên hệ với bản thân mình. Đại tướng – Tư lệnh chiến dịch nói rất ngắn. Chúng ta phải thực hiện bằng được chỉ thị của Bác Hồ của Trung ương Đảng. Đồng thời mỗi cán bộ phải thực sự coi trọng xương máu của cấp dưới, của chiến sĩ và phải thực sự yêu thương bộ đội. Cả hội nghị trầm hẳn xuống im lặng, suy nghĩ. Ra về mọi người nghĩ về chiến sĩ và về Đại tướng với tình cảm chân thành và mến phục.

VN.29045

ĐÌNH XUÂN. Đại tướng Võ Nguyên Giáp với ... chiến dịch ba ngày / Đình Xuân // Quân đội Nhân dân.- 2013.- Ngày 8 tháng 10.- Tr.5.

Là cán bộ Cục Tác chiến (Bộ Tổng tham mưu) làm nhiệm vụ tại Tổng hành dinh trong những ngày Tổng tiến công và nổi dậy Mùa Xuân năm 1975 lịch sử, Thiếu tướng Nguyễn Đồng Thoại không thể quên những kỷ niệm sâu sắc bên Đại tướng, Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp, đặc biệt là với Chiến dịch Quảng Nam-Đà Nẵng chỉ diễn ra trong 3 ngày (từ 27 đến 29-3-1975). Đầu tháng 3-1975, Thiếu tướng Nguyễn Đồng Thoại được điều động về công tác tại Cục Tác chiến. Ông nhớ lại: Trong quá trình nghiên cứu kế hoạch chiến lược giải phóng miền Nam trong hai năm 1975-1976, bộ phận nghiên cứu do Trung tướng, Phó tổng Tham mưu trưởng Lê Trọng Tấn chỉ đạo trực tiếp đã được Đại tướng Võ Nguyên Giáp quan tâm, đặt những đầu bài để triển khai. Cùng với kế hoạch chiến lược trên đã được Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương Đảng ta thông qua, Đại tướng Võ Nguyên Giáp chỉ đạo xây dựng kế hoạch thời cơ, nghĩa là khi thời cơ xuất hiện, phải chớp lấy để đẩy nhanh cuộc tổng tiến công và nổi dậy, khẩn trương giải phóng miền Nam... Thực tế chiến trường diễn ra với tốc độ mau lẹ, thời cơ liên tiếp xuất hiện, với sự chỉ đạo xây dựng kế hoạch thời cơ mà Đại tướng Võ Nguyên Giáp đề ra, quân và dân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng đã nắm chắc thời cơ, tiến hành tổng tiến công và nổi dậy giành thắng lợi. Để tạo ra bước ngoặt đột phá Buôn Mê Thuột, Bộ Chính trị, Quân ủy Trung ương, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã chỉ đạo giải quyết nhiều bài toán chiến lược ở chiến trường Trị-Thiên-Hué, Khu 5 và Nam Bộ để hỗ trợ đắc lực cho Tây Nguyên. Ngày 25-3-1975, ta thành lập Bộ tư lệnh Chiến dịch Quảng Nam-Đà Nẵng, do đồng chí Lê Trọng Tấn làm Tư lệnh và đồng chí Chu Huy Mân làm Chính ủy. Trong cuộc thông qua Quyết tâm chiến dịch, mọi điều đều được thông qua nhanh. Còn về thời gian, Đại tướng Võ Nguyên Giáp hỏi Tư lệnh Lê Trọng Tấn: “Thời gian dứt điểm Đà Nẵng là bao lâu?”. Tư lệnh báo cáo xin 7 ngày, rồi rút xuống còn 5 ngày, nhưng đều không được Tổng Tư lệnh chấp nhận. Đại tướng Võ Nguyên Giáp nói: “Chỉ 3 ngày thôi!”. Một vị tướng giỏi chỉ huy trận mạc như Tư lệnh Lê Trọng Tấn còn do dự với mốc thời gian ấy. Đại tướng Võ Nguyên Giáp nói: “Nếu không phải anh là Tư lệnh, thì tôi đã ra lệnh rồi!”. Và thực tế Chiến dịch Quảng Nam-Đà Nẵng đã diễn ra đúng 3 ngày (từ 27 đến 29-3-1975), ta giải phóng hoàn toàn Đà Nẵng.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp là thiên tài quân sự ở khả năng nắm thời cơ, tạo thời cơ và chớp thời cơ. Khi cần đánh nhanh thì đánh rất nhanh; khi thực tế chiến trường cần phải kiên trì, đánh chắc, thì thực hành đánh chắc, thậm chí thay đổi cả thế trận đã bày sẵn để chuẩn bị lại vì mục tiêu chắc thắng. Các chiến dịch

Biên Giới, Tây Bắc, Điện Biên Phủ và nhiều chiến dịch trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, đặc biệt là cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Mùa Xuân năm 1975, giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước do Đại tướng là Tổng Tư lệnh, chỉ huy đã chứng minh điều đó.

Quân đội Nhân dân / 2013

**HÀM CHÂU. Nghìn xưa chỉ có anh hùng lưu danh / Hàm Châu /
Nông nghiệp Việt Nam.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.4.**

Sự ra đi của một bậc vĩ nhân mà cuộc đời tỏa bóng lên hai thế kỷ, một thiên tài quân sự được quốc tế vinh danh, khiến cho cả thế giới bàng hoàng. Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một vị anh hùng lập công cứu nước, và chỉ riêng công trạng ấy thôi cũng đã đủ khiến ông lưu danh muôn thuở. Ngoài ra, tuy không phải là người lập đức, nhưng ông là vị tướng thâm nhuần sâu sắc đạo đức Hồ Chí Minh “dĩ công vi thượng” suốt đời tận trung với nước, chí hiếu với dân, là nhà quân sự theo chủ nghĩa nhân văn chân chính, mang bí danh Văn. Cũng như, tuy không phải là nghệ sĩ vĩ đại sáng tạo ra những mẫu mực ngôn từ bất hủ, nhưng ông là người “trước thư lập ngôn”, có nhiều tác phẩm giá trị vượt thời gian và không gian, được dịch ra nhiều thứ tiếng, như: Từ nhân dân mà ra; Điện Biên Phủ - điểm hẹn lịch sử; Những năm tháng không thể nào quên; Vũ trang quần chúng cách mạng, xây dựng quân đội nhân dân; Tổng hành dinh trong mùa xuân đại thắng... Có những tài năng thiên phú mặc dù kiến văn không rộng, học thức không cao. Võ Nguyên Giáp không phải là trường hợp như thế. Thiên tài quân sự của ông, tuy là do tự học, nhưng được xây đắp trên nền tảng trí tuệ xuất chúng ngay từ thời trẻ. Trong những ngày đầu sau Cách mạng Tháng Tám, Võ Nguyên Giáp giữ cương vị Bộ trưởng Bộ Nội vụ (gồm cả công việc nội vụ và công an), đồng thời, đặc trách công tác quân sự của Đảng, và là Bí thư Đảng đoàn Chính phủ. Trong hội kỷ của nhiều nhà trí thức lớn nước ta thời ấy, hình ảnh Võ Nguyên Giáp hiện lên rất lôi cuốn, với ngoại hình tuấn tú như một thư sinh. Giáo sư Nguyễn Xiển cho biết: Ngày 24/8/1945, khi được mời tới Bắc Bộ phủ yết kiến Chủ tịch Hồ Chí Minh, ông cũng đã gặp ông Võ Nguyên Giáp. “Một thanh niên thông minh dĩnh ngộ, từ một học trò nghèo mà học lên đại học. Tôi khâm phục anh tuy anh kém tuổi tôi mà đã đảm đương việc lớn”. Và đến ngay cả những kẻ thù cũ của ông cũng nể trọng ông trong số đó có Tướng Marcel Bigeard, nguyên Bộ trưởng Bộ Quốc phòng Pháp, thành viên Hội đồng Quân sự Quốc phòng Pháp, cựu thiếu tá tham chiến ở mặt trận Điện Biên Phủ đã từng

phải thốt lên rằng: “Ông Giáp đã chỉ huy quân đội Việt Nam chiến đấu giành thắng lợi trong một thời gian đặc biệt lâu dài suốt 30 năm, một kỳ tích chưa từng thấy! Vâng, không phải hiện nay mà muôn đời sau, tôi tin rằng cuộc đời và sự nghiệp đầy huyền thoại của Đại tướng Võ Nguyên Giáp mãi mãi là tấm gương, là niềm tự hào của mỗi người Việt Nam”.

Nông nghiệp Việt Nam / 2013

HÀ TRANG. Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Người làm thay đổi lịch sử / Hà Trang // Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Qua góc nhìn báo chí.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.73-79.

Trong cuốn sách của Giáo sư lịch sử quân sự Mỹ Cecil B. Currey, với tựa đề “Chiến thắng bằng mọi giá – Đại tướng Võ Nguyên Giáp, thiên tài của Việt Nam” có viết: “Trong suốt thời gian ở cương vị chỉ huy, ông (Đại tướng Võ Nguyên Giáp) đã trở thành một huyền thoại và hơn nữa, một thiên tài quân sự vĩ đại nhất của thế kỷ XX và là một trong những vị tướng vĩ đại nhất của mọi thời đại. Không chỉ bởi sự táo nhả và sự tài ba về mặt chiến lược của ông. Không chỉ vì ông đã dẫn dắt và phát huy đến cao độ tinh thần dũng cảm của quân đội trong một số trận chiến nổi tiếng. Không chỉ do khả năng thu phục nhân tâm của cá nhân ông, mà còn bởi những thành quả mà ông đã đạt được... những thách thức mà Tướng Giáp phải vượt qua đã đưa ông trở thành một bậc thầy về chiến thuật, về hậu cần và về chiến lược. Ông đã sáng tạo ra một kiểu chiến thuật (cách đánh) mà cả người Pháp và người Mỹ không thể thắng được ...”. Hay nói như Tướng Peter Mc Donald, nhà nghiên cứu khoa học lịch sử quân sự người Anh đánh giá: “Với 30 năm làm Tổng tư lệnh và gần 50 năm tham gia chính sự cấp cao, ông tỏ ra là người có phẩm chất phi thường trong mọi lĩnh vực. Không có vị tướng nào so sánh được với ông trong việc kết hợp chiến tranh du kích với chiến tranh chính quy. Sự kết hợp đó xưa nay chưa từng có”.

Dưới sự dẫn dắt của Đại tướng Võ Nguyên Giáp- nhà chiến lược tài ba, chỉ huy quân sự lỗi lạc... Quân đội ta từ buổi đầu chỉ có 34 chiến sĩ với vũ khí trang bị thô sơ, trải qua hai cuộc kháng chiến thần thánh của dân tộc, chiến đấu bảo vệ Tổ quốc, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng và Bác Hồ kính yêu... đã trở thành một đội quân hùng mạnh, đánh thắng mọi kẻ thù xâm lược. Dân tộc Việt Nam tự hào vì đã có một Võ Nguyên Giáp được bạn bè thế giới khâm phục, kẻ thù nể trọng như một “Anh hùng châu Á”, “Đại tướng 5 sao”, “Một danh

tướng đã đi vào huyền thoại” ... 56 năm, nhìn lại lịch sử, giờ đây không mấy ai còn cười chê người Pháp khi đó đã “khờ khạo” chọn Điện Biên Phủ làm điểm quyết chiến chiến lược với Việt Nam. Quân đội viễn chinh Pháp thất bại không phải vì đã “đầu tư” sai, mà thua bởi phải đương đầu với một đội quân đặt dưới sự lãnh đạo của một đảng tiên tiến, một lãnh tụ thiên tài – Chủ tịch Hồ Chí Minh và một vị tướng lỗi lạc – Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Với quyết định thay đổi lịch sử là chuyển từ phương châm “đánh nhanh, thắng nhanh” sang “đánh chắc, tiến chắc”, ta giành được thế chủ động tiến công, đẩy địch vào thế bị động, bẻ tắc, đứng trước nguy cơ tiêu diệt không cách gì gỡ được.

VN.28870

HỒ NGỌC SON. Võ Nguyên Giáp – Thiên tài quân sự / Hồ Ngọc Sơn // Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Qua góc nhìn báo chí.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.115-127.

Năm 1992, Hội đồng khoa học Hoàng gia Anh đã vinh danh 10 nhân vật quân sự lỗi lạc nhất mọi thời đại, trong đó có hai vị tướng kiệt xuất của Việt Nam: Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn và Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Điều đặc biệt, trong số những người được vinh danh, duy nhất Đại tướng Võ Nguyên Giáp còn sống. Để được tôn vinh thiên tài quân sự qua mọi thời đại của nhân loại thật không dễ. Thế nhưng, với Đại tướng Võ Nguyên Giáp, không chỉ nhận được sự đồng thuận rất cao của giới quân sự, kể cả những người bình chọn “khó tính” nhất, ông còn nhận được sự ngưỡng mộ, kính trọng của nhiều nguyên thủ quốc gia, chính khách, học giả, nhà sử học, nhà báo, nhà văn và đông đảo nhân dân thế giới. Nghiên cứu về con người và sự nghiệp của ông thế giới không chỉ ca ngợi tài thao lược kiệt xuất, mà thường phân tích 5 yếu tố có bản nhất và đó cũng là 5 bài học có giá trị lớn nhất làm nên một thiên tài quân sự. Trước hết, Đại tướng được đánh giá là một chuyên gia lỗi lạc hàng đầu về đường lối chiến tranh nhân dân của phong trào giải phóng dân tộc trong nước và trên thế giới. Thứ 2, đó là tư duy khoa học của Đại tướng Võ Nguyên Giáp rất độc đáo, sáng tạo và toàn diện, đặc biệt là trong việc xây dựng lực lượng quân sự. Thứ 3, Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một vị tướng sắc sảo nhất về nghệ thuật khoét sâu chỗ yếu của địch. Thứ 4, thế giới xem ông là bậc thầy về chiến lược, chiến thuật quân sự. Thứ 5, ông là vị tướng có một nhân cách phi thường. Nét đẹp cao quý tập trung nhất về nhân cách của ông “Dĩ công vi thượng”.

VN.28870

HOÀNG MINH THẢO. Đại tướng Võ Nguyên Giáp với cuộc Tổng tiến công chiến lược mùa Xuân năm 1975 / Hoàng Minh Thảo // Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Một con người viết hoa hoàn hảo.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.15-21.

Từ Điện Biên Phủ chấn động địa cầu, đến cuộc Tổng tiến công mùa Xuân 1975, theo tư tưởng quân sự Hồ Chí Minh, Đại tướng Võ Nguyên Giáp vị Tổng tư lệnh, người anh cả của Quân đội nhân dân Việt Nam đã tiếp thu truyền thống tinh hoa của Bạch Đằng, Chi Lăng, Đống Đa, và cùng với phương châm tác chiến là: Tránh chỗ mạnh, đánh chỗ yếu; đánh chỗ yếu trước, đánh chỗ mạnh sau. Ông đã lập mưu, cài thế, chỉ huy lãnh đạo quân đội ta giành thắng lợi vẻ vang cho dân tộc.

VN.28868

HOÀNG MINH THẢO. Đại tướng Võ Nguyên Giáp với nghệ thuật quân sự / Hoàng Minh Thảo // Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Một con người viết hoa hoàn hảo.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.51-58.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp, vị tổng tư lệnh đầu tiên của các lực lượng vũ trang cách mạng Việt Nam. Một vị tướng tài kiệt xuất. Ông đã tiếp thu và vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh và kế thừa những truyền thống tinh hoa, trí tuệ của dân tộc. Qua đấu tranh rèn luyện trong thực tiễn chiến tranh ông đã sáng tạo ra những lý luận quân sự trong thời đại mới, đóng góp lớn lao vào kho tàng lý luận quân sự Việt Nam. Võ Nguyên Giáp là một vị tướng chỉ huy có tài thao lược; trí tuệ quân sự; mưu kế chiến lược; lý luận quân sự sáng tạo; được lãnh tụ Hồ Chí Minh giáo dục, rèn luyện và được thực tiễn cuộc chiến tranh cách mạng hun đúc nên đã tạo ra một vĩ tướng văn – võ song toàn, một vị tướng của nhân dân, vị tướng của quân đội cách mạng.

VN.28868

HOÀNG MINH THẢO. Võ Nguyên Giáp vẫn là Tổng tư lệnh thân yêu như những ngày nào / Hoàng Minh Thảo // Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Một con người viết hoa hoàn hảo.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.133 -158.

Đó là hồi ức của Thượng tướng Hoàng Minh Thảo về người Anh Cả của quân đội nhân dân Việt Nam. Với ông Đại tướng là tấm gương sáng về đạo đức, sinh hoạt của một người đứng đầu toàn quân và của một nhà văn hóa. Đồng thời ở Đại tướng còn là sự độ lượng, đức khoan dung thật là sâu rộng, là người quyết đoán, gương mẫu trong việc thực hành chân chủ quân sự.

VN.28868

HỮU MAI. Không phải huyền thoại / Hữu Mai.- Tp. Hồ Chí Minh : Trẻ, 2009.- 569tr.; 24cm.

Đây là cuốn tiểu thuyết lịch sử đầu tiên về Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong bối cảnh cuộc kháng chiến chống Pháp và cao trào chiến dịch lịch sử Điện Biên Phủ.

895.92234

KH455P

JAMES FOX. Bạc thầy khía thác mâu thuẫn của kẻ xâm lược: Bài 1: Tướng Giáp - Người chiến thắng ở Điện Biên Phủ / James Fox / Tiền phong.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.6.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp từng là thầy giáo dạy sử tại trường trung học Thăng Long. Sự hiểu biết của ông về môn lịch sử trở thành một bộ phận cơ bản trong kiến thức của ông với cương vị là một vị tướng. Ngay từ đầu trong sự nghiệp của ông, ông đã nắm được quan niệm về “chiến tranh nhân dân” một cuộc chiến tranh kéo dài trong đó, không phải chỉ có binh lính mà toàn dân tham gia. Chiến tranh trường kỳ là một mưu lược có từ lâu của Việt Nam, đã từng đánh bại nhiều cuộc ngoại xâm kẻ thù từ đầu công nguyên. Điều mà sau này Đại tướng Võ Nguyên Giáp có thể đánh giá – và điều mà người Mỹ rõ ràng không thể nhận ra được – là kiểu chiến tranh đó dựa vào các phương pháp rút từ một cuốn sách của thế kỷ thứ 13, lại đặc biệt có hiệu quả để đối phó với kỹ thuật của các hình thức chiến đấu hiện đại. Đại tướng nói: “Chúng ta càng đợi lâu bao nhiêu thì thất bại của chúng càng lớn bấy nhiêu”, và trong hơn 30 năm chiến tranh chống Pháp và chống Mỹ, điều đó là châm ngôn của ông. 10 năm đầu, ngay cả trước thất bại thảm khốc của Pháp ở Điện Biên Phủ năm 1954, đã cho ta thấy Đại tướng là một trong những nhà chiến lược lớn của thế kỷ 20. Trong khi còn đang mặc bộ thường phục, ông đã rải quân du kích khắp nơi và chuyển các sư

đoàn của ông đi khắp Bắc Kỳ, Trung Kỳ và Lào... Ngay cả người Mỹ - thế lực xâm lược đáng sợ nhất trong lịch sử Việt Nam – sau hai năm thử thách với chiến lược của ông Giáp cũng thấy bị sa lầy. Ông kéo họ vào một tình thế bế tắc và buộc họ rút lui từng bước. Danh sách các vị tướng lĩnh phương Tây bị thất bại trước kiêu chiến tranh của Đại tướng là một danh sách gồm nhiều tướng có tiếng tăm lừng lẫy: Valluy, De Lattre de Tassigny, Raoul Salan, Henri Navarre, Paul Harkins, Maxwell Taylor, William Westmoreland, Creighton Abrams. Một vài người như Taylor đã phải bàng hoàng.

Tiền phong / 2013

KIM OANH. Đại sứ Pháp tại Việt Nam Giăng Nô-en Poa-ri-ê: Pháp ngưỡng mộ và tôn trọng Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Kim Oanh // Quân đội nhân dân.- 2013.- Ngày 9 tháng 10.- Tr.8.

Giống như bất cứ người dân Pháp nào, đối với Đại sứ Cộng hòa Pháp tại Việt Nam Giăng Nô-en Poa-ri-ê (Jean Noel Poirier), Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một trong số những nhà lãnh đạo nổi tiếng nhất của Việt Nam. Không những vậy, ông còn là một vị tướng tài của một dân tộc anh hùng-dân tộc Việt Nam. “Đó là người mà nhân dân Pháp rất ngưỡng mộ và tôn trọng”, Đại sứ G.Nô-en Poa-ri-ê khẳng định.

Quân đội nhân dân / 2013

LÊ HỮU ĐỨC. Tầm nhìn Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Lê Hữu Đức // Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Một con người viết hoa hoàn hảo.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.163-168.

Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp vừa là một nhà lãnh đạo lỗi lạc, vừa là một người có tư duy sáng tạo đặc biệt về chỉ đạo đấu tranh vũ trang đồng thời là một tổng hòa giữa hiểu biết uyên bác và toàn diện với phương pháp luận biện chứng, khoa học, không một chút gợn duy ý chí; giữa tầm nhìn xa rộng về chiến lược, chiến thuật với lý luận sâu sắc và đầu óc thực tiễn phong phú. Trong Đại tướng còn có sự tổng hòa giữa truyền thống quân sự của cha ông với tính ưu việt của tư tưởng quân sự thời đại Hồ Chí Minh và tinh hoa nghệ thuật quân sự của các nước anh em. Quân đội ta có quyền tự hào về vị Tổng Tư lệnh và người Anh cả

*duy nhất chưa hề phạm một sai lầm nào về chiến lược và chiến thuật quân sự, đồng thời lại có những kiến nghị và những quyết định có tính chất lịch sử ở những thời điểm quan trọng. Nói như nhà sử học quân sự Anh: Peter Mac Doanl trong cuốn sách **Võ Nguyên Giáp, một sự đánh giá**, viết năm 1992, đã khẳng định: “Rất ít người có thể thay đổi dòng chảy của lịch sử, nhưng tướng Giáp là một trong những người hiếm hoi ấy...”*

VN.28868

LÊ NGHĨA. Chiến dịch Điện Biên Phủ vang danh năm châu, chấn động địa cầu / Lê Nghĩa, Lê Minh Toàn // Những nhà quân sự nổi tiếng thế giới.- H : Công an nhân dân, 2010.- Tr.244-249.

Với sự phát triển sớm về khoa học kỹ thuật, đến đầu thế kỷ 20, phương Tây đã vượt rất xa phương Đông về tiềm lực kinh tế quân sự, chủ nghĩa thực dân bắt đầu hình thành và vươn mình dẫm chân lên phần còn lại của thế giới. Nhưng đến năm 1954, một cơn địa chấn đã xuất hiện, cơn địa chấn này đã làm rung chuyển toàn thế giới, gây ra bao kinh ngạc từ Đông sang Tây, làm trầm trở từ Nam chí Bắc, thay đổi rất nhiều suy nghĩ từ châu Á đến châu Âu, châu Mỹ, châu Phi. Tâm cơn địa chấn nằm ở Việt Nam, từ một vùng đất có tên là Điện Biên Phủ, từ một vị danh tướng Việt Nam có tên là Võ Nguyên Giáp. Chiến thắng Điện Biên Phủ là chiến thắng lần đầu tiên được thực hiện bởi một lực lượng kháng chiến châu Á chống lại quân đội thực dân. Chiến thắng này đã đập ngã huyền thoại bất khả chiến bại của phương Tây và chấm ngòi các cuộc đấu tranh chống chế độ thực dân trên khắp thế giới. Đại tướng Võ Nguyên Giáp, bằng chiến thắng thực dân Pháp tại Điện Biên Phủ ông đã báo trước sự sụp đổ của chủ nghĩa thực dân. Các tướng lĩnh Mỹ khi nhắc đến ông vẫn thường gọi ông là “Đại tướng 5 sao” với hàm ý hết sức ca ngợi.

355.0092

NH556N

MAI SƠN. Uống nước nhớ nguồn / Mai Sơn // Võ Nguyên Giáp qua lời kể của người thân.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.90-93.

Đó là kỉ niệm của tác giả khi được đón Đại tướng Võ Nguyên Giáp tới thăm mẹ của mình - cụ Nguyễn Thị Vĩnh ở Tam Đảo. Dù đã trải qua nhiều năm,

nhưng Đại tướng vẫn không quên những người đã chăm sóc mình trong những năm kháng chiến.

VN.29045

MICHAEL LEE LANNING. Võ Nguyên Giáp Đại tướng quân đội nhân dân Việt Nam / Michael Lee Lanning // 100 nhà quân sự có ảnh hưởng nhất trong lịch sử thế giới.- H : Thời đại, 2010.- Tr.218-223.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp, bậc thầy của chiến tranh du kích hiện đại, người đã đánh bại những kẻ thù xâm lược Nhật, Pháp, Mỹ và cả lực lượng quân sự hùng mạnh của miền Nam Việt Nam do Mỹ hỗ trợ, để giành được độc lập và thống nhất cho nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Đường lối quân sự của Võ Nguyên Giáp luôn ảnh hưởng đến các quốc gia đang phát triển, họ xem những lý luận của ông như kim chỉ nam và là phương pháp để chiến thắng kẻ địch mạnh hơn mình. Tuy chưa bao giờ Đại tướng được huấn luyện quân sự chính quy, nhưng ông đã chứng minh được mình là người có thể chiến thắng những kẻ địch có ưu thế mạnh. Tư tưởng chiến thuật của ông rất đơn giản, dễ triển khai, ông chủ trương giao cho các sĩ quan cấp dưới tất cả các quyền tự chủ. Cuối cùng, ý chí “quyết chiến, quyết thắng” đã giúp ông giành được thắng lợi trong cuộc chiến tranh thống nhất đất nước. Đến nay, Đại tướng Võ Nguyên Giáp vẫn được xem là “tài sản quý báu của quốc gia” và trên phạm vi thế giới, ông cũng là bậc thầy trong số một về chiến tranh du kích. Tất cả những thành công trong cuộc đời quân sự của ông đã có ảnh hưởng sâu sắc đến các sự kiện chính trị và hành động quân sự trên thế giới. Đặc biệt là tại Mỹ, đã có rất nhiều người bị ám ảnh bởi “hội chứng Việt Nam”.

355.0092

M458T

NGÔ VƯƠNG ANH. Điện Biên Phủ và vị tướng nhân văn / Ngô Vương Anh // Đại tướng Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp với sử học Việt Nam.- H : Chính trị Quốc gia, 2010.- Tr.392-396.

Võ Nguyên Giáp là bậc thầy về cách đánh. Ông luôn tìm ra cách đánh độc đáo và sáng tạo, vừa bảo đảm thắng lợi cao nhất cho trận đánh, vừa hạn chế đến mức thấp nhất thương vong cho tướng sĩ. Ông là vị thống soái có tài thao lược kiệt xuất. Nhà sử học quân sự Mỹ Cecil Curay trong Chiến thắng bằng mọi giá – Võ Nguyên Giáp vị Đại tướng, thiên tài của Việt Nam, đã nhận xét: “Trong suốt

thời gian đó, ông không chỉ trở thành một huyền thoại mà có lẽ còn trở thành một trong những thiên tài quân sự lớn nhất của tất cả các thời đại. Ông Giáp là vị tướng duy nhất trong lịch sử hiện đại đã tiến hành chiến đấu chống kẻ thù trong thế vô cùng yếu, thiếu trang bị, thiếu nguồn tài chính, dù mới đầu không có quân, vậy mà liên tiếp đánh bại quân Nhật, quân đội Pháp, quân đội Mỹ... Ông Giáp là chuyên gia hiện hữu vĩ đại nhất về chiến tranh nhân dân". Ông đến với các chiến sĩ, đồng chí, đồng bào bằng tình cảm của một người thân thiết. Ông là một Tổng Tư lệnh biết đau với từng vết thương của mỗi người lính, biết tiếc từng giọt máu của mỗi chiến binh. Ông là người chỉ huy văn võ song toàn, là một tổng tư lệnh đức tài trọn vẹn. Tướng Mỹ Oétmolen thừa nhận: "Ông Giáp có tất cả đức tính của một thống soái quân sự lớn, đó là sự quả đoán, tính kiên quyết, sức mạnh tinh thần, khả năng tập trung suy nghĩ và hành động, trí thông minh"

VV.6751

NGUYỄN ĐỨC CƯỜNG. Đại tướng tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp // Nguyễn Đức Cường.- H : Thời đại, 2011.- 193tr ; 26cm.

Giới thiệu về tiểu sử, cuộc đời và sự nghiệp của Đại tướng Võ Nguyên Giáp; những hình ảnh và tư liệu về ông trong 2 cuộc kháng chiến chống Pháp, chống Mỹ và trong thời bình và những bài viết chọn lọc về Đại tướng Tổng tư lệnh Quân đội Nhân dân Việt Nam.

VV.6751

NGUYỄN HUY TOÀN. Đại tướng đánh thắng nhiều Đại tướng nhất / Nguyễn Huy Toàn // Tiền phong.- 2013.- Ngày 15 tháng 10.- Tr.2.

Năm 1948, Chủ tịch Hồ Chí Minh ký sắc lệnh phong quân hàm Đại tướng cho Võ Nguyên Giáp, lúc đó ông 37 tuổi. Tiếp sau đó là các sắc lệnh phong Trung tướng Nguyễn Bình và các vị Thiếu tướng Hoàng Văn Thái, Nguyễn Sơn, Hoàng Sâm... Trong 30 năm làm Bí thư Quân uỷ Trung ương, Tổng tư lệnh quân đội, Bộ trưởng Bộ Quốc phòng của Việt Nam (1946-1976), Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã tổ chức chỉ huy quân và dân ta lần lượt đánh bại các đội quân xâm lược của phát xít Nhật, để cướp chính quyền trong Cách mạng tháng Tám năm 1945, sau đó là đánh thắng đội quân viễn chinh của thực dân Pháp gần 20 vạn tên, và cuối cùng là đánh bại đội quân xâm lược của đế quốc Mỹ 54 vạn quân và 6 vạn quân đồng minh của Mỹ. Chúng ta có thể tự hào về truyền thống thượng võ của dân tộc, từ Trần Hưng Đạo thế kỷ XIII đến Võ Nguyên Giáp - thế kỷ thứ XXI là

gần 700 năm. Một người trong vòng 30 năm, ba lần thắng đế quốc to; một người cũng trong vòng 30 năm đánh thắng 3 đế quốc to. Một người được nhân dân vinh danh là Đức Thánh Trần, một người được tôn vinh là vị Tướng của nhân dân. Trong cuộc đời cầm quân của mình, từ 1946 đến 1954, Đại tướng đã lần lượt đánh bại 7 Đại tướng Pháp. Đầu tiên là tướng 4 sao Philippe leclerc nhậm chức tháng 8 / 1945, đến tháng 6 /1946 bị triệu hồi vì thất bại trong chiến lược đánh nhanh thắng nhanh. Tướng 4 sao Etienne Valluy sang thay, đến tháng 5 /1948 lại bị triệu hồi vì thất bại trong Thu Đông 1947. Đến lượt tướng 4 sao C.Blaijat sang thay, nhưng được một năm, đến tháng 9 /1949 lại phải thay vì không thực hiện được chiến lược “Lấy chiến tranh nuôi chiến tranh, dùng người Việt trị người Việt”. Tướng 4 sao M.Corgente sang thay lại bị một đòn đau trong chiến dịch Biên Giới, tháng 12/1950 được thay bằng tướng Delattre De Tassigny, đây là vị tướng 5 sao, người tài nhất của nước Pháp, nhưng cũng chỉ được một năm vì bị thua trận ở khắp nơi, nhất là việc xây dựng hàng nghìn lô cốt boong ke để co về cố thủ. Tướng Raul Salan sang thay, tướng 4 sao này trụ được từ tháng 12/1951 đến tháng 5/1953 lại bị thay vì thua trong chiến dịch Hoà bình và các mặt trận ở toàn Đông Dương. Cuối cùng là tướng 4 sao Henri Navarre, ông này bị thua đậm nhất ở khắp các chiến trường Đông Dương mà đau nhất là ở Điện Biên Phủ, ông từng thách tướng Giáp đánh Điện Biên, nhưng cuối cùng phải dùng máy bay Mỹ trực tiếp ném bom xuống Điện Biên Phủ mà cũng không cứu vãn được. Đại tướng Võ Nguyên Giáp còn được biết tới là Đại tướng viết nhiều sách nhất, cùng với sự nghiệp quân sự có một không hai, ông còn là tác giả của 64 đầu sách, trên 10 vạn trang in, đóng góp vào kho tàng lý luận về chiến tranh nhân dân, về học thuyết quân sự Việt Nam, vào kho tàng văn học và sử học của nước nhà. Ông cũng là Đại tướng có những quyết định đậm dấu ấn lịch sử. Trong chiến dịch Điện Biên Phủ, ông đã quyết đoán thay đổi phương châm từ “đánh nhanh thắng nhanh” sang “đánh chắc, tiến chắc”. Bình luận về sự kiện này, Đại tướng nước Anh là Peter Macdonald viết: “Cách triển khai trận đánh Điện Biên Phủ và hậu quả của nó đã làm cho chiến trận này trở thành một cuộc chiến đấu mang tính quyết định nhất trong mọi thời đại và ghi tên Võ Nguyên Giáp vào các sử sách”. Trong trận quyết chiến chiến lược năm 1975, ông cũng đã ra một mệnh lệnh lịch sử đó là: 1. Thần tốc, thần tốc hơn nữa; táo bạo, táo bạo hơn nữa, tranh thủ từng giờ từng phút xốc tới mặt trận, giải phóng miền Nam, quyết chiến và toàn thắng. 2. Truyền đạt tức khắc đến đảng viên, chiến sĩ. Mệnh lệnh này trở thành một sức mạnh vật chất phi thường để rút ngắn thời gian giải phóng miền Nam từ 2 năm

xuống 1 năm và cuối cùng là 56 ngày. Đại tướng cũng được biết tới là người giàu tình cảm nhất. Ngày 3/4/1954, khi nghe trợ lý tác chiến báo cáo Trung đoàn 174 và Trung đoàn 102 đánh đồi A1 ở Điện Biên Phủ chiến đấu rất dũng cảm, mà vẫn chưa dứt điểm được. Thương cán bộ chiến sĩ hy sinh nhiều, ông đã rơi nước mắt. Năm 1989, Đại tướng về thăm an toàn khu huyện Định Hóa, Thái Nguyên, các mẹ, các chị từng nuôi và che chở cho Đại tướng trong những ngày đầu cách mạng còn khó khăn, cứ thế chạy lại ôm lấy Đại tướng mà hôn, mà khóc, ông cũng không cầm lòng được, cũng nước mắt lưng tròng, làm cho cuộc đón tiếp rất thân tình và xúc động. Năm 1994, khi đọc tin Nhà nước phong tặng danh hiệu “Bà mẹ Việt Nam anh hùng” đợt đầu tiên, ông đã khóc, có lẽ ông nghĩ đến các bà mẹ đã trao những đứa con trai thông minh và khoẻ đẹp cho ông để đi đánh giặc, và các anh đã không trở về. Năm 2005, trong cuộc hành quân “Tiếp lửa truyền thống vang mãi khúc quân hành”, khi tiến 1000 cự chiến binh trong cuộc hành quân vào Sài Gòn dự lễ kỷ niệm 30 năm Giải phóng, ông gặp gỡ các cựu chiến binh, thấy một người già yếu, mặc áo sờn vai, Đại tướng đã khóc, những người có mặt lúc đó đều hết sức xúc động. Năm 2010, trong bộ phim về tướng Võ Lăng, khi phát biểu về vị tướng này, ông cũng đã khóc, những giọt nước mắt của vị tướng đã 100 tuổi khóc thương một vị tướng tài - một người bạn chiến đấu của ông. Và cũng là Đại tướng đức độ, suốt đời thực hiện lời dạy của Bác Hồ “Dĩ công vi thượng”. Vị tướng yêu hoà bình trong độc lập tự do. Tiến sĩ sử học Na-uy Stein Tonnesson khẳng định “Đại tướng Võ Nguyên Giáp là người đặc biệt yêu hoà bình. Đại tướng luôn nhấn mạnh tầm quan trọng của hoà bình và sự cần thiết phải duy trì hoà bình cho Việt Nam cũng như các nước khác trên thế giới. Đó là điều mà tôi rất kính trọng và ấn tượng sâu sắc với Đại tướng Võ Nguyên Giáp”.

Tiền phong / 2013

NGUYỄN MẠNH HÀ. Điện Biên Phủ và bản lĩnh Võ Nguyên Giáp / Nguyễn Mạnh Hà // Đại tướng Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp với sử học Việt Nam.- H : Chính trị Quốc gia, 2010.- Tr.367-391.

Thời gian từ ngày 26/1 đến ngày nổ súng thực sự mở màn chiến dịch 13/3/1954 chỉ hơn một tháng rưỡi, nhưng rất cần thiết và quý giá. Nó quyết định thắng lợi của Việt Nam trong chiến dịch Điện Biên Phủ. Pháo binh đã vào vị trí, các đại đoàn đều có mặt ở tuyến xuất phát xung phong. Nhưng ông đã quyết định hoãn đánh, dù biết rằng sẽ tác động đến tinh thần bộ đội. Đây thực sự là lúc bản

lĩnh của người cầm quân được thể hiện. Quyết định thay đổi phương châm tác chiến chiến dịch từ “Đánh nhanh, thắng nhanh” sang “Đánh chắc, tiến chắc” được coi là sự kiện thú vị, hấp dân nhất trong lịch sử cuộc kháng chiến chống Pháp, quyết định mà Đại tướng Võ Nguyên Giáp gọi là “quyết định khó khăn nhất trong cuộc đời chỉ huy của tôi”, lúc đó ông mới 43 tuổi.

VV.5615

NGUYỄN TIẾN NĂNG. Người Anh Cả của thanh niên xung phong / Nguyễn Tiến Năng // Nhân dân .- 2013.- Ngày 11 tháng 10 .- Tr.3.

Trong hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, hàng trăm nghìn thanh niên xung phong đã sát cánh cùng Quân đội nhân dân trên các chiến trường. Ngoài làm cầu, làm đường, bảo đảm giao thông, tải thương, tải đạn nghìn thanh niên xung phong còn bổ sung cho bộ đội tại mặt trận hàng chục nghìn cán bộ, đội viên trực tiếp chiến đấu góp phần xứng đáng vào thắng lợi vĩ đại của dân tộc. Có thể nói, từ chiến dịch Biên giới (1950) đến chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử (1975), nghìn thanh niên xung phong đã coi Đại tướng Võ Nguyên Giáp - Anh Văn, là Tổng Tư lệnh "của mình" với lòng kính trọng và niềm tin vững chắc. Nhớ lại chiến dịch Điện Biên Phủ, đoán biết những khó khăn trong mùa mưa, Đại tướng gửi thư động viên thanh niên xung phong. Được sự động viên khích lệ của Đại tướng, thanh niên xung phong đã lao động sáng tạo, không quản hy sinh, dũng cảm vượt qua mưa bom, bão đạn hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, góp phần làm nên chiến thắng Điện Biên Phủ "lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu". Thời kỳ chống Mỹ, cứu nước, Đại tướng Võ Nguyên Giáp quan tâm theo dõi hoạt động của bộ đội, thanh niên xung phong trên các tuyến đường ra mặt trận và thường gửi thư khen thưởng, động viên các đơn vị, cá nhân có thành tích. Có lần đi thăm các lực lượng mở đường Trường Sơn, đánh giá cao công lao của bộ đội, thanh niên xung phong, Đại tướng cho rằng: Đường 20 Quyết thắng là một kỳ công, kỳ tích, kỳ quan do ý chí vì độc lập tự do của chiến sĩ và thanh niên xung phong làm nên. Khi xây dựng Khu Di tích Ngã ba Đồng Lộc, Đại tướng đã ghi tặng: Cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của dân tộc, nhiều anh hùng, liệt sĩ ngã xuống, để lại tấm gương cho các thế hệ Việt Nam. Việc xây dựng Ngã ba Đồng Lộc thành Khu Di tích thanh niên xung phong cả nước có ý nghĩa rất quan trọng, góp phần giáo dục truyền thống cách mạng cho nhân dân, nhất là các thế hệ trẻ hôm nay và mai sau. Đại tướng gửi một cây đa và một cây ngọc lan qua đoàn cán bộ của Hà Tĩnh, mong anh em đem về trồng và chăm sóc

cây đa, cây ngọc lan mãi mãi xanh tươi nảy lộc ở Ngã ba Di tích lịch sử để bày tỏ tình cảm sâu sắc đối với các liệt sĩ nghìn thanh niên xung phong. Đại tướng là người thấu hiểu tinh thần lao động quên mình, sự hy sinh dũng cảm của thanh niên xung phong trên các chiến trường, luôn quan tâm đến đời sống, sinh hoạt của thanh niên xung phong, nhắc nhở cán bộ chỉ huy các đơn vị bộ đội bảo đảm cung cấp, chia sẻ kinh nghiệm và giúp đỡ thanh niên xung phong. Đại tướng luôn dành cho thanh niên xung phong những tình cảm thân thương của người chỉ huy, người anh Cả và hơn thế là lòng nhân ái của một nhân cách lớn. Hình ảnh và tấm lòng của Đại tướng mãi ghi đậm trong tâm khảm các thế hệ nghìn thanh niên xung phong Việt Nam.

Nhân dân / 2013

NGUYỄN QUYẾT. Võ Nguyên Giáp – Nhà chiến lược quân sự lỗi lạc / Nguyễn Quyết // Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Một con người viết hoa hoàn hảo.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.196-200.

Hải Phòng là một thành phố lớn của miền Bắc, là nơi giao lưu với trong nước và nước ngoài, nơi tiếp nhận trên 80% hàng viện trợ từ các nước anh em cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ miền Bắc cũng như cho cuộc đấu tranh giải phóng miền Nam. Vì vậy, Hải Phòng trở thành mục tiêu trọng điểm đánh phá ác liệt với quy mô lớn, cường độ cao trên nhiều mặt trong hai đợt chiến tranh phá hoại bằng không quân và hải quân của đế quốc Mỹ. Là người được Trung ương Đảng và Bác Hồ giao nhiệm vụ thành lập quân Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân – đội quân chủ lực đầu tiên của cả nước; là Bí thư Quân ủy Trung ương, Tổng Tư lệnh các lực lượng vũ trang trong suốt hai cuộc kháng chiến trường kỳ chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, là một nhà chiến lược, có tài năng lỗi lạc về quân sự, Võ Nguyên Giáp đã có công lớn cùng với Trung ương Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, vạch ra đường lối và tổ chức chỉ đạo cuộc chiến tranh nhân dân trong cả nước, lập nên những chiến công vang dội trong hai cuộc kháng chiến giải phóng dân tộc, thống nhất Tổ quốc. Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã trở thành một trong những người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh người anh hùng của dân tộc Việt Nam.

VN.28868

NGUYỄN VĂN SỰ. Đại tướng Võ Nguyên Giáp danh tướng của thời đại / Nguyễn Văn Sự.- Quân đội Nhân Dân, 2010.-711tr. ; 24cm.

Giới thiệu về tuổi trẻ và hành trình giành độc lập, đường tới Điện Biên Phủ, tiến về Sài Gòn của đại tướng Võ Nguyên Giáp qua con mắt nghiên cứu của các nhà sử học phương Tây.

VV.5615

PHAN HUY LÊ. Thay đổi cách đánh trong chiến dịch Điện Biên Phủ “Một quyết định khó khăn nhất trong cuộc đời chỉ huy” của Đại tướng, Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp / Phan Huy Lê // Đại tướng Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp với sử học Việt Nam.- H : Chính trị Quốc gia, 2010.- Tr.330-347.

Chiến thắng Điện Biên Phủ là thắng lợi của trận quyết chiến chiến lược của cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp (1945-1954). Nghiên cứu trận Điện Biên Phủ, ai cũng nhận biết một đặc điểm nổi bật là sự thay đổi cách đánh về phía Việt Nam, chuyển phương châm chỉ đạo tác chiến từ “đánh nhanh, thắng nhanh” sang “đánh chắc, tiến chắc”. Với tất cả tài năng, kinh nghiệm và sự nhạy bén của một vị Tổng Tư lệnh, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã nhận thấy “phương án đánh nhanh, thắng nhanh là quá mạo hiểm”, nhưng mới đến mặt trận, chưa hội đủ cơ sở để bác bỏ, trong lúc toàn bộ Đảng ủy và các cố vấn lại nhất trí với phương án đó. Đại tướng đứng trước tình thế khó xử: biết phương án tác chiến mạo hiểm, ít khả năng thắng lợi, thậm chí có thể thất bại, nhưng lại được Đảng ủy và các cố vấn nhất trí tán thành, quan sĩ đang trong khí thế và quyết tâm cao. Bác Hồ giao cho Đại tướng toàn quyền quyết định, nhưng quyết định phải được sự thống nhất trong Đảng và với cố vấn. Thời gian cũng không cho phép báo cáo xin ý kiến Bác Hồ và Bộ Chính trị (không dám dùng bộ đàm vì sợ lộ bí mật). Sau 11 ngày đêm suy tính, nhất là đêm 25/1 hầu như không chợp mắt, Đại tướng đi đến quyết định phải thay đổi cách đánh vì địch không còn lâm thời phòng ngự mà đã thành một tập đoàn cứ điểm kiên cố và phía ta có nhiều khó khăn chưa được bàn tính kỹ để tìm cách khắc phục. Ngay sau đó, Đảng ủy mặt trận được triệu tập để thảo luận về thay đổi phương châm tác chiến. Sau khi nhận ra nhiều khó khăn chưa có biện pháp khắc phục mà thực tế 11 ngày đêm chuẩn bị chiến trường đã bộc lộ khá rõ, mọi người đều nhất trí chuyển phương châm tác chiến. Trên cơ sở đó, Đại tướng kết luận chuyển phương châm “đánh nhanh, thắng nhanh” sang “đánh chắc, tiến chắc” và ra lệnh toàn mặt trận hoãn cuộc tiến công, các đơn vị lui về địa điểm tập kết và kéo pháo ra. Trận quyết

chiến Điện Biên Phủ được chuẩn bị lại theo phương châm mới và đã đi đến thắng lợi ngày 7/5/1954 tiêu diệt toàn bộ tập đoàn cứ điểm mạnh nhất ở Đông Dương với 21 tiểu đoàn phòng ngự trong những trung tâm đề kháng và cứ điểm có hệ thống công sự kiên cố và hỏa lực mạnh.

VV.6147

PHÚ HƯNG. Quyết định sáng suốt của Đại tướng với Bộ đội Trường Sơn / Phú Hưng // Quân đội nhân dân.- 2013.- Ngày 9 tháng 10.- Tr.3.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp, người Anh Cả của quân đội nhân dân Việt Nam. Người luôn quan tâm, đến bộ đội Trường Sơn. Không chỉ trực tiếp đi thị sát các tuyến đường vận tải của Đoàn 559 từ năm 1971 đến năm 1973, Đại tướng còn thường xuyên gọi điện hỏi thăm sức khỏe, công việc của anh em; chia sẻ nỗi gian nan, khốc liệt và đau thương mất mát của bộ đội khi luôn phải đối mặt với bom đạn của địch. Sau ngày được thành lập (19/5/1959), dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Quân ủy Trung ương và Đại tướng Võ Nguyên Giáp, đoàn 559 có nhiệm vụ mở đường, vận chuyển hàng hóa chi viện cho miền Nam. Lúc đầu, anh em chỉ chỉ gửi hàng và thô hàng (đi bộ). Sau đó, trước những diễn biến nhanh, khẩn trương của chiến trường, năm 1965, Bộ Tư lệnh Đoàn 559 đã thí điểm mở đường để vận chuyển hàng hóa bằng xe cơ giới. Hình thức này vận chuyển được số lượng lớn, nhanh chóng, nhưng nếu không có lực lượng yểm hộ thì dễ bị địch phát hiện đánh phá, thiệt hại sẽ rất lớn. Thời kỳ này phát sinh ra một tranh luận là dùng phương pháp gửi thô hàng, hay dùng xe cơ giới vận chuyển. Sau khi nghiên cứu và trao đổi với các cơ quan chức năng, Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp đã quyết định: Phát triển cơ giới là chính, gửi thô là cần thiết mới đánh to, thắng lớn được. Chính quyết định sáng suốt này đã giúp Đoàn 559 được bổ sung các sư đoàn công binh, vận tải ô tô, thông tin, phòng không... để tạo ra các tuyến đường xuyên qua dãy Trường Sơn, mà kẻ địch gọi là “Trận đồ bát quái xuyên rừng rậm”, vận chuyển một khối lượng vũ khí, đạn dược, quân trang, lương thực khổng lồ và đưa đón hàng trăm nghìn lượt cán bộ, chiến sĩ ra vào chiến trường, giúp cho quân và dân ta giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước. Tài thao lược của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, cũng tạo nên tinh thần và truyền thống “Đánh địch mà đi, mở đường mà tiến” của Bộ đội Trường Sơn anh hùng, để tạo nên con đường Hồ Chí Minh huyền thoại.

PHÙNG THẾ TÀI. Vị Đại tướng đầu tiên của Quân đội nhân dân Việt Nam / Phùng Thế Tài // Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Một con người viết hoa hoàn hảo.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.159-162.

Sau chiến thắng oai hùng – Việt Bắc Thu đông 1947, ngày 20/1/1948, Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Sắc lệnh số 110/SL phong quân hàm Đại tướng cho đồng chí Võ Nguyên Giáp, Tổng chỉ huy Quân đội Quốc gia và Dân quân tự vệ. Suốt 53 năm ấy, vị Đại tướng Tổng Tư lệnh đầu tiên của Quân đội nhân dân Việt Nam đã đi suốt chặng đường vẻ vang của dân tộc. Từ 60 ngày đêm khói lửa ở Hà Nội mở đầu cuộc kháng chiến thần thánh đến chiến thắng Việt Bắc oai hùng Thu đông 1947. Từ chiến dịch Biên giới tạo nên bước ngoặt của cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp đến chiến thắng Điện Biên Phủ chấn động địa cầu. Từ “Điện Biên Phủ trên không” đến Đại thắng mùa xuân năm 1975. Có thể nói, trong tất cả những bước ngoặt lịch sử của cách mạng Việt Nam, sau cách mạng tháng Tám năm 1945, trong tất cả các chiến dịch quân sự lớn nhất của hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, Đại tướng Võ Nguyên Giáp luôn là một trong những nhân vật lịch sử, đứng ở vị trí hàng đầu dưới ngọn cờ bách chiến bách thắng của Đảng ta và chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại.

VN.28868

TẠ HỮU YÊN. Chiến dịch Biên Giới năm 1950 / Tạ Hữu Yên // Võ Nguyên Giáp vị Đại tướng văn võ song toàn.- H : Thanh niên, 2011.- Tr.51-57.

Giới thiệu cuộc đi thị sát trận địa trên vùng rừng núi phía Bắc của Đại tướng Võ Nguyên Giáp để chuẩn bị cho chiến dịch Biên Giới. Đây là một cuộc hành quân đầy gian nan, nguy hiểm. Cái đích quan sát là thị xã Cao Bằng – một thị xã nhỏ nhưng đứng ở một địa bàn quan trọng. Từ cuộc quan sát thực địa này, Đại tướng đã suy nghĩ, cân nhắc và đi đến quyết định: Không thể đánh vào thị xã Cao Bằng mà phải chuyển hướng sang một điểm khác. Điểm đánh được chọn là cứ điểm Đông Khê. Nhờ quyết định sáng suốt và kịp thời này nên chiến dịch Biên Giới năm 1950 chúng ta đã giành thắng lợi to lớn.

355.0092

V400N

TẠ HỮU YÊN. Đại tướng thăm đường Trường Sơn / Tạ Hữu Yên // Võ Nguyên Giáp vị Đại tướng văn võ song toàn.- H : Thanh niên, 2011.- Tr.28-31.

Giới thiệu chuyến thị sát của Đại tướng Võ Nguyên Giáp trên đường mòn Hồ Chí Minh. Đại tướng đã tới thăm cụm trọng điểm ATP (Cua chữ A, ngầm Ta Lê, đồi Phù La Nhích) trên đường Quyết Thắng vào đầu năm 1973...Những giọt nước mắt dành cho các chiến sĩ vĩnh viễn nằm lại nơi trọng điểm này của vị Tổng tư lệnh thấm đậm tình người, lắng sâu trong tâm khảm của chiến sĩ.

355.0092

V400N

TẠ HỮU YÊN. Mừng Phăng, chiều hạ ậy / Tạ Hữu Yên // Võ Nguyên Giáp vị Đại tướng văn võ song toàn.- H : Thanh niên, 2011.- Tr.46-50.

Giới thiệu những phút thư giãn của Đại tướng cùng các chiến với tổ văn công xung kích sau khi trải qua những ngày đêm căng thẳng vì trận đánh lớn Điện Biên Phủ đang bước vào giai đoạn quyết liệt.

355.0092

V400N

TẠ HỮU YÊN. Lịch sử và nhân vật / Tạ Hữu Yên // Võ Nguyên Giáp vị Đại tướng văn võ song toàn.- H : Thanh niên, 2011.- Tr.122-124.

Đức độ, uy tín, danh tiếng, tài năng của Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã được nhiều người biết và kính phục, cảm mến. Các tướng lĩnh trong quân đội, các nhà hoạt động chính trị, sử học, văn học nghệ thuật, khoa học kỹ thuật nhiều người đã có những cảm nghĩ tốt đẹp về vị Đại tướng – Tổng tư lệnh Quân đội Nhân dân Việt Nam.Đã có một phát hiện lý thú được nêu lên để rộng đường tham khảo về hai vị tướng tài của Việt Nam thời xưa và thời nay. Hai vị tướng đó là Thống soái Trần Hưng Đạo và Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Thời Trần, Thống soái Trần Hưng Đạo chỉ huy quân sĩ đã ba lần đánh thắng quân xâm lược Nguyên – Mông trong vòng 30 năm: 1258 – 1288. Thời mới – Thời đại Hồ Chí Minh – Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã chỉ huy quân đội chính quy, dân quân tự vệ đánh thắng ba loại giặc: thực dân, phát xít, đế quốc: Pháp, Nhật, Mỹ cũng trong vòng 30 năm:1945 – 1975. Vậy, phải chăng, lịch sử Việt Nam – những trang chống giặc ngoại xâm đã có những sự trùng khớp rất đẹp, không chỉ mang

tính chất ngẫu nhiên mà có thể còn mang sự linh diệu lạ kỳ. Về quân hàm Đại tướng của Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp, giáo sư – nhà sử học lừng lẫy tiếng tăm Trần Văn Giàu cũng đã đề xuất một ý kiến độc đáo, nhà sử học cho rằng “Võ Nguyên Giáp là thiên tài quân sự, là nguyên khí quốc gia, xứng đáng với mọi tước hiệu vẻ vang nhất”.

355.0092

V400N

TẠ HỮU YÊN. Những chiến tích lẫy lừng / Tạ Hữu Yên // Võ Nguyên Giáp vị Đại tướng văn võ song toàn.- H : Thanh niên, 2011.- Tr.94-97.

Đó là hai trận Điện Biên Phủ. Một trận ở Điện Biên Phủ và một trên bầu trời Hà Nội. Hai trận Điện Biên Phủ chấn động địa cầu đó đều gắn với tên tuổi vị Tổng Tư lệnh Quân đội nhân dân Việt Nam – Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Với trận Điện Biên Phủ 1954, Đại tướng đã có một quyết định quan trọng gây sửng sốt cho cả Bộ chỉ huy chiến dịch và Đoàn cố vấn Trung Quốc. Là, kéo pháo ra, thu quân về vị trí tập kết, chuẩn bị lại theo phương châm “đánh chắc, tiến chắc”. Chính nhờ quyết định quan trọng này đã định đoạt vận mệnh tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ. Trận “Điện Biên Phủ trên không” diễn ra vào mùa Đông năm 1972 trên bầu trời Hà Nội. Dưới sự chỉ đạo sát sao, sáng suốt và những tình cảm nồng ấm của Người Anh Cả toàn quân đã cùng quân và dân Hà Nội làm nên chiến tích đó.

355.0092

V400N

THU HÀ. Đại tướng trên đường mòn Hồ Chí Minh / Thu Hà, Hà Hương // Tuổi trẻ.-2013.- Ngày 6 tháng 10.- Tr.1+5.

Đó là những bức ảnh về Đại tướng Võ Nguyên Giáp đi thăm đường mòn Hồ Chí Minh sau chiến dịch đường 9 Nam Lào năm 1973. Tại đây Đại tướng đã vào kiểm tra chiến trường và động viên chiến sĩ.

THU HÀ. Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã vĩnh biệt chúng ta / Thu Hà // Tuổi trẻ.-2013.- Ngày 5 tháng 10.- Tr.3.

Là bậc khai quốc công thần nhưng ông hết sức tránh thái độ bề trên, trưởng thượng khi lên tiếng. Là một vị tướng nhưng chưa từng thấy ông nổi nóng hay nói to, dù biết nhiều khi ông rất buồn. Năm 1940, chàng trai Võ Nguyên Giáp đã gặp Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Trung Quốc và bắt đầu một tình đồng chí, tình thầy trò cảm động và sâu bền. Ngày 22/12/1944, tại khu rừng Trần Hưng Đạo, Võ Nguyên Giáp thành lập Đội Việt Nam tuyên truyền giải phóng quân với 34 chiến sĩ, tiền thân của Quân đội nhân dân Việt Nam. Cách mạng thành công, ông được Chủ tịch Hồ Chí Minh cử giữ chức bộ trưởng Bộ Nội vụ kiêm thứ trưởng Bộ Quốc phòng trong Chính phủ lâm thời, sau đó là bộ trưởng Bộ Quốc phòng trong Chính phủ kháng chiến. Năm 1948, sau các chiến thắng của các chiến dịch đầu tiên trong kháng chiến, Võ Nguyên Giáp được Hồ Chủ tịch phong hàm đại tướng đầu tiên của Quân đội nhân dân Việt Nam và là vị đại tướng duy nhất cho đến hết kháng chiến chống Pháp. Từ một sinh viên luật, một nhà giáo dạy sử, một nhà báo, ông trở thành tổng tư lệnh tối cao của quân đội một quốc gia mà chưa hề trải qua một cấp hàm nào, vào năm mới 37 tuổi. Đỉnh cao của thiên tài quân sự Võ Nguyên Giáp là ở chiến dịch Điện Biên Phủ mà ông đã khéo léo sử dụng đường lối chiến tranh nhân dân, tạo thế hậu cần, thay đổi chiến thuật để chỉ với bốn đại đoàn bộ binh và một đại đoàn sơn pháo đã đánh tan cả tập đoàn cứ điểm của quân đội Pháp với trang bị khí tài quân sự hiện đại nhất lúc bấy giờ. Suốt cuộc đời cầm quân của mình, Đại tướng Võ Nguyên Giáp còn nổi tiếng là một vị tướng thương lính, luôn chủ trương giữ gìn tiết kiệm xương máu lính, nhất là sau chiến dịch Mậu Thân. Cuối đời, tuổi đã cao, vị Đại tướng của nhân dân vẫn miệt mài nghiên cứu và trăn trở về tình hình đất nước. Ông đã nhiều lần gửi thư kiến nghị nhiều vấn đề lên Quốc hội và Trung ương Đảng. Ông cũng thường xuyên tham gia các hoạt động của Hội Khoa học lịch sử Việt Nam, nơi ông làm chủ tịch danh dự, và nhận được sự tôn trọng, thương yêu của các nhà khoa học, các tướng lĩnh, những người lính bình thường.

Tuổi trẻ / 2013

TRẦN TRỌNG TRUNG. Cuộc trường chinh đánh bại mười đại tướng / Trần Trọng Trung // Võ Nguyên Giáp danh tướng thời đại Hồ Chí Minh.- H : Chính trị Quốc gia, 2010.- Tr.7-55.

Giới thiệu về cuộc trường chinh của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, đánh bại 10 đại tướng trong cuộc kháng chiến chống Pháp, Mỹ như: Tướng Locle; tướng Valuy; tướng Bledô; tướng Cápăngchiê, tướng Đòlát...

355.0092

V400N

TRẦN TRỌNG TRUNG. Những chiến công đầu tay / Trần Trọng Trung // Võ Nguyên Giáp danh tướng thời đại Hồ Chí Minh.- H : Chính trị Quốc gia, 2010.- Tr.105-113.

Giới thiệu 2 chiến công đầu tiên của Đại tướng Võ Nguyên Giáp từ khi được Bác giao cho thành lập Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân. Đó là 2 trận Phay Khắt và Nà Ngần (ngày 25-26/12/1944).

355.0092

V400N

TRẦN TRỌNG TRUNG. Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp / Quang Hưng // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn báo chí.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.31-68.

Khi nói về Đại tướng Võ Nguyên Giáp, Đại bách khoa toàn thư Pháp (1987) đã có cách định nghĩa như sau: “Nhà chính trị đi trước nhà quân sự”. Người Việt Nam ta có thể hiểu đó là một cách nói lên sự thấm nhuần của Võ Nguyên Giáp về một điểm cơ bản của tư tưởng quân sự Hồ Chí Minh ngay từ những năm đầu thập kỷ 40 của thế kỷ XX, cụ thể là về mối quan hệ giữa chính trị và quân sự, nhân dân và quân đội, người và súng, tinh thần chiến đấu và trang bị kỹ thuật. Người trước – súng sau là quan điểm Cụ Hồ đã nhấn mạnh ngay từ những ngày đầu Võ Nguyên Giáp gặp Nguyễn Ái Quốc – Hồ Chí Minh. Trong quá trình vận động chính trị quần chúng mà Cụ Hồ gọi là “nhóm lửa”, suốt mấy năm trèo đèo lội suối đem ánh sáng cách mạng đến với đồng bào vùng cao trong liên tỉnh Cao – Bắc – Lạng, là quãng thời gian Đại tướng nhận thức ngày càng rõ hơn về vai trò cách mạng của quần chúng. Trong đông đảo nhân dân các dân tộc được ông giác ngộ không ít người đã trở thành cán bộ lãnh đạo ở địa phương hoặc trở thành chiến sĩ Quân giải phóng sau khi nhận thức được mục đích chính trị của việc cầm súng. Từ đó, yếu tố nhân dân càng “bám rễ” sâu vào tư duy quân sự cách mạng của Võ Nguyên Giáp. Thành công của Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp trong hơn 30 năm cầm quân trước hết là thành công của một nhà chính trị, thành công của sự khẳng định hoạt động quân sự phải phục vụ cho mục

tiêu giải phóng dân tộc của Đảng, thành công của quan điểm luôn khẳng định sức mạnh của toàn dân là yếu tố quyết định thắng lợi của sự nghiệp của cách mạng; đó đồng thời cũng là thành công của một nhà quân sự thường xuyên quan tâm giáo dục cho toàn quân truyền thống cội nguồn từ nhân dân mà ra và mục tiêu vì nhân dân mà chiến đấu, thường xuyên quan tâm duy trì, củng cố và phát triển quan hệ quân dân cả nước, để quân đội luôn sống trong lòng dân, được nhân dân tin yêu đùm bọc giúp đỡ, dù ở tiền tuyến hay hậu phương, thời chiến hay thời bình. Sử gia nước ngoài khi viết về hai cuộc kháng chiến của Việt Nam và về Quân đội nhân dân Việt Nam, cũng thường đặc biệt quan tâm đến “chất chính trị trong nhà quân sự Võ Nguyên Giáp”. Trong suốt đời cầm quân của mình, Đại tướng luôn để cái “tôi” trong mối quan hệ với tập thể. Cái “tôi” trong ông là cái “tôi” dĩ công vi thượng, mang hết tâm trí suy nghĩ và chủ động đề đạt với tập thể lãnh đạo từng chủ trương chiến lược và khi đã được sự đồng tình của tập thể, cái tôi đó lại đem hết trí tuệ và tài năng, tìm mọi biện pháp để cho chủ trương chiến lược được thực hiện với kết quả cao nhất. Bên cạnh đó, Đại tướng còn là một cây đại thụ rợp bóng nhân văn.

VN.28870

TRẦN TRỌNG TRUNG. Võ Nguyên Giáp danh tướng thời đại Hồ Chí Minh // Trần Trọng Trung.- H : Chính trị Quốc gia, 2010.- 911tr ; 24cm.

Trình bày quá trình Đại tướng Võ Nguyên Giáp, dưới sự chỉ đạo của Đảng, Bác Hồ đã chỉ huy toàn quân đánh thắng thực dân Pháp xâm lược.

355.0092

V400N

TRẦN TRỌNG TRUNG. Vững chắc nhất là lòng dân / Trần Trọng Trung // Võ Nguyên Giáp danh tướng thời đại Hồ Chí Minh.- H : Chính trị Quốc gia, 2010.- Tr.83-96.

Từ tháng 3/1942, Bác Hồ đã giao nhiệm vụ cho Võ Nguyên Giáp cùng với Lê Thiết Hùng mở đường Nam tiến, từ Nguyên Bình qua Ngân Sơn, Chợ Rã đánh thông với căn cứ Bắc Sơn – Võ Nhai và phát triển xuống Thái Nguyên. Luôn khắc sâu lời dạy của Bác: Chỗ dựa vững chắc nhất là lòng dân, phải khôi phục bằng được lòng tin của dân đối với hội để làm chỗ dựa. Ông đã chỉ huy các cán bộ tham gia công cuộc xung phong Nam tiến phải biết dựa vào dân, phát triển

phong trào. Trải qua gần 10 tháng đấu tranh quyết liệt chống địch khủng bố, bảo vệ phong trào, tuy cơ sở quần chúng chưa hoàn toàn phục hồi như cũ nhưng con đường quần Nam tiến nối liền Cao Bằng – Lạng Sơn với Bắc Cạn – Thái Nguyên đã căn bản khai thông.

355.0092

V400N

TRẦN TUẤN. 101 khoảnh khắc về Đại tướng Võ Nguyên Giáp // Trần Tuấn.- H : Chính trị Quốc gia, 2010.- 119tr ; 25cm.

Giới thiệu những bức ảnh ghi lại những khoảnh khắc đời thường bình dị của Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

VV.6750

TRÚC QUỲNH. Báo Washington Pots (Mỹ): Tướng Giáp giống như võ sĩ quyền anh / Trúc Quỳnh // Tiền phong.- 2013.- Ngày 6 tháng 10.- Tr.6.

“Ông dùng chiến thuật đôi lúc giống như võ sĩ quyền anh, tức là nắm lấy đai của đối thủ kéo lại gần để nắm đấm có hiệu quả cao”, báo Washington Post mô tả chiến thuật quân sự của Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong bài viết rất dài để giải thích tại sao quân Mỹ và Pháp lại thất bại ở Việt Nam, và tại sao Đại tướng trở thành một huyền thoại của đất nước. Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã lãnh đạo đội quân của mình chống lại những kẻ thù được trang bị, chu cấp và ăn uống đầy đủ hơn nhiều lần. Năm 1954, ông đã chấm dứt thành công 70 năm nền thống trị thuộc địa của quân Pháp ở Đông Dương, đem lại thất bại thảm hại cho quân đồn trú Pháp trong cuộc bao vây 55 ngày quanh vùng tiền đồn núi non hiểm trở ở Điện Biên Phủ. Đối với hàng triệu người dân Việt Nam, đây không chỉ đơn giản là một chiến thắng quân sự, mà là chiến thắng trên mặt trận tâm lý và đạo đức trước ách áp bức thuộc địa mà họ vô cùng căm phẫn. Vì thế, ông được coi là một huyền thoại của dân tộc. Trong sự nghiệp của mình, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã chỉ huy hàng triệu người trong các đơn vị quân đội chính quy, được hỗ trợ bởi rất nhiều đội tự vệ và dân quân địa phương ở các thôn xóm trên khắp Việt Nam. Ông đi đến những khu vực xa xôi nhất để tuyển mộ binh lính, và ông học được nghệ thuật chiến đấu theo một cách cổ xưa: chiến đấu. Ông đã vận dụng mọi phương thức, từ chiến tranh du kích, phá ngầm, tình báo, và chiến đấu trên chiến trường, với sự tham gia của càng nhiều người dân càng tốt. Phụ nữ nông thôn bí mật vận chuyển vũ khí, đạn dược và thực phẩm cho quân du kích ẩn

náu. Trẻ em làm nhiệm vụ đưa tin về hoạt động của quân lính trong làng nơi chúng sinh sống. Mọi người lúc nào cũng canh chừng máy bay Mỹ. “Mọi người dân đều là lính. Mọi làng mạc thôn xóm đều là pháo đài, cả nước chúng ta là một chiến trường rộng lớn để kẻ thù bị bao vây, tấn công và đánh bại”, Washington Post trích lời Đại tướng nói về cuộc chiến toàn dân của Việt Nam.

Tiền phong / 2013

**VĨNH AN. Giới quân sự “ngả mũ” trước Đại tướng Võ Nguyên Giáp /
Vĩnh An // Quân đội nhân dân.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.8.**

Đánh giá về tài thao lược của vị “Napoleon Đỏ”, tướng P.Mắc Đô-nan (Peter MacDonald), nhà nghiên cứu khoa học lịch sử quân sự người Anh, từng nhận định: “Từ năm 1944 đến 1975, cuộc đời của Võ Nguyên Giáp gắn liền với chiến đấu và chiến thắng, khiến ông trở thành một trong những thống soái lớn của mọi thời đại. Không có vị tướng nào có thể so sánh với ông trong việc kết hợp chiến tranh du kích với chiến tranh chính quy. Sự kết hợp đó xưa nay chưa từng có”. Và trên thực tế, không ít các quan chức quân sự một thời bên kia chiến tuyến cũng đã phải “ngả mũ” trước vị Tổng Tư lệnh tối cao Quân đội nhân dân Việt Nam. Trước khi được Việt Nam trao trả về Pháp, tướng Đờ Cát-xơ-ri đã đề nghị cho ông ta được phát biểu vài cảm nhận về Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Ông ta nói: “Tướng Giáp là một người thông minh, dũng cảm, một người giỏi chỉ huy du kích. Ông ấy cũng giỏi về chính trị, về chủ nghĩa cộng sản. Chúng tôi đã thấy rõ điều đó. Nay qua trận Điện Biên Phủ, tôi thấy Tướng Giáp không những giỏi về chỉ huy đánh du kích, mà còn giỏi cả về chỉ huy trận địa chiến, chỉ huy tác chiến hiệp đồng binh chủng và cả về nghi binh đánh lừa tình báo đối phương”. Khẳng định rằng mình đã làm hết sức mình trên chiến trường và thua cuộc ở đó là do nhiều nguyên nhân nhưng Đờ Cát-xơ-ri thừa nhận: “Tướng Giáp rất sành sỏi binh nghiệp và khôn ngoan hơn, tài giỏi hơn tôi đã đành, mà còn hơn cả tướng Cô-nhi và tướng Na-va. Tôi hân hạnh được làm đối thủ của Tướng Giáp, được làm kẻ chiến bại trực tiếp của một người tài giỏi như Tướng Giáp. Tôi ngưỡng mộ và kính phục ông”. Năm trong số những sĩ quan Pháp bị bắt trong Chiến dịch Điện Biên Phủ năm 1954, tướng M.Bi-gia, khi ấy mới là thiếu tá lính dù, phải thừa nhận tài năng của người từng là đối thủ của mình trên chiến trường: “Ông Giáp đã lãnh đạo quân đội Việt Nam giành được chiến thắng trong một thời hạn thật đặc biệt kéo dài suốt 30 năm, đó là một kỳ tích chưa từng

thấy! Đúng vậy, không phải hiện nay mà muôn đời sau, tôi tin rằng cuộc đời và sự nghiệp đầy huyền thoại của Đại tướng Võ Nguyên Giáp mãi mãi là tâm gương, là niềm tự hào của mỗi người Việt Nam”. Sau khi chiến tranh kết thúc, cố Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ R.Mắc Na-ma-ra, người được mệnh danh là “công trình sư” của Mỹ trong chiến tranh Việt Nam, đã hai lần tới Việt Nam gặp Đại tướng Võ Nguyên Giáp với mục đích tìm kiếm câu trả lời cho những thất bại thảm hại của mình. Tướng C.Cu-pơ, cựu thành viên Hội đồng An ninh Quốc gia Mỹ, đã bày tỏ thái độ một cách chân thành: “Thưa ngài, tôi thán phục ngài từ 20 năm trước. Nay tôi vẫn thán phục”. Trong khi đó, tướng U.Oét-xmo-len, nguyên Tổng tư lệnh Quân đội Mỹ tại Việt Nam, từng tuyên bố Đại tướng Võ Nguyên Giáp là người đã hội tụ được tất cả những phẩm chất làm nên một thống lĩnh quân sự vĩ đại gồm “khả năng quyết đoán, sức mạnh tinh thần, sự tập trung và trí tuệ”. Nhận xét về vị tướng tài ba, cựu trung tá Thủy quân Lục chiến Mỹ G. Dăm-oan-tơ từng tham chiến tại Việt Nam từ năm 1968 đến 1971 nói rằng, sự khiêm nhường dường như là một nét tính cách đặc trưng của Tướng Giáp. Dưới con mắt của một quân nhân chuyên nghiệp, cựu Trung tá Dăm-oan-tơ đánh giá: “Khi nhìn lại con đường mà Đại tướng Giáp đã dẫn dắt một thế hệ người Việt Nam trong thế kỷ 20 giành chiến thắng trước người Pháp, người Mỹ..., tôi chỉ có thể nói rằng, ông ấy là vị tướng vĩ đại nhất thuộc về một thế hệ vĩ đại nhất của Việt Nam”.

Quân đội nhân dân / 2013

VÕ QUANG ĐẠO. Nhà sử học làm nên lịch sử / Võ Quang Đạo // Quân đội nhân dân.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.2.

Võ Nguyên Giáp, vị Đại tướng lừng danh, là con người văn võ song toàn, danh nhân quân sự, danh nhân văn hóa. Ông còn là nhà sử học, và chính Ông đã trở thành một trong những người kiến tạo những trang sử vẻ vang nhất của Việt Nam và thế giới trong thế kỷ XX. Trong thực tiễn hoạt động quân sự, Đại tướng Võ Nguyên Giáp thật sự là Anh Cả của Quân đội nhân dân Việt Nam trên tất cả các lĩnh vực. Ông là người thực hiện Chỉ thị của Hồ Chí Minh về thành lập Đội Việt Nam tuyên truyền giải phóng quân, một “đội quân đàn anh” mà sau này trở thành một quân đội hùng mạnh đủ sức cùng toàn dân đánh thắng hai đế quốc to là Pháp và Mỹ. Ông cũng là người tổ chức thắng lợi chiến tranh nhân dân Việt Nam với những dấu ấn lịch sử.

Trong kháng chiến chống Pháp, chính Ông là người đã buộc thực dân Pháp phải thất bại trong chiến lược “đánh nhanh, thắng nhanh” khi đánh vào Hà Nội cuối năm 1946 và Việt Bắc Thu - Đông 1947; Người tổ chức thắng lợi Chiến dịch tiến công Biên Giới 1950 với mưu kế “đánh điểm, diệt viện”; Người “nhạc trưởng” đã buộc Na-va phải phân tán binh lực trong Chiến cuộc Đông-Xuân 1953-1954, sau đó thực hành trận quyết chiến chiến lược Điện Biên Phủ toàn thắng với phương châm “đánh chắc, tiến chắc”.

Trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, Ông là một trong những người đã góp phần quan trọng vào chủ trương chiến lược của Đảng trong Nghị quyết Trung ương 15: “Lấy sức mạnh của quần chúng, dựa vào lực lượng chính trị của quần chúng là chủ yếu, kết hợp với lực lượng vũ trang để đánh đổ quyền thống trị của đế quốc và phong kiến”. Nhờ đó, cách mạng miền Nam đã chuyển từ thế giữ gìn lực lượng sang thế tiến công. Tiếp theo, trên cương vị Tổng Tư lệnh, Ông đã cùng Bộ Tổng Tham mưu đưa cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước đi đến thắng lợi hoàn toàn. Dấu ấn của Ông đặc biệt rõ nét trong Chiến dịch Đường 9 - Nam Lào, trong các Chiến dịch Xuân - Hè năm 1972, trong “Hà Nội - Điện Biên Phủ trên không” tháng 12-1972, và đặc biệt trong Đại thắng mùa Xuân 1975 với Chiến dịch Tây Nguyên, chiến dịch tiến công Huế, Đà Nẵng, Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử. Ông không chỉ có tài cầm quân, mà còn là nhà lý luận quân sự uyên thâm, tác giả hàng đầu về học thuyết quân sự Việt Nam hiện đại. Tư tưởng và lý luận của Ông về vũ trang quần chúng cách mạng, xây dựng Quân đội nhân dân, về khởi nghĩa vũ trang, về chiến tranh nhân dân trong thời đại mới, không chỉ được người Việt Nam, mà nhiều lãnh tụ và tướng lĩnh trên thế giới nghiên cứu, học tập. Với Ông, chiến tranh nhân dân Việt Nam thật sự trở thành nghệ thuật. Đó là nghệ thuật đánh lâu dài để chuyển hóa so sánh lực lượng khi lực lượng ban đầu của ta còn nhỏ yếu. Đó còn là nghệ thuật chớp thời cơ chiến lược để “Thần tốc, thần tốc hơn nữa, táo bạo, táo bạo hơn nữa, tranh thủ từng giờ, từng phút, xốc tới mặt trận, giải phóng miền Nam. Quyết chiến và toàn thắng!”. Đó là nghệ thuật xây dựng, tổ chức và sử dụng kết hợp lực lượng vũ trang ba thứ quân, nghệ thuật tổ chức, sử dụng quân đội, từ quy mô nhỏ bé ban đầu tới hình thành trên thực tế các quân, binh chủng, các binh đoàn chủ lực - những quả đấm thép quyết định thắng lợi trên chiến trường. Đó là nghệ thuật luôn chủ động về chiến lược và chiến dịch, phân tích và đánh giá đúng tình hình với tư duy chiến lược sắc sảo, phán đoán đúng, dự báo sớm âm mưu và hành động của đối phương để chủ động về lực lượng, thế trận và cách đánh. Tên tuổi Ông gắn liền

với những chiến thuật đặc sắc như “đánh điểm, diệt viện”; đưa pháo binh chiếm thế cao, chế áp pháo địch; vây lãn; “vận động tiến công kết hợp chốt”... Ở Ông, thực tiễn và lý luận hòa quyện vào nhau, nhuần nhuyễn. Là người hoạt động thực tiễn, Ông luôn vận dụng sáng tạo tư duy lý luận biện chứng. Chính vì vậy, thực tiễn quân sự luôn được soi sáng bởi lý luận khoa học. Là nhà lý luận quân sự, trong Ông ngôn ngữ kinh nghiệm, thực tiễn lịch sử. Ông luôn coi trọng tổng kết lịch sử, rút ra những kinh nghiệm và bài học bổ ích để chỉ đạo hoạt động thực tiễn. Hàng chục công trình nghiên cứu của Ông thật sự mang đậm tư duy, phương pháp và kiến thức của nhà sử học.

Nghiên cứu về những dấu ấn của Ông với lĩnh vực quân sự, với quân đội và lực lượng vũ trang có lẽ là việc của nhiều thế hệ. Nhưng trên tất cả, toàn bộ hoạt động và cống hiến của Ông vì một lẽ rất đơn giản mà cao quý: Hòa bình cho nhân loại, độc lập, tự do cho Tổ quốc, hạnh phúc cho nhân dân! Ông là người đã kiến tạo nên văn hóa quân sự Việt Nam hiện đại. Bản thân Ông cũng hết sức coi trọng văn hóa và những người làm công tác văn hóa. Võ Nguyên Giáp, là một người dạy sử, nhà nghiên cứu lịch sử. Và chính Ông đã làm nên lịch sử của mình và của cả dân tộc!

Quân đội nhân dân / 2013

PHẦN II. ĐẠI TƯỚNG VÕ NGUYỄN GIÁP GIỮA ĐỜI THƯỜNG

ANH TUẤN. Tinh thần “Dĩ công vi thượng” của Đại tướng / Anh Tuấn // Du lịch Việt Nam.- 2013.- Ngày 10 tháng 10.- Tr.3.

Đánh giá về tâm vóc của Đại tướng thì đúng như Đại tướng từng nói, phải gắn Đại tướng với thời đại của chính ông, đặc biệt là với Chủ tịch Hồ Chí Minh”. Có người hỏi tại sao cuộc đời Đại tướng lại gắn với con đường binh nghiệp, dù không có quá trình chuẩn bị thông thường nào về quân sự, Đại tướng trả lời rằng điều ấy nên hỏi Chủ tịch Hồ Chí Minh. Bằng con mắt tinh đời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chọn ông – một trí thức trẻ, nhưng có thể nói quá khứ không hề gắn với quân sự. Cũng như khi Bác giao cho Đại tướng đứng đầu quân đội,

người đã đặt tên đã giao luôn một biệt danh cho Đại tướng là Văn, như một lời nhắc nhở quân sự thực chất nền tảng của nó cũng là văn hóa, gắn liền với sự nghiệp cứu nước. Chiến công nổi bật của Đại tướng là Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ. Nhưng Đại tướng lại nói về mình với tất cả sự khiêm nhường đó là phải hoàn thành mọi nhiệm vụ Bác giao cho, vì đó cũng là nhiệm vụ của lịch sử. Truyền thống quan trọng nhất mà Đại tướng nhắc đến và muốn chứng minh là truyền thống hòa hiếu của dân tộc ta. Cái lớn nhất của một con người đã sống trọn một thế kỷ, trải nghiệm qua tất cả những biến cố quan trọng của thế kỷ ấy, ở vị trí của những người đóng vai trò quyết định của lịch sử thể hiện ngay ở điều Đại tướng nói: Đó là ông luôn hoàn thành mọi nhiệm vụ mà Bác Hồ và cũng là nhiệm vụ lịch sử giao cho, với tinh thần “dĩ công vi thượng”. Luôn vì việc công, để việc công lên trên. Các nhà nghiên cứu sau này sẽ có thời gian để suy ngẫm về giai đoạn cuối đời của ông, một thời kỳ ông đã rời khỏi tất cả các chức vụ. Nhưng chúng tôi thấy ông vẫn là một người đã thể hiện đầy đủ bản lĩnh, phẩm chất của một con người là luôn nhận thấy trách nhiệm của mình. Từ những công việc gần gũi với như tổng kết lịch sử, cho đến trách nhiệm với những vấn đề của đất nước như việc phát hiện, gìn giữ Hoàng Thành... ông luôn nhìn với con mắt người có trách nhiệm, có trải nghiệm. Với tinh thần hết sức trách nhiệm, đồng thời với phẩm chất cao nhất của ông mà nhiều người muốn quy vào chữ nhân đó là ông rất tuân thủ kỷ luật của Đảng và kỷ luật vì lợi ích chung của xã hội. Con người ông, dù cương vị nào cũng đặt lợi ích quốc gia, dân tộc lên trên, thậm chí trên cả bản thân mình.

Du lịch Việt Nam / 2013

CHU TUẤN THANH. Đón Đại tướng dưới cây đa Tân Trào / Chu Tuấn Thanh // Văn hóa.- 2013.- Ngày 11 tháng 10.- Tr.5.

Vào dịp 2/9/1995 tỉnh Tuyên Quang tổ chức Lễ kỷ niệm trọng thể 50 năm Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 2/9. Trước ngày lễ diễn ra Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã lên thăm Tân Trào. Đại tướng ân cần hỏi thăm các cụ già lão thành cách mạng, đồng bào các dân tộc, cán bộ chiến sĩ có mặt trong buổi đón tiếp hôm đó. Ông đến gốc cây đa, đi vòng quanh, dạo dò và nói: “Đây là cây đa lịch sử, tại gốc cây đa này đã đọc quyết định thành lập Đội Việt Nam Tuyên truyền giải phóng quân (tiền thân của Quân đội Nhân dân Việt Nam hiện nay), tuổi thọ của cây cũng có giới hạn, các đồng chí phải có biện pháp để chăm sóc

kéo dài tuổi thọ, đồng thời cần có hướng trồng ghép cây non vào khe góc để thay thế trường tồn mãi mãi”.

Văn hóa / 2013

DUYÊN TRUNG QUỐC. Cuộc gặp lại đây ấn tượng // Đại tướng Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp với sử học Việt Nam.- H : Chính trị quốc gia, 2010.- Tr.284-291.

Ngày 23/6/1997, tại Nhà khách Chính phủ, cuộc gặp gỡ giữa ông Rôbóc Mắc Namara và Đại tướng Võ Nguyên Giáp diễn ra như hoạt động cuối cùng của Hội thảo Việt – Mỹ. Là người không tham gia cuộc Hội thảo, Đại tướng Võ Nguyên Giáp mở đầu bằng những lời hoan nghênh và cho rằng cần có nhiều cuộc hội thảo nữa để tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau hướng tới tương lai hòa bình, hợp tác trên cơ sở bình đẳng, đôi bên cùng có lợi. Nói về chiến tranh Việt Nam, người Mỹ hay nói đến giới hạn của sự dính líu là từ năm 1961 đến năm 1969, Đại tướng cho rằng như thế là chưa đủ vì từ năm 1950 Mỹ đã can thiệp vào cuộc chiến tranh Đông Dương, đến Điện Biên Phủ, 80% chiến phí là của Mỹ. Trả lời câu hỏi: “Những hành động quân sự nào của Mỹ làm tướng Giáp lo sợ nhất và vào những thời điểm nào?”. Đại tướng cười và vui vẻ nói: “Chúng tôi trả lời là từ “lo sợ” không có trong tư duy quân sự của chúng tôi, bởi vì với chúng tôi, không có gì quý hơn độc lập, tự do, chúng tôi quyết đánh Mỹ và chúng tôi luôn tin tưởng là sẽ thắng”. Phía Mỹ nhận rằng Mỹ không thắng được ở Việt Nam là do Mỹ không hiểu Việt Nam và bỏ qua nhiều cơ hội để chấm dứt sự dính líu vào cuộc chiến tranh Việt Nam. Nhưng về phía Việt Nam thì sao, có cơ hội nào bị bỏ lỡ không?. Đại tướng Võ Nguyên Giáp trả lời: “Chúng tôi không bỏ qua một cơ hội nào”. Ông Mắc Namara ngắt lời: “Cái đó còn phải bàn lại...”. Đại tướng đáp: “Mỹ xâm lược Việt Nam là sai lầm. Mỹ không hiểu Việt Nam. Chúng tôi là một dân tộc có tinh thần bất khuất hàng ngàn năm chống giặc ngoại xâm, nhưng rất mong muốn hòa bình. Thế kỷ XV, sau khi đánh thắng quân Minh đã từng có những lời tuyên ngôn trong các áng văn bất hủ Bình Ngô đại cáo và Phú Chí Linh của Nguyễn Trãi. Các ngài nên đọc những sách đó. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã tìm ra con đường cứu nước và phát triển học thuyết quân sự độc đáo Việt Nam động viên chiến tranh toàn dân, do dân, vì dân nên đánh thắng”. Về quan hệ giữa Việt Nam và các nước lớn trong chiến tranh, Đại tướng nhắc

nhiều lần: “Nước lớn có vai trò nước lớn, nhưng tôi muốn nhắc với ngài rằng: nước nhỏ cũng có vai trò nước nhỏ. Danh dự, sức mạnh độc lập tự do, sức mạnh văn hóa của một nước không thể đo bằng cây số vuông...”. Một câu hỏi được mọi người chú ý được đặt ra: vị tướng nào trong chiến tranh được tướng Giáp đánh giá cao nhất?. Đại tướng trả lời: “Quân đội nhân dân Việt Nam ở cả miền Bắc và miền Nam, như Chủ tịch Hồ Chí Minh nói là một quân đội anh hùng của một dân tộc anh hùng có tinh thần quyết chiến rất cao, thông minh và sáng tạo. Còn vị tướng đã có công lao lớn đến đâu cũng chỉ là giọt nước trong biển cả. Chỉ có nhân dân Việt Nam là người đánh thắng Mỹ. Các ngài gọi tôi là tướng thần thoại, nhưng tôi tự nghĩ tôi bình đẳng với những người lính của mình. Tôi hoàn thành nhiệm vụ cũng như những người lính hoàn thành nhiệm vụ. Trên bình diện nhiệm vụ thì cũng như người lính là bình đẳng, cho nên tôi rất tôn trọng người lính. Còn các ngài muốn hỏi tôi rằng tướng nguy nào tôi để ý đến nhất thì có lẽ sự đánh giá ấy chỉ nên hỏi Bộ Tư lệnh quân đội Mỹ”. Trong suốt cuộc gặp mặt, cựu Bộ trưởng Mắc Namara không trình bày nhiều nhưng luôn tỏ ra suốt ruột về thời gian, thỉnh thoảng ông lia ngắt lợi Đại tướng với câu xin lỗi lịch sử nhưng không giấu được sự sốt ruột vì muốn dành thêm thời gian để các thành viên của mình trình bày quan điểm. Nhưng thân nhiên và cũng lịch sự, Đại tướng chủ động dành phần lớn thời gian để phát biểu quan điểm của mình. Không giữ được kiên nhẫn, ông Mắc Namara thốt lên: “Thế là ngài lại thắng về thời gian rồi”. Đại tướng lập luận: “Các ngài thua vì chưa hiểu, muốn hiểu nên lắng nghe”. Sau cuộc gặp, nhà sử học người Na Uy, tác giả của nhiều tác phẩm viết về lịch sử Việt Nam Stein Tonnesson bình luận về cuộc gặp mặt giữa hai cựu Bộ trưởng Bộ Quốc phòng: “Lần này, tướng Giáp lại thắng trong một trận chiến về ngôn ngữ”.

VV.6147

DƯƠNG TRUNG QUỐC. Một cuộc gặp gỡ đầy ấn tượng // Đại tướng Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp với sử học Việt Nam.- H : Chính trị quốc gia, 2010.- Tr.279-283.

Đó là cuộc gặp gỡ giữa Đại tướng Võ Nguyên Giáp và ông Rôbéc Mắc Namara (Ngày 9/11/1995). Phút gặp mặt đầu tiên, hai ông đứng trao đổi với nhau về việc tập thể dục buổi sáng. Một người đã 85 tuổi, còn một người sắp bước vào tuổi 80 (ông Mắc Namara sinh năm 1916) nhưng cả hai đều tỏ ra

nhANH NHẸN và minh mẫn. Trong cuộc gặp này, Cựu Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ đã được Đại tướng Võ Nguyên Giáp trả lời về câu hỏi: “Điều gì đã xảy ra trong ngày 4/8/1964” (Đó là một ngày trước khi Tổng thống Mỹ Giôn-xon mở màn cuộc chiến tranh phá hoại đối với miền Bắc và trực tiếp đổ quân Mỹ can thiệp và mở rộng cuộc chiến tranh Việt Nam. Và hành động này được giải thích bằng việc trả đũa cho sự kiện đã diễn ra trong ngày 4/8/1964 mà theo báo cáo của phía Mỹ thì chiến hạm Maddox đã bị hải quân Việt Nam tấn công ở vùng biển quốc tế). Đại tướng Võ Nguyên Giáp nói: “Ngày 2/8/1964, tàu Mỹ xâm phạm hải phận Việt Nam ở khu vực đảo Hòn Mê. Một đơn vị hải quân địa phương của chúng tôi đã đánh đuổi. Còn ngày 4/8/1964, không có một hoạt động quân sự nào từ phía Việt Nam được tiến hành trên khu vực này”. Cũng trong cuộc gặp này, Đại tướng Võ Nguyên Giáp cho rằng quan điểm mà ông Mắc Namara viết trong cuốn sách Nhìn lại quá khứ: Tấn tẩm kịch và những bài học về Việt Nam cho rằng một trong những nguyên nhân Mỹ thua ở Việt Nam là do không hiểu về dân tộc Việt Nam, và nhất là không hiểu về chủ nghĩa yêu nước của người Việt Nam là hoàn toàn đúng. Sau cuộc gặp gỡ với Đại tướng Võ Nguyên Giáp, ông Mắc Namara cho rằng đó là một cuộc gặp gỡ đầy ấn tượng.

VV.6147

ĐINH XUÂN LÂM. Võ Nguyên Giáp sự kết hợp giữa quân sự và văn hóa // Đại tướng Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp với sử học Việt Nam.- H : Chính trị quốc gia, 2010.- Tr.315-319.

Thời thế tạo anh hùng, nhưng anh hùng góp phần tạo ra thời thế, đó là quy luật của lịch sử. Cuộc đời và sự nghiệp của Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Vị Tổng Tư lệnh đầu tiên của Quân đội nhân dân Việt Nam anh hùng – là một minh chứng. Ngay từ nhỏ tuổi thơ của Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã thấm đượm bao câu chuyện hào hùng, vừa bi thương của nghĩa binh chống Tây, với lời về “Thất thủ kinh đô” đêm đêm vẫn nghe mẹ kể. Khi vào Huế học tiếp bậc trung học, một cách tự nhiên, ông đã hăng hái tham gia các phong trào đấu tranh đòi nhà cầm quyền “ân xá” nhà yêu nước Phan Châu Trinh, dự lễ truy điệu nhà yêu nước Phan Bội Châu. Trên con đường mở rộng đó, ông đã cùng các bạn bè đồng chí hướng như: Nguyễn Chí Diểu, Nguyễn Khoa Văn (Hải Triều) bất chấp mọi thủ đoạn theo dõi, o ép của thực dân Pháp và tay sai vẫn hăng hái hoạt động, lập câu lạc bộ thơ văn yêu nước, bí mật chuyển tay nhau đọc các sách báo từ Pháp gửi về như: Người cùng khổ; Việt Nam hôn; Bản án chế độ thực dân Pháp...Sau

khi bị thực dân Pháp bắt giam một thời gian, đến lúc được tự do, ông ra Hà Nội vừa hoạt động báo chí, vừa dạy học. Được Bác Hồ tin tưởng giao cho ông phụ trách công tác quân sự. Đây là một quyết định vô cùng chính xác, đã định hướng cho một cuộc đời với bao chiến công rực rỡ trong chiến thắng chung của toàn dân tộc. Nói về Đại tướng Võ Nguyên Giáp không thể không đề cập tới hoạt động văn hóa của ông, sự nghiệp quân sự của ông gắn liền với sự nghiệp văn hóa. Các luận văn quân sự như: Chiến tranh giải phóng và quân đội nhân dân – Ba giai đoạn chiến lược; Điện Biên Phủ; Máy vận đê đường lối quân sự của Đảng; Chiến tranh giải phóng và chiến tranh bảo vệ Tổ quốc; đặc biệt là các hồi ký Những chặng đường lịch sử; Những năm tháng không thể nào quên; Chiến đấu trong vòng vây... được công bố thời gian gần đây đều là những đóng góp về giá trị lý luận quân sự cùng nhue về giá trị văn học. Đồng thời, ông còn dành nhiều thời gian, công sức và tâm huyết vào việc nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh, thể hiện sâu sắc tình cảm gắn bó của ông với Bác Hồ. Lần lượt các công trình giá trị nối tiếp nhau ra mắt bạn đọc: Thế giới đổi thay; tư tưởng Hồ Chí Minh còn sống mãi; Tư tưởng Hồ Chí Minh và con đường cách mạng Việt Nam; Tư tưởng quân sự Hồ Chí Minh.

VV.6147

ĐOÀN HOÀI TRUNG. Cùng Đại tướng lên Mừng Phăng / Đoàn Hoài Trung // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn báo chí.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.149-151.

Những ngày qua, thành phố Điện Biên Phủ tung bừng đón các đoàn khách từ khắp các tỉnh thành và khách du lịch nước ngoài đến thăm. Đại tướng Võ Nguyên Giáp cũng đã về thăm lại chiến trường xưa. Quân chủng Phòng không – không quân điều động trực thăng chuyên cơ Mi-172 để phục vụ Đại tướng tới Mừng Phăng, nơi cách đây 50 năm Đại tướng cùng Bộ Chỉ huy chiến dịch chỉ huy các đại đoàn bộ đội chủ lực tấn công tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ. Sáng 19/4/2004, thành phố Điện Biên Phủ rực rỡ nắng vàng, bầu trời trong xanh. Đúng 8 giờ 30 sáng, Đại tướng Võ Nguyên Giáp ra sân bay. Trên chuyến bay 10 phút, Đại tướng chăm chú quan sát qua ô cửa sổ nhỏ ngắm nhìn rừng núi trùng điệp như hồi tưởng những ngày tháng ngày chiến đấu. Khi máy bay hạ cánh, rất đông bà con bản Mừng Phăng cùng bộ đội địa phương vẫy tay, hò reo. Đại tướng đứng trên cầu thang máy bay giơ tay chào, hàng trăm phóng viên đã có mặt ghi lại những hình ảnh của chuyến đi lịch sử.

VN.28870

ĐỨC BÌNH. “Gặp nhau đây là mừng lắm rồi” / Đức Bình // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn báo chí.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.69-72.

Sáng ngày 20/4/2004, trong nắng vàng rực rỡ của buổi sớm bình minh lòng chảo Điện Biên, hơn 300 cựu chiến binh Điện Biên và Cao Bằng, những người từng trực tiếp tham gia chiến dịch Điện Biên Phủ, đã quân phục chỉnh tề, huân – huy chương chói lòa trước ngực tề tựu đông đủ tại Trung tâm Hội nghị văn hóa tỉnh Điện Biên để chờ đón vị tướng Tổng tư lệnh kiêm chỉ huy chiến dịch – Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Đại tướng xúc động khi được gặp lại các cựu chiến binh, những người đã từng chiến đấu làm nên một “chiến thắng vĩ đại, lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu” đúng vào dịp kỷ niệm 50 năm chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ. Ông nói, “Tôi thấy rằng hôm nay, 50 năm sau chiến dịch vĩ đại Điện Biên Phủ, chúng ta, tôi và các đồng chí, cả các đồng chí từ Cao Bằng về có mặt tại đây hôm nay thì gặp lại nhau đây là quý lắm rồi..”. Các cựu chiến binh đã cùng Đại tướng nhắc lại “chiến thắng Điện Biên Phủ là chiến thắng vĩ đại nhất của dân tộc ta chống ngoại xâm, kết thúc thắng lợi cuộc chiến đấu ròng rã suốt chín năm trời”. Đại tướng đã cũng nhắc nhở các cựu chiến binh trong thời gian sắp tới cần phải mẫu mực, tiếp tục làm nhiều việc tốt để xứng đáng là “chiến sĩ Điện Biên Phủ”, góp phần đưa “Điện Biên là tỉnh đầu tiên tiến kịp miền xuôi”. Với lối nói chuyện di dóm của một người lính, Đại tướng cho rằng: “Phải ra sức xây dựng Điện Biên theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa, xây dựng tỉnh nhà giàu mạnh, đẹp, dân ấm no hạnh phúc, có cơm ăn, áo mặc, trẻ lớn lên phải được học tập, phải chăm lo cho người già...”

VN.28870

ĐẶNG THỊ THANH HƯƠNG. Một buổi tối trong ngôi nhà của Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Đặng Thị Thanh Hương // Đại tướng Võ Nguyên Giáp một trí tuệ thuyết phục.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.127-132.

Là những cảm nhận của tác giả khi được tới thăm và chụp hình với Đại tướng tại nhà riêng của ông vào một buổi tối. Trên bàn ông vẫn còn chiếc cặp đựng đầy tài liệu. Những tủ sách chật cứng, những bức tranh vẽ ông... Tất cả thật đơn sơ và ấm cúng.

VN.28872

HOÀNG QUẢNG UYÊN. Cao Bằng trong thẳm sâu trái tim Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Hoàng Quảng Uyên // Du lịch Việt Nam.- 2013.- Ngày 10 tháng 10.- Tr.3.

Pác Bó - nguồn Suối, cái nôi của công cuộc cách mạng giải phóng dân tộc, nơi Đại tướng Võ Nguyên Giáp - người học trò xuất sắc, cộng sự gần gũi, thân thiết của Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại đã sống, làm việc với bao kỷ niệm. Lần nào trở lại thăm Cao Bằng, thăm Pác Bó với Đại tướng cũng nhiều kỷ niệm bởi vì “Tôi lên thăm Cao Bằng cũng như là về quê hương thứ hai, cũng như về nhà, bởi vì trong nhiều năm sống và làm việc, chiến đấu bên cạnh Chủ tịch Hồ Chí Minh và các đồng chí lãnh đạo Cao Bằng, tình cảm của tôi đối với Cao Bằng cũng như là tình cảm của tôi đối với bản thân quê hương của tôi hay là quê hương Nghệ Tĩnh”. Lần nào lên Cao Bằng, Đại tướng cũng lên thăm Pác Bó, lên hang Cốc Bó, lên lán Khuổi Nặm, tìm về nơi ngày trước Bác Hồ trao chỉ thị thành lập Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân (ở xã Nà Sác) và đặc biệt là vào thăm khu rừng Trần Hưng Đạo, nơi khai sinh của Quân đội nhân dân Việt Nam.

Du lịch Việt Nam / 2013

HỒNG HẢI. Đại tướng trong lòng dân / Hồng Hải // Võ Nguyên Giáp vị tướng của hòa bình.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.145-150.

Chiều 28/5/2008, trước cổng ngôi nhà số 30 đường Hoàng Diệu bỗng đông vui khác thường. Rất nhiều cựu chiến binh, đến từ các miền đất nước, gọn gàng trong những bộ quân phục đại lễ, xếp hàng chờ đợi. Họ là cựu thanh niên xung phong, các nhà khoa học, các nhà sử học, đại biểu đồng bào nhiều địa phương. Tất cả đều hồi hộp chờ đợi phút giây được vào chúc mừng Đại tướng Võ Nguyên Giáp nhân 60 năm ông được phong quân hàm Đại tướng.

VN.28873

HOÀNG KIM ĐÁNG. Đại tướng với nụ cười hiền hậu trong đời thường / Hoàng Kim Đáng // Đại tướng với nụ cười hiền hậu trong đời thường.- Thanh niên.- 2012.- Tr.222-224.

Năm 1991, nhà báo, nghệ sĩ nhiếp ảnh Hoàng Kim Đáng cùng nghệ sĩ nhiếp ảnh lão thành Nguyễn Nhung đã lên chúc thọ và chụp ảnh Đại tướng Võ Nguyên Giáp tại nhà riêng. Đại tướng rất vui khi làm đúng như ý định của người chụp ảnh. Sự vui mừng, hoan hỉ hiện qua gương mặt, ánh mắt của Đại tướng. Một hình tượng đẹp được diễn ra dưới ánh sáng dịu nhẹ của một sáng mùa thu.

VN.28867

HỒ NGỌC SƠN. Anh Văn – Nhà văn hóa lớn / Hồ Ngọc Sơn // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn báo chí.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.7-23.

Đại tướng Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp là một trường hợp khá đặc biệt, thật hiếm có của cả Việt Nam và thế giới trong thế kỷ 20. Không chỉ lừng danh là một vị tướng thiên tài của tất cả các thời đại, ông còn được đánh giá là một trong những gương sáng ngời của nền văn hóa Việt Nam. Trong tác phẩm “Võ Nguyên Giáp – Con người và huyền thoại” (Võ Nguyên Giáp - Man anhd Myth, New York, F.P.Publishers, 1962), nhà báo – nhà sử học Bernard Fall đã đánh giá rất xác đáng: “Trong một tương lai có thể thấy trước, phương Tây chưa thể đào tạo được một vị tướng nào sánh kịp Võ Nguyên Giáp”. Quả thật, con người và sự nghiệp của ông không chỉ tạo dáng rục rờ trên lĩnh vực quân sự. Nghiên cứu về ông, sẽ là một khiếm khuyết lớn nếu không nói đến những cống hiến có giá trị to lớn của ông trên mặt trận văn hóa – tư tưởng và một số lĩnh vực khác. Là người tổng chỉ huy quân đội, ông hiểu rõ hơn ai hết cái giá phải trả của chiến tranh. Ông xem việc quý trọng sinh mạng con người không chỉ là vấn đề đạo đức, trách nhiệm mà còn là thước đo trình độ và phẩm chất văn hóa của người cầm quân. Sau năm 1975 ông thôi giữ chức Bộ trưởng, là Ủy viên Bộ Chính trị, Phó Thủ tướng chuyên trách chỉ đạo về văn hóa, khoa học và cả công tác dân số kế hoạch hóa gia đình. Bản lĩnh chính trị vững vàng của một nhà văn hóa lớn ở ông lại tỏa sáng rục rờ. Ông đã đề xuất nhiều vấn đề đi trước thời gian như có ý kiến rất sớm về kinh tế tri thức, kinh tế biển, khoa học kỹ thuật công nghệ cao, kinh tế trang trại, chiến lược phát triển con người... Ở chuyên ngành nào mình phụ trách, ông cũng đều có những ý kiến xác đáng, thấu tình đạt lý. Có thể khẳng định rằng trên thế giới hiếm có một vị tướng nào sánh kịp ông: Viết nhiều bài báo nhất, cả hàng trăm bài; để lại nhiều luận văn nhất, gần 100 bản có giá trị trên nhiều lĩnh vực; đặc biệt là viết nhiều sách văn học nhất. Những tác phẩm tiêu biểu của ông như: “Chiến tranh giải phóng và Quân đội nhân dân”, “Ba

giai đoạn chiến lược”, “Điện Biên Phủ”, “Từ nhân dân mà ra”, “Những chặng đường lịch sử”, Chiến đấu trong vòng vây”...

VN.28870

HÔNG PHƯƠNG. Tôi chụp bức ảnh “Nỗi đau và trách nhiệm” / Hồng Phương // Đại tướng Võ Nguyên Giáp với nụ cười hiền hậu trong đời thường.- H : Thanh niên, 2011.- Tr.170-174.

Ngày 9/9/1969, sau một tuần lễ Bác mất, lễ truy điệu được tổ chức trọng thể ở Quảng trường Ba Đình trong tình cảm xúc động đặc biệt khi vĩnh biệt Người. Sau khi Diếu văn của Ban Chấp hành Trung ương Đảng vừa dứt, các đồng chí lãnh đạo tỏa ra nhiều hướng trên Quảng trường, cùng chia sẻ nỗi đau với đồng bào, đồng chí dự lễ tang. Tác giả đã ghi lại được hình ảnh vị Đại tướng rung rung nước mắt, cố nén đau thương, dỗ dành các bạn trẻ đang òa vào lòng mình. gương mặt Đại tướng trong sự kiện đau thương đó đã hiện ra rất đúng với cái chất của con người ông, và cái tên của bức ảnh cũng hiện ra như không thể nào khác được: “Nỗi đau và trách nhiệm”. Cái thần của bức ảnh quện chặt với tiêu đề có sức khái quát như gợi mở biết bao cảm xúc của người xem đối với Đại tướng Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp.

VN.28867

KIM OANH. Cùng viết bản nhạc hòa bình thế kỷ / Kim Oanh // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn báo chí.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.164-169.

Sáng chủ nhật, ngày 17/12/2006, trong căn phòng khách của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, khá đông các vị khách ngoài ngòai chờ được tiếp kiến Đại tướng. Họ là những cựu binh Mỹ đã từng tham chiến tại Việt Nam, nhưng khi rời cuộc chiến đã tích cực phản đối cuộc chiến tranh phi nghĩa này. Mong muốn của họ là một lần được gặp Đại tướng, người được ca ngợi là một ngôi sao sáng trên bầu trời về tài năng cầm quân đánh giặc, giữ nước. Giản dị trong bộ quần áo lính, mái tóc bạc in dấu thời gian, Đại tướng vẫy tay mời mọi người ngồi xuống. Đại tướng ân cần nói: “Trước đây các bạn đến Việt Nam để tiến hành cuộc chiến tranh. Hôm nay, các bạn trở lại đây để tổ chức một cuộc họp hòa. Tôi sẵn sàng nghe các bạn nói”. “Cuộc họp hòa bình” diễn ra trong căn phòng khách nhỏ, giản dị nhưng cảm xúc. Trong câu chuyện của các thành viên trong đoàn, người

ta nhận thấy sự kính trọng, ngưỡng mộ của họ đối với vị tướng tài ba của Quân đội nhân dân Việt Nam. Đối với họ, Đại tướng là nguồn cảm hứng không chỉ của nhân dân Việt Nam mà của cả nhân dân thế giới, những người đấu tranh cho công lý.

VN.28870

LÂM ĐỨC HÙNG. Đại tướng Võ Nguyên Giáp vị danh tướng huyền thoại / Lâm Đức Hùng // Đại tướng tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp hình ảnh và tư liệu chọn lọc.- H : Thời đại, 2011.- Tr.167-171.

Hàng trăm kỷ vật – là những bức tượng với những lời chúc mừng trang trọng, những bức tượng bán thân của Đại tướng được tạc bằng nhiều chất liệu quý, những bức tranh đá khắc họa cảnh thủy mặc hoành tráng... Đó là những món quà mà cán bộ, chiến sĩ và nhân dân trong ngoài nước tới chúc mừng Đại tướng nhân dịp các ngày lễ lớn của đất nước và ngày sinh nhật ông. Với lòng kính trọng về vị danh tướng huyền thoại của dân tộc.

VV.6751

LÊ XUÂN ĐỨC. Đại tướng mong khoa học công nghệ đưa đất nước đi lên / Lê Xuân Đức // Quân đội Nhân dân.- 2013.- Ngày 12 tháng 10.- Tr.3.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp chính là một trong những người đặt nền móng cho khoa học công nghệ Việt Nam. Năm 1977, Đại tướng đã đứng ra báo cáo về vấn đề Tây Nguyên trên cơ sở tính toán khoa học để xây dựng đất nước. Đại tướng bàn về vấn đề phát triển lương thực, chú trọng điều cán bộ khoa học vào vùng đất này. Ông cũng chính là người tổ chức các chương trình nghiên cứu, mời chuyên gia Liên Xô sang giúp đỡ, cử người đi học tập, nghiên cứu tại nước bạn. Giai đoạn giữ chức Phó thủ tướng kiêm Bộ trưởng Bộ Quốc phòng, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã có chỉ đạo cụ thể đối với sự phát triển khoa học công nghệ. Vào năm 1979, Đại tướng cho rằng khoa học cần phải được sắp xếp, đánh giá lại để đất nước không tụt hậu bởi “không có khoa học thì không làm được gì cả”. Đại tướng nắm tình hình chung của các viện nghiên cứu, xem các viện đã làm và chưa làm được gì, chỉ đạo xây dựng chính sách và đưa ra Bộ Chính trị để chuẩn bị cho Nghị quyết đầu tiên đặt nền móng cho khoa học công nghệ Việt Nam. Khi ấy, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã vạch ra đề cương với ý chính: Khoa học là phục vụ sản xuất, phải có mục tiêu rõ ràng. “Đã đánh là phải chắc thắng, không chắc thắng thì không đánh”, làm khoa học cũng phải như vậy. Đại tướng cũng

đã quan tâm tới đội ngũ nhân lực, lập ra quy hoạch chiến lược và trách nhiệm của khoa học. Bên cạnh đó, Đại tướng cũng luôn trăn trở làm thế nào để khoa học đi vào sản xuất, không để kết quả nghiên cứu khoa học bị đưa vào ngăn kéo. Trước thực tế không có kinh phí làm khoa học, làm khoa học phải xin tiền Nhà nước và kết quả nghiên cứu cũng đưa vào Nhà nước, lúc đó, Đại tướng đưa ra ý kiến là cơ quan làm khoa học phải chủ động làm việc, chỉ đạo cán bộ khoa học đi về nông thôn giúp nông dân áp dụng khoa học công nghệ vào sản xuất. Cái lớn nhất trong tư duy chiến lược về khoa học của Đại tướng chính là tư tưởng chủ đạo “Khoa học công nghệ đưa đất nước đi lên”, khoa học và giáo dục là nền tảng và động lực của công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Khoa học là không biên giới, cần hội nhập quốc tế về khoa học. Đại tướng luôn quan tâm làm thế nào để phát triển công nghệ cao, công nghệ sinh học... bởi đó chính là những thứ sẽ quyết định sự phát triển của xã hội. Đại tướng cũng cực kỳ coi trọng khoa học công nghệ để thực hiện những yêu cầu, nhiệm vụ quốc phòng. Theo Đại tướng, khoa học công nghệ vừa phát triển đất nước, vừa bảo vệ Tổ quốc.

NGUYỄN HUY THÔNG. Vị Đại tướng mê âm nhạc và làm thơ / Nguyễn Huy Thông // Từ quyển nhật ký 50 năm tìm về.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.147-150.

Sau chiến thắng Biên giới 1950, trên chặng đường từ Đông Khê về Cao Bằng, Đại tướng Võ Nguyên Giáp bỗng cảm thấy mệt, đầu óc nặng trĩu. Trước đó, Đại tướng đã từng thức trắng 11 đêm để cùng Bộ Chỉ huy chiến dịch tập trung trí tuệ, mưu lược, quyết tâm đánh thắng quân xâm lược. Trong lúc đó, Đại tướng đã nghe được tiếng đàn ghi-ta của một anh chiến sĩ yêu âm nhạc. Tiếng đàn đã mang lại niềm vui và sự thư giãn thoải mái cho các tướng sĩ sau những ngày chiến đấu căng thẳng, quyết liệt sống mái với quân thù ở các mặt trận Thất Khê, Đông Khê vừa qua. Có lẽ chính vì niềm say mê âm nhạc ấy mà sau này, dù bận trăm công ngàn việc Đại tướng đã có lúc dành được thời gian để tập chơi đàn piano và thưởng thức những bản nhạc tuyệt vời của thế giới. Điều đáng chú ý nữa là trong cuộc đời binh nghiệp của mình, đã có lần Đại tướng Võ Nguyên Giáp ứng khẩu làm thơ tặng các chiến sĩ.

VN.27016

NGUYỄN HUYÊN. Mừng Đại tướng Võ Nguyên Giáp đại thọ tròn 100 tuổi / Nguyễn Huyền // Võ Nguyên Giáp qua lời kể của những người thân.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.130-137.

Là bài phát biểu của đại tá Nguyễn Huyền tại cuộc họp mặt thân mật mừng thọ Đại tướng Võ Nguyên Giáp tại 30 Hoàng Diệu ngày 21 tháng 8 năm 2011.

VN.28870

NGUYỄN LÂN DŨNG. Đại tướng Võ Nguyên Giáp chăm lo xây dựng đội ngũ trí thức / Nguyễn Lân Dũng // Đại tướng Võ Nguyên Giáp một trí tuệ thuyết phục.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.161-167.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp từng kiêm nhiệm làm Chủ nhiệm Ủy ban Khoa học Nhà nước (từ tháng 7-1960 đến tháng 1/1963). Có lẽ vì vậy ông rất hiểu trí thức và luôn tôn trọng, tạo mọi điều kiện có thể có được cho giới trí thức. Nguyên là một nhà giáo có danh cách đây 80 năm tại trường Thăng Long nên Đại tướng hết sức ưu ái các trí thức trong ngành giáo dục và có những sự động viên, khích lệ rất đáng trân trọng. Năm 1981, Đại tướng đã trân trọng mời đoàn trí thức Việt kiều tại Pháp về thăm đất nước và dành nhiều thời gian trò chuyện với đoàn. Dù bận trăm công nghìn việc, nhưng ông vẫn chú ý đến công việc của từng trí thức, dù chỉ là bảo vệ để được xuất bản cuốn “Búp sen xanh” của nhà văn Sơn Tùng, hoặc trao đổi nhiều lần với Giáo sư Nguyễn Văn Đạo về chủ trương xây dựng Đại học Quốc gia Hà Nội... Bên cạnh đó ông còn hết sức coi trọng trí thức các nhà khoa học, biết lắng nghe, kể cả ý kiến trái chiều. Khi nghiên cứu bất cứ vấn đề gì, ông đặc biệt quan tâm tới yếu tố thực tiễn. Là Chủ tịch danh sự của Hội Sử học Việt Nam, ông đặc biệt vui mừng khi các nhà khảo cổ nước ta phát hiện ra Khu Dích tích thành cổ Thăng Long.

VN.28872

NGUYỄN LÊ NGUYỄN. Để trở thành doanh tướng / Nguyễn Lê Nguyễn // Diễn đàn doanh nghiệp.- 2013.- Ngày 11 tháng 10.- Tr.3.

Nhà chiến lược quân sự vĩ đại, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã ra đi, nhưng tư tưởng của ông thì vẫn còn sống mãi. Nhân cách của ông, nghệ thuật quân sự của ông đã, đang trở thành những bài học lớn để những người làm kinh tế, trên con đường đã chọn, tự tin hoạch định chiến lược để trở thành những doanh tướng đi đầu, đóng góp cho sự phú cường của dân tộc. Trong tâm thư gửi các nhà Công thương Việt Nam và đội ngũ doanh nhân cả nước nhân kỷ niệm ngày Doanh nhân Việt Nam 13-10-2013, chỉ mới đây thôi và trước khi ra đi, vị Đại tướng của nhân dân đã gửi đến đội ngũ doanh nhân lời chúc sức khỏe và tình

cảm thân thiết. Ông mong rằng "Các đồng chí sẽ giữ vững ý chí vươn lên theo tinh thần luôn luôn đổi mới, luôn luôn sáng tạo, nghĩ những điều chưa ai nghĩ, làm những việc chưa có tiền lệ, với ý thức vượt khỏi những ràng buộc của lối mòn... không ngừng mở rộng tầm nhìn phát triển thị trường, xây dựng doanh nghiệp vươn tới trình độ khu vực và quốc tế trong thời đại Hồ Chí Minh, xứng danh với truyền thống lịch sử vẻ vang của dân tộc". Trong một bức thư khác của Đại tướng gửi đội ngũ doanh nhân Việt Nam từ ngày 7-5-2004 - Nhân 50 năm kỷ niệm Chiến thắng Điện Biên Phủ, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã viết "Doanh nhân Việt Nam phải thực hiện kinh doanh không những có khoa học và nghệ thuật, mà còn phải có văn hóa, hợp pháp luật, đồng thời chống tiêu cực, quan liêu, cửa quyền, tham nhũng, lãng phí, nêu cao ý thức tiết kiệm, tích tụ vốn liếng tài sản, không ngừng nâng cao chất lượng sản phẩm và khả năng cạnh tranh trong điều kiện hội nhập quốc tế, nói tóm lại phải nâng cao trình độ quản lý để doanh nghiệp không ngừng phát triển trở thành những doanh nghiệp có quy mô, tầm cỡ quốc gia và quốc tế trong thời đại Hồ Chí Minh, xứng danh với truyền thống lịch sử vẻ vang của dân tộc.

Diễn đàn doanh nghiệp / 2013

NGUYỄN THÀNH. Hoạt động báo chí của Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Nguyễn Thành.- H: Lý luận chính trị, 2005.- 615tr. ; 21cm.

Giới thiệu cuộc đời hoạt động báo chí sôi nổi và phong phú của Đại tướng cũng như những đóng góp của ông đối với nền báo chí cách mạng Việt Nam.

VN.18792

NGUYỄN THU. “Văn là anh, Võ là anh” / Nguyễn Thu // Nhà báo & công luận.- 2013.- Ngày 11 tháng 10.- Tr.9.

Trên thế giới, những bậc danh tướng văn võ song toàn, lại là nhà văn hóa lớn, như Võ Nguyên Giáp, không có nhiều. Câu thơ của người họa sỹ mù Lê Duy Ứng: “Văn là anh, Võ là anh”, dường như quá đúng với Đại tướng Võ Nguyên Giáp, người vừa mang trong mình cốt cách của một tướng lĩnh, vừa mang trong mình hồn phách của một nhà văn hóa, một nghệ sỹ. Cũng bởi “Văn là anh, Võ là anh” mà trong cuộc đời mình, Đại tướng đã có cho mình những tình bạn hiếm có với giới nghệ sỹ. Với họa sỹ, nhà điêu khắc, đại tá Lê Duy Ứng - người thương binh hỏng hai mắt từng vẽ đến 1.000 chân dung Đại tướng Võ Nguyên Giáp, tình cảm với vị đại tướng suốt đời của dân tộc bắt đầu từ một cuộc gặp gỡ định mệnh.

Cuối năm 1975, khi họa sỹ mù Lê Duy Ứng điều trị tại Bệnh viện 108. Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã tới thăm. Ông vẽ bằng cảm xúc và vẽ bằng trái tim. Đây là lần đầu tiên Lê Duy Ứng gặp Đại tướng. Và cũng chính lần gặp này đã làm hồi sinh một tâm hồn họa sỹ tài hoa. Đại tướng thân mật nói với ông: “Mình rất yêu âm nhạc. Chiều nào mình cũng nghe nhạc. Mình thích nhất là nhạc Beethoven. Ứng có biết Beethoven sáng tác những bản nhạc hay nhất trong giai đoạn nào không?. Đó là khi nhạc sỹ điếc hai tai. Một nhạc sỹ cần nhất là âm thanh mà lại bị điếc cả 2 tai cũng như 1 họa sỹ cần đường nét, ánh sáng mà lại không nhìn thấy. Đồng chí hãy lấy tấm gương đó mà phấn đấu”. Câu nói đó đã khiến họa sỹ xúc động và quyết tâm phấn đấu theo lời Đại tướng. Lúc sinh thời, vị Đại tướng suốt đời của dân tộc còn có tình bạn rất sâu sắc với một văn nghệ sỹ lớn khác, đó là nhà văn Sơn Tùng, tác giả của Búp sen xanh nổi tiếng. Bên cạnh đó, Đại tướng Võ Nguyên Giáp cũng là người bạn thân thiết của cố nhạc sỹ Văn Cao. Đại tướng là người lãnh đạo Quân đội Nhân dân Việt Nam đánh bại liên tiếp thực dân Pháp, phát xít Nhật và Đế quốc Mỹ. Còn nhạc sỹ Văn Cao là tác giả của Tiến Quân Ca, bài Quốc ca đã vang lên trong ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc Tuyên ngôn Độc Lập, khai sinh ra nước Việt Nam Dân Chủ Cộng Hòa. Hai con người, hai tính cách, hai tài năng của dân tộc luôn dành cho nhau sự trân trọng và quan tâm đặc biệt.

Nhà báo & công luận / 2013

NGUYỄN VĂN ĐƯỢC. Đại tướng Võ Nguyên Giáp, người Anh Cả của QĐND Việt Nam, Chủ tịch danh dự Hội CCB Việt Nam / Nguyễn Văn Được // Cựu chiến binh Việt Nam.- 2013.- Ngày 10 tháng 10.- Tr.1+2.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một nhà lãnh đạo xuất sắc của cách mạng Việt Nam, là một vị tướng huyền thoại của dân tộc, là một lão thành cách mạng chân chính kính yêu của nhân dân, là một vị Tổng Tư lệnh tài ba, lỗi lạc của quân đội. Đại tướng là người có công lớn trong cuộc Cách mạng tháng Tám năm 1945, xây dựng nhà nước cách mạng từ buổi đầu non trẻ. Là một nhà chiến lược, một chỉ huy quân sự lỗi lạc của cách mạng Việt Nam, một vị tướng lừng danh trên thế giới. Là Bí thư Quân ủy T.Ư, Tổng Tư lệnh QĐND Việt Nam, Đại tướng là người được Đảng, Nhà nước và nhân dân giao nhiệm vụ trực tiếp chỉ huy các chiến dịch lớn trong kháng chiến chống thực dân Pháp. Trong kháng chiến chống đế quốc Mỹ xâm lược, Đại tướng đã cùng Bộ Chính trị BCH T.Ư Đảng đưa nghệ thuật chiến tranh nhân dân cách mạng Việt Nam lên đỉnh cao sáng tạo,

trực tiếp chỉ đạo chiến đấu bảo vệ miền Bắc, chỉ viên chiến trường miền Nam, đánh thắng cuộc chiến tranh phá hoại bằng không quân và hải quân của đế quốc Mỹ ở miền Bắc; chỉ đạo các chiến dịch lớn ở miền Nam, trong đó có Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử mùa Xuân toàn thắng năm 1975. Đại tướng đã có những đóng góp to lớn vào sự nghiệp giải phóng dân tộc, đưa đất nước ta đi đến đích vinh quang hòa bình, thống nhất, độc lập, tự do. Đại tướng Võ Nguyên Giáp luôn luôn là nhân vật lịch sử đứng hàng đầu trong gần trọn thế kỷ XX dữ dội và anh hùng của dân tộc Việt Nam dưới ngọn cờ bách chiến bách thắng của Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại. Đại thọ 103 tuổi đời, 88 năm hoạt động cách mạng, trong đó có hơn một phần ba thế kỷ trực tiếp cầm quân, vị tướng huyền thoại, Tổng Tư lệnh QĐND Việt Nam anh hùng luôn nhớ lời Bác Hồ dạy: làm Tướng phải có đủ Nhân-Nghĩa-Trí-Dũng-Tín. Là Tướng Nhân, ông hết mực yêu thương, gần bó, chia ngọt sẻ bùi với cán bộ, chiến sĩ, đồng bào; lòng nhân hậu, khoan hòa và bao dung của ông với con người là vô tận. Là Tướng Nghĩa, với Tổ quốc, với Đảng, với tư tưởng Hồ Chí Minh, ông luôn luôn trung thành vô hạn; với đồng chí, đồng đội, luôn trước sau như một, nhất mực thủy chung. Là Tướng Trí, Đại tướng luôn thể hiện tầm nhìn chiến lược sáng suốt. Trong mỗi tình huống đều phân biệt rõ đúng sai, sử dụng đúng người, đúng việc; lúc khó khăn biết điều chỉnh chiến thuật, cân nhắc việc tiến, việc lui để tránh tổn thất cho binh sĩ và giành chắc phần thắng; lúc thời cơ đến quyết tập trung toàn lực, thần tốc táo bạo để giành thắng lợi hoàn toàn. Là Tướng Dũng, dù kẻ địch có lắm súng nhiều tiền, dù kháng chiến có lúc gặp khó khăn tổn thất, vị Tổng Tư lệnh vẫn luôn luôn bình tĩnh, sáng suốt, chọn thời cơ và phương cách tiến công giành toàn thắng. Là vị Đại tướng đầu tiên của quân đội, Đại tướng vẫn xông pha nơi trận mạc, chỉ đạo chiến dịch, sát cánh cùng cán bộ, chiến sĩ để thực hiện quyết tâm đánh thắng kẻ thù. Là Tướng Tín, Đại tướng luôn trung thành vô hạn với con đường sáng mà Đảng, Bác Hồ đã vạch ra để hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ mà quân đội và nhân dân đã tin tưởng giao phó.

Cựu chiến binh Việt Nam / 2013

P. Vũ. Đại tướng Võ Nguyên Giáp: Làm ngược với khoa học, sẽ dẫn đến sa mạc hóa / P. Vũ, H. Điệp // Tuổi trẻ.- 2013.- Ngày 9 tháng 10.- Tr.4.

Từ một thầy giáo, Võ Nguyên Giáp đã tự học để trở thành một đại tướng vĩ đại. Nhưng sự nghiệp của ông không chỉ gắn liền với các chiến dịch, các trận

đánh mà còn có một đoạn dài gắn với các chủ trương, đường hướng, quyết sách trong khoa học kỹ thuật của thời bình. Thời gian làm phó chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng phụ trách khoa học công nghệ, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã có những chỉ đạo cho khoa học, kỹ thuật nước ta. Vốn là một nhà giáo, Đại tướng luôn nhắc đi nhắc lại với mọi người về việc phải cải cách, phát triển giáo dục. Không có giáo dục, lạc hậu, cũ kỹ thì không thể nắm bắt được thời đại. Ra khỏi cuộc chiến tranh, nền khoa học còn manh mún, lẻ tẻ tự phát, chủ yếu phục vụ kháng chiến của Việt Nam được chỉ đạo một cách hệ thống hơn. Vừa tiếp nhận, Đại tướng Võ Nguyên Giáp chỉ đạo ngay: phải hướng khoa học vào kết hợp với sản xuất. Ông sang Liên Xô mời chuyên gia sang giúp tổ chức, tập hợp các hoạt động khoa học lại theo chương trình, mục tiêu. Bên cạnh đó Đại tướng còn thể hiện ở những điểm trọng tâm mà ông quan tâm, cụ thể như biển Đông và Tây nguyên. Biển Đông là mối quan tâm hàng đầu. Đại tướng nhắc mọi người: Nước ta có thêm lục địa rộng gấp ba diện tích đất liền. Trong tương lai, dân ta sẽ sống trên biển và phát triển kinh tế biển. Phải phát triển giao thông đường biển, quy hoạch cảng biển để Việt Nam có vị trí trong bản đồ cảng quốc tế và bảo vệ chủ quyền biển đảo. Bên cạnh biển Đông là Tây nguyên. Đại tướng luôn khẳng định: Tây nguyên là một vị trí tối quan trọng đối với kinh tế và an nguy của đất nước. Thời gian đó kinh tế Việt Nam hết sức khó khăn, những chủ trương kinh tế như yêu cầu tụt lương thực ở từng địa phương lại hết sức sai lầm. Đi thực tế thấy nhân dân các tỉnh Tây nguyên phá rừng trồng khoai mì, Đại tướng cảnh báo ngay: nếu cứ phá rừng làm rẫy thì bao nhiêu màu mỡ của Tây nguyên đều sẽ trôi ra biển hết, chẳng bao lâu Tây nguyên sẽ bị sa mạc hóa. Đại tướng chưa bao giờ quên việc này. Ông vẫn nhắc đến Tây Nguyên ngay cả trong những năm cuối đời.

Tuổi trẻ / 2013

PHAN THU HƯƠNG. Nghệ sĩ với Đại tướng và Đại tướng nghệ sĩ / Phan Thu Hương // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn của trí thức và văn nghệ sĩ.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.46-55.

100 tuổi đời, 70 tuổi Đảng, cuộc đời của Đại tướng Võ Nguyên Giáp thật viên mãn. Mấy chục năm nay, Đại tướng Võ Nguyên Giáp là niềm tự hào của dân tộc Việt Nam anh hùng, là biểu tượng của tinh thần bất khuất, dũng cảm, là thần

tượng của nhân dân Việt Nam. Giới nghệ sĩ, nhất là những người cầm bút viết văn, làm thơ thật sự tôn kính, quý trọng và thân thiết với Đại tướng, coi Đại tướng như người Anh kính yêu. Trong chiến thắng Điện Biên Phủ, Tố Hữu là nhà thơ đầu tiên xúc cảm nhanh thành thơ trước tin thắng trận và cảm nhận được vai trò quan trọng của Đại tướng Tổng Tư lệnh trong chiến thắng lừng lẫy: “Hoan hô chiến sĩ Điện Biên. Hoan hô đồng chí Võ Nguyên Giáp”. Từ khi Đại tướng Võ Nguyên Giáp bước vào tuổi bát tuần, mỗi lần mừng thọ hay mừng năm mới, các văn nhân thi sĩ thường cảm tác mấy vần thơ Đường hàm súc dâng lên chúc thọ vị Đại tướng kính yêu. Còn với Đại tướng, ngay từ khi dạy học ở trường Thăng Long, với bút danh Hải Thanh, thầy giáo dạy sử Võ Nguyên Giáp cùng các ông Trần Huy Liệu, Hải Triều làm tờ báo Hồn Trẻ. Đại tướng nói: “Nghề chính của tôi là dạy học, nhưng phần lớn thời gian tôi dành cho công việc báo chí...”. Bên cạnh đó Đại tướng Võ Nguyên Giáp cũng thích chụp ảnh, ông còn học chơi đàn để thư giãn...

VN.28871

PHAN TUẤN. Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Một con người huyền thoại / Phan Tuấn // Cựu chiến binh Việt Nam.- 2013.- Ngày 10 tháng 10.- Tr.1+3.

Vị tướng huyền thoại Võ Nguyên Giáp được phong quân hàm Đại tướng và trở thành vị Đại tướng đầu tiên của QĐND Việt Nam khi mới ở tuổi 37. Ông là một trong những vị tướng hiếm hoi trên thế giới, được chính những tướng lĩnh đã từng đối đầu trên chiến trường phải cảm phục. Đức độ, tài năng, khiêm tốn và giản dị, dân chủ và bao dung, thanh cao và quyết đoán - đó là nhân cách Võ Nguyên Giáp - một vị tướng tài đức vẹn toàn “Một con người Việt Nam đã thuộc về toàn thế giới”. Có thể nói, trên những cương vị như Bí thư Quân ủy T.Ư; Bộ trưởng Quốc phòng và Tổng chỉ huy QĐND Việt Nam trong suốt hai cuộc chiến tranh chống Pháp và chống Mỹ, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã có những cống hiến đặc biệt xuất sắc. Ông cùng với Bộ Chính trị và Quân ủy T.Ư xây dựng và tổ chức thực hiện đường lối quân sự của Đảng, tổ chức và xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân ba thứ quân, vận dụng sáng tạo phương thức tiến hành chiến tranh nhân dân và nghệ thuật quân sự, hình thành học thuyết quân sự Việt Nam độc đáo, nước nhỏ đánh thắng những kẻ thù lớn mạnh nhất trong thời đại Hồ Chí Minh. Ông được nhiều nhà nghiên cứu, nhà sử học, nhà quân sự trên thế giới

đánh giá là “một thống soái vĩ đại, một thiên tài quân sự lớn nhất của thế kỷ XX và là một trong những vị tướng vĩ đại nhất của mọi thời đại”. Ông là một trong số ít các nhân vật trở thành huyền thoại. Trong tác phẩm “Võ Nguyên Giáp - Con người và huyền thoại” (Võ Nguyên Giáp - Man và Myth, New York, F. P. Publishers, 1962), nhà báo - nhà sử học Bernard Fall đã đánh giá rất xác đáng: “Trong một tương lai có thể thấy trước, phương Tây chưa thể đào tạo được một vị tướng nào sánh kịp Võ Nguyên Giáp”. Bên cạnh đó, sẽ là một khiếm khuyết lớn nếu không nói đến những cống hiến có giá trị to lớn của ông trên mặt trận văn hóa - tư tưởng và một số lĩnh vực khác. Có thể khẳng định rằng trên thế giới hiếm có một vị tướng nào sánh kịp ông: Viết nhiều bài báo nhất, cả hàng trăm bài; để lại nhiều luận văn nhất, gần 100 bản có giá trị trên nhiều lĩnh vực; đặc biệt là viết nhiều sách văn học nhất. Ông là một vị tướng có tầm nhìn xa trông rộng, luôn coi trọng thực tiễn là lý luận, là chân lý, dám nhìn thẳng vào sự thật, nhìn thẳng vào khuyết điểm để chuyển bại thành thắng, rất chịu khó học tập, lắng nghe ý kiến hay của quần chúng, chuyên gia, các nhà trí thức, khoa học... Ông đã đề xuất nhiều vấn đề đi trước thời gian như có ý kiến rất sớm về kinh tế tri thức, kinh tế biển, khoa học kỹ thuật công nghệ cao, kinh tế trang trại, chiến lược phát triển con người... Khi Đảng tiến hành công cuộc đổi mới, ông ủng hộ mạnh mẽ chủ trương đổi mới toàn diện cả về kinh tế, chính trị và phương thức lãnh đạo của Đảng cầm quyền nhằm mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. Ở chuyên ngành nào thuộc phạm vi mình phụ trách, ông cũng đều có những ý kiến xác đáng, thấu tình đạt lý. Với ngành sử học, ông góp rất nhiều chính kiến rất cơ bản. Ông cho rằng môn sử, địa giúp ích rất lớn về nâng cao tri thức, lòng yêu nước và trách nhiệm với xã hội. Và ông đặt câu hỏi: “Mình đã nhiều lần đi trao giải cho các học sinh giỏi toán, vật lý nhưng sao không thấy có giải của môn sử, địa? Cần nghiên cứu vấn đề này kể cả trong cách dạy và học, cùng với nhiều hình thức sinh động khác”. Về giáo dục và đào tạo, ông thường tâm sự với các vị lãnh đạo ngành, các thầy cô giáo và học sinh, sinh viên rằng: “Giáo dục và đào tạo không chỉ có sứ mệnh nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài... mà còn có sứ mệnh tạo ra những định hướng giá trị về văn hóa, đạo đức, thẩm mỹ và tinh thần có ý nghĩa thúc đẩy sự phát triển tiến bộ của xã hội, bởi vì giáo dục và đào tạo là mục đích của cuộc sống, vì con người và vì cuộc sống... Ngay cả sau khi nghỉ hưu, tuổi đời rất cao, nhưng khi được hỏi, ông vẫn rất minh mẫn, sắc sảo, sáng suốt đóng góp nhiều ý kiến quan trọng cho Đảng, Chính phủ, Quân đội và Hội CCB Việt Nam.

**PHẠM MINH HẠC. Đại tướng với sự nghiệp chấn hưng giáo dục /
Phạm Minh Hạc // Tin tức.- 2013.- Ngày 12 tháng 10.- Tr.5.**

GS.TSKH, Viện sĩ, Nhà giáo nhân dân Phạm Minh Hạc, nguyên Bộ trưởng Bộ Giáo dục, Chủ tịch Hội cựu giáo chức Việt Nam, Viện trưởng Viện Nghiên cứu và Ứng dụng tiềm năng con người - người đã vinh dự có thời gian được làm việc với Đại tướng. Điều gây ấn tượng nhất với ông là sự quan tâm thường xuyên của Đại tướng đối với sự nghiệp giáo dục thế hệ trẻ nước nhà. Mỗi lần đến với Đại tướng, khi nói đến tình hình giáo dục thì Đại tướng luôn nắm tình hình rất kỹ, có thể cảm nhận được sự phân tích sâu sắc và sẵn có các tư tưởng, quan điểm chỉ đạo phát triển giáo dục nước nhà trong bộ óc vĩ đại của Người. Sự quan tâm đó đúng là một nhà giáo trở thành vị tướng lỗi lạc cũng như một vị tướng lại luôn là một nhà giáo hết sức tiêu biểu trong thế kỷ 20 của chúng ta. Tư tưởng giáo dục của Đại tướng thấm nhuần tư tưởng giáo dục của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Tư tưởng đó là muốn thoát khỏi lạc hậu, nghèo khổ, nô lệ thì phải làm giáo dục để sánh vai với các cường quốc năm châu. Điều thứ 2 có thể nói là bài học phục vụ nhân dân. Đại tướng vốn là giáo viên dạy lịch sử nên người hiểu hơn ai hết ý nghĩa và tầm quan trọng của việc dạy và học lịch sử và công tác giáo dục đạo đức (giáo dục công dân). Đồng thời phải coi trọng quốc văn, quốc ngữ, quốc sử và địa lý nước nhà để thế hệ trẻ tiếp thu và phát triển được tinh thần dân tộc, lòng yêu nước và nói chung lại là tinh thần công dân, biết đem năng lực do nhà trường, xã hội và gia đình hình thành cho để tạo lập cuộc sống bản thân, gia đình, đồng thời đóng góp cho xã hội và cống hiến cho Tổ quốc. Về tư tưởng phát triển giáo dục của thời đại ngày nay Đại tướng viết sau Đại hội X (2007), đã chỉ ra chúng ta phải đổi mới nền giáo dục nước nhà một cách “căn bản và toàn diện”. Bên cạnh đó đại tướng còn đề xuất một ý kiến mạnh mẽ hơn là chúng ta phải “cách mạng nền giáo dục nước nhà”. Trong đó, Đại tướng nhấn mạnh vấn đề xác định mục tiêu số một của giáo dục trong nền giáo dục hiện đại mới, chuyển từ nước nông nghiệp sang nước công nghiệp, hiện đại, trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế. Đại tướng nhấn mạnh, thời đại mới có yêu cầu mới thì ngành giáo dục (cả đào tạo) phải vận dụng được các bài học của thế giới phù hợp với hoàn cảnh của Việt Nam, nhằm đáp ứng được yêu cầu của Việt Nam. Đại tướng cũng nói đến các

điều kiện để phát triển giáo dục, trong đó coi trọng số một là đội ngũ các nhà giáo và nhà quản lý giáo dục. Đại tướng cũng đánh giá cao vai trò của khoa học giáo dục, các chuyên gia trong sự nghiệp này và các vấn đề khác như: chương trình sách giáo khoa, cơ sở vật chất... Đại tướng rất lưu ý đến vấn đề chuyên môn như hướng nghiệp, phân luồng mà ngành giáo dục cần phải quan tâm thích đáng thì mới đáp ứng được yêu cầu nguồn nhân lực chất lượng cao - là một trong 3 khâu đột phá của chiến lược phát triển kinh tế - xã hội từ 2011 - 2020 mà Đại hội 11 đã thông qua.

Tin tức / 2013

PHẠM QUANG NINH. Chữ “Tâm” của Đại tướng Võ Nguyên Giáp // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn của báo chí.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.90-96.

Nhiều người có may mắn được đến thăm và chúc mừng Đại tướng Võ Nguyên Giáp nhân những ngày lễ, đều nhìn thấy ở phòng khách trên tường ở vị trí trung tâm cao nhất có treo chữ “Tâm”. Một trăm tuổi đời, từ năm 14 tuổi đã tham gia phong trào yêu nước chống Pháp trong học sinh... Đại tướng Võ Nguyên Giáp luôn luôn xứng đáng với câu đối mà Bộ Nội vụ Việt Nam đã kính tặng:

“Tâm sáng Đảng tin, đời trường thọ.

Trí cao, dân mến, sử lưu danh”.

Thật hiếm có một con người được hưởng trọn vẹn niềm tin yêu, mến phục của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân và bạn bè quốc tế xa gần như Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Ông nổi tiếng thế giới về nhiều mặt, nhất là về quân sự. Thế giới ca ngợi ông là danh tướng của mọi thời đại. Chính các tướng lĩnh của bên bại trận đã khâm phục Tướng Giáp. Ông còn là một nhà chính trị lớn, nhà giáo tài ba, tâm huyết, một nhà báo xuất sắc. Trong suốt cuộc đời chiến đấu của ông, ta thấy nổi bật lên tính nhân văn, yêu nước thương nòi, vô cùng thương xót cán bộ, chiến sĩ dưới quyền; bao dung độ lượng. Cuộc sống của ông rất giản dị, gần bó với nhân dân. Ông cũng luôn là một con người thấm nhuần đạo lý “Uống nước nhớ nguồn”. Dù tuổi cao, sức khỏe đã suy giảm nhiều, nhưng Đại tướng vẫn về thăm Pắc Bó, khu rừng Trần Hưng Đạo (Cao Bằng); Đình Hóa, Đại Từ (Thái Nguyên); Tân Trào, Sơn Dương (Tuyên Quang), Điện Biên Phủ (Điện Biên) và nhiều nơi khác để cảm ơn đồng bào giúp đỡ cách mạng năm xưa. Đại tướng Võ

Nguyên Giáp là sự hiện thân của tinh thần Đại đoàn kết dân tộc. Đức tài của Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã chinh phục được cả những người đã từng là địch thủ. Sau nhiều năm họ yêu mến và ca ngợi Võ Nguyên Giáp. Vì Võ Nguyên Giáp có tình yêu bao la đối với tất cả mọi người, chỉ mong tất cả mọi người trở lên hoàn hảo, tốt đẹp, làm việc tốt cho dân, cho nước. Cảm động về một vị tướng như vậy, một cựu chiến binh Việt Nam viết:

*“Tướng Giáp yêu quý chữ “Tâm”
Tấm lòng trong sáng xúng tằm vĩ nhân
Suốt đời phấn đấu vì dân
Chỉ mong đất nước dần dần văn minh”*

VN.28870

PHÙNG KHẮC ĐĂNG. Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Vị tướng luôn hết lòng vì dân / Phùng Khắc Đăng // Cựu chiến binh Việt Nam.- 2013.- Ngày 10 tháng 10.- Tr.5.

Trong chiến đấu cũng như khi hòa bình lập lại, đất nước trở thành một dải thống nhất, dù trải qua ở nhiều cương vị khác nhau, dù tuổi cao sức yếu nhưng Đại tướng Võ Nguyên Giáp vẫn luôn quan tâm đến đời sống của anh em cán bộ, chiến sỹ cũng như của nhân dân.

Cựu chiến binh Việt Nam / 2013

QUANG BÌNH. Đại tướng rất quan tâm nông dân / Quang Bình // Nông dân Việt Nam.- 2013.- Ngày 11 tháng 10.- Tr.11.

Vào những năm 1980, khi đất nước bắt đầu bước vào thời kỳ đổi mới, đời sống nhân dân còn nhiều khó khăn. Những lần về thăm quê, Đại tướng luôn dành nhiều thời gian để thăm những điển hình làm ăn tốt ở Quảng Bình và động viên mọi người học hỏi làm theo. Là người vinh dự nhiều lần gặp Đại tướng, ông Giảng (nguyên là Chủ tịch Hội Nông dân tỉnh Quảng Bình) vẫn nhớ như in những lời hỏi thăm, chỉ dạy của bác Giáp. Ông bồi hồi kể lại: “Dịp bác Giáp vô thăm quê năm 1990, bác đã thăm Hội Nông dân tỉnh và dành nhiều thời gian trò chuyện với cán bộ. Bác nói, “tôi là tướng nhưng đã từng là dân cày. Quảng Bình nằm trong vùng đất khắc nghiệt cát trắng, gió Lào, nền nông nghiệp còn chưa phát triển và phụ thuộc nhiều vào tự nhiên. Để nông dân ngày càng bớt khổ thì tổ chức Hội Nông dân phải làm sao giáo dục nông dân chống cho được tư tưởng

bảo thủ, y lại. Phải vận động bà con làm tốt thủy lợi, thay đổi cây, con phù hợp để tăng hiệu quả sản xuất, từng bước giảm nghèo và vươn lên làm giàu”. Dù xa quê nhưng Đại tướng luôn quan tâm đến bà con nông dân. Nghe tin mẹ Phạm Thị Nghèng (xã Quang Phú, thành phố Đồng Hới) trồng rừng phi lao ven biển và có hàng trăm ha rừng, năm 1999, Đại tướng đã về thăm. Đại tướng tặng quà và hỏi thăm mẹ Nghèng như người anh cả chăm lo đến đứa em út trong nhà.

Nông dân Việt Nam / 2013

QUANG THẮNG. Những khoảnh khắc xúc động / Quang Thắng, Quang Lợi // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn báo chí.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.136-143.

Cũng như các năm trước đây, gần đến ngày sinh nhật thượng thọ, Đại tướng Võ Nguyên Giáp lúc nào cũng đông khách. Đó là các nhà lãnh đạo, các tướng lĩnh, sĩ quan, các đại diện chính quyền, đoàn thể, các cụ bô lão, các cháu thiếu nhi, các gia đình có sở cách mạng, bà con, họ hàng thân thích...Đó cũng là nét độc đáo, là điều hiếm quý của cuộc sống thủy chung, ân nghĩa dành cho vị Đại tướng đầu tiên của quân đội ta, dành cho người học trò xuất sắc của Bác Hồ kính yêu. Ở tuổi 90 mà Đại tướng mỗi ngày tiếp hàng chục đoàn khách, trí tuệ minh mẫn lạ thường. Trong căn phòng tiếp khách đơn sơ, bên chiếc bàn rộng, vị Đại tướng ngồi đó, mái tóc bạc như mây, nụ cười hồn hậu. Quây quần quanh ông là những gương mặt thân quen, hoặc mới gặp, nhưng rất đổi chân tình. Có cụ ở đoàn Cựu chiến binh Bộ Quốc phòng đã 88 tuổi rung rung nước mắt đến mừng Đại tướng thượng thọ 90. Đoàn thương binh Sư đoàn 312 xúc động cứ muốn ôm chầm lấy vị tướng thân thiết của mình. Nhìn hàng trăm bức trướng treo kín các bức tường trong khu nhà, có thể cảm nhận được tình cảm của đồng bào và chiến sĩ cả nước đối với Đại tướng sâu sắc đến mức nào. Có bức trướng lớn viết bằng tay đúng 1000 chữ thọ cổ. Với mỗi đối tượng đến thăm, từ trí thức, nhà kinh tế đến công nhân, nông dân, bộ đội... Đại tướng đều tâm sự, nhắn gửi dâu sắc những điều tâm huyết của cuộc đời mình. Ai cũng được Đại tướng khuyến khích không ngừng học tập để làm sao cho mỗi người cũng như cả đất nước không bị tụt hậu.

VN.28870

TẠ HỮU YÊN. Đại tướng chơi đàn / Tạ Hữu Yên // Võ Nguyên Giáp vị Đại tướng văn võ song toàn.- H : Thanh niên, 2011.- Tr.162-167.

Đó là những giây phút hạnh phúc, xúc động, say mê và hứng thú khi Đại tướng được chơi đàn cho Bác nghe.

355.0092

V400N

TẠ HỮU YÊN. Những bài thơ, những tấm lòng / Tạ Hữu Yên // Võ Nguyên Giáp vị Đại tướng văn võ song toàn.- H : Thanh niên, 2011.- Tr.128-132.

Giới thiệu một số bài thơ của các cây bút “lính cụ” cả nam và nữ, tuổi tóc bạc và tuổi tóc xanh viết về Đại tướng như bài “tướng và lính” của Nguyễn Văn Vân, bài “Chúc thọ” của Lê Hiệp Tổ...

355.0092

V400N

TẠ HỮU YÊN. Khi cầm máy ảnh trên tay / Tạ Hữu Yên // Võ Nguyên Giáp vị Đại tướng văn võ song toàn.- H : Thanh niên, 2011.- Tr.143-145.

Nhiều người đã biết: Đại tướng Võ Nguyên Giáp rất thích chơi piano. Tiếng đàn dương cầm của ông du dương, thánh thót, có sôi nổi, tuôn trào. Nhưng ít người biết ông còn có một thú vui khác – thú vui chụp ảnh. Ông là một võ tướng tài ba, lại có thêm nét đẹp nữa là tâm hồn ông thuộc loại nghệ sĩ chính hiệu. Đại tướng tâm sự “Tôi thích chơi đàn pianô, chụp ảnh. Vì, khi chơi đàn là cả một sự hoạt động: tay đánh vào phím đàn, mắt nhìn bản nhạc, tai nghe. Còn chụp ảnh có cái thú vị là phát hiện ra những cảnh, những hình ảnh đẹp. Chiến tranh rất khẩn trương. Khi công việc nhiều, căng thẳng, cần có những giờ phút thư giãn...”

355.0092

V400N

TẠ HỮU YÊN. Tuổi 85, vẫn chăm làm việc / Tạ Hữu Yên // Võ Nguyên Giáp vị Đại tướng văn võ song toàn.- H : Thanh niên, 2011.- Tr.162-167.

Mọi nhà báo khi có dịp đến thăm người Anh Cả toàn quân, đều muốn tìm hiểu về sinh hoạt đời thường của Anh Văn. Là vì, những chiến công, những thành tích của Đại tướng đã được báo chí, sử sách nêu nhiều. Mà kể về “sự tích”, “sự nghiệp” của ông thì liệu viết mấy nghìn trang sách cho đủ? Với lại, Ông đã vào tuổi đại thọ rồi. Xin được nói là vượt qua tuổi “cổ lai hy” khoảng 15 năm – từ tuổi thọ 85 trở lên, ông vẫn làm việc đều, ngày không ít hơn 5, 6 tiếng đồng hồ, kể cả việc đọc sách báo.

355.0092

V400N

TÔ VŨ. Tôi dạy nhạc cho Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp / Tô Vũ // Đại tướng Võ Nguyên Giáp với nụ cười hiền hậu trong đời thường.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.159-163.

Có lần Đại tướng Võ Nguyên Giáp sang thăm Trung Quốc. Các bạn chào mừng ông và đoàn ta bằng một bản hợp xướng (nội dung ca ngợi cách mạng Trung Quốc) do chính các tướng tá bạn hát bằng tiếng Trung Quốc. Trở về Đại tướng tâm sự: Quân đội ta cần phát triển âm nhạc hơn nữa trong toàn quân. Người lính các quân chủng và binh chủng cần thêm nhiều bài hát có tầm cỡ như của các nhạc sĩ Văn Cao, Lưu Hữu Phước, Đỗ Nhuận..., và ông tỏ ý rất muốn học nhạc (cả lý thực lẫn thực hành). Trong thời gian 1960 đến 1963, nhạc sĩ Tô Vũ đã dạy đàn cho Đại tướng. Ban ngày, Đại tướng bận công tác cho nên chỉ có thể học vào buổi tối từ khoảng 7 giờ đến 8 rưỡi tối. Hàng tuần, từ 2-3 buổi. Đại tướng không chỉ chăm chú nghe giảng và ghi chép cẩn thận mà còn học bài chu đáo. Suốt mấy năm học, ông đặc biệt tôn trọng vai trò người thầy. Nhìn tổng quát, Đại tướng học nhạc một cách thông minh và đạt kết quả xuất sắc.

VN.28867

THANH LONG. Rừng phi lao mẹ Nghèng kể chuyện / Thanh Long // Công lý.- 2013.- Ngày 9 tháng 10.- Tr.10.

Dù bận rộn với công việc, nhưng Đại tướng Võ Nguyên Giáp luôn giành thời gian quan tâm đến nhân dân. Tháng 8/1998, Đại tướng Võ Nguyên Giáp về thăm xã Quang Phú, thăm bà mẹ Anh hùng lao động thời kỳ đổi mới Phạm Thị Nghèng, quá nửa đời người trồng phi lao chắn cát. Đại tướng chân thành căn dặn: “Bác Hồ dạy rằng: Vì lợi ích mười năm trồng cây. Vì lợi ích trăm năm trồng người”, nên chúng ta cần phải trồng thật nhiều rừng, phải trồng cây gây rừng, phủ xanh đồi cát. Trồng rừng cho con cháu chúng ta sau này hưởng lợi, hiệu quả của rừng phi lao chắn cát không phải ngày một, ngày hai mà mãi mãi”

Công lý / 2013

THANH TUẤN. Ngọn núi lửa phủ tuyết / Thanh Tuấn // Tuổi trẻ.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.5.

Nhà báo từng đoạt giải Pulitzer kiêm sử gia nổi tiếng Stanley Karnow là tác giả cuốn sách Vietnam: A history, được coi là một trong những bộ sử toàn diện nhất về cuộc chiến tại Việt Nam và từng được dựng lại thành thiên lịch sử truyền hình cùng tên trên PBS (đoạt được sáu giải Emmy). Năm 1990, ông Karnow trở lại Việt Nam để viết bài về Đại tướng Võ Nguyên Giáp cho tờ tạp chí của New York Times. Người Pháp từng gọi Đại tướng là “ngọn núi lửa phủ tuyết” - bề mặt tuyết bên ngoài che giấu tính cách quyết liệt bên trong. Giờ khi đã gần tới tuổi 80, tính cách ông dường như hiền hòa hơn cùng với tuổi tác. Nhưng ông vẫn thể hiện sức mạnh trí tuệ và ý chí quyết liệt từng giúp ông chiến thắng - và biến ông thành huyền thoại. Trong cuộc trò chuyện này Đại tướng Võ Nguyên Giáp khẳng định người cộng sản sẽ trả bất cứ cái giá gì cho chiến thắng, vì họ thiết tha với một mục tiêu là di sản dân tộc của người Việt - di sản đã nuôi dưỡng tinh thần thượng võ quyết liệt của đất nước. “Suốt lịch sử - ông kể - tư tưởng thấm đẫm nhất trong suy nghĩ của nhân dân tôi luôn chính là lòng yêu nước”.

Tuổi trẻ / 2013

THÚY BĂNG. Tình cảm của Đại tướng Võ Nguyên Giáp dành cho nhạc sĩ Văn Cao / Thúy Băng // Võ Nguyên Giáp qua lời kể của những người thân.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.161-167.

Mùa thu năm 1987, Hà Nội sôi nổi những đêm nhạc Văn Cao. Đêm nhạc thứ 37, Đại tướng Võ Nguyên Giáp cùng phu nhân đến dự. Biết tin nhạc sĩ Văn Cao bị ốm, Đại tướng đã nhờ các y bác sĩ ở Quân y viện 103 chữa trị cho ông. Trong các lần gặp khác Đại tướng luôn quan tâm tới sức khỏe và dành nhiều tình cảm tốt đẹp cho nhạc sĩ Văn Cao. Tấm lòng Đại tướng đối với nhạc sĩ Văn Cao là một phần thưởng vô giá trong cuộc đời nghệ sĩ của ông.

VN.29045

THU TRANG. Ngưỡng mộ vị tướng lừng danh / Thu Trang // Võ Nguyên Giáp vị tướng của hòa bình.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.141-144.

Căn phòng tiếp khách nhỏ nhắn nằm trong khuôn viên rợp bóng cây vẫn giản dị như chính chủ nhân nổi tiếng của ngôi nhà số 30 phố Hoàng Diệu, Hà Nội. Nơi đây đã diễn ra cuộc gặp gỡ giữa vị Tướng lừng danh của dân tộc Việt Nam với Tổng thống Thụy Sĩ Pa-xơ-can Ku-sơ-panh. Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong bộ lễ phục màu trắng, mái đầu bạc, cương nghị, bình thản và khoan thai tiếp đón khách. Hoàn toàn không có chút khoảng cách nào trong cuộc gặp gỡ giữa Đại tướng Võ Nguyên Giáp và Tổng thống Thụy Sĩ. Ông Ku-sơ-panh không hề giấu giếm sự ngưỡng mộ của mình đối với con người đã được tạc vào lịch sử quân sự Việt Nam như một huyền thoại. “Đại tướng là một anh hùng của dân tộc Việt Nam”.

VN.28873

TRẦN ĐĂNG KHOA. Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Trần Đăng Khoa // Võ Nguyên Giáp qua lời kể của những người thân.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.116-129.

Đó là những kí ức của tác giả khi được nói chuyện với Đại tướng Võ Nguyên Giáp về cuộc sống thường ngày. Đại tướng là người sống rất điều độ. Buổi sáng ông dậy sớm tập thể dục, rồi đi bách bộ quanh khu vườn. Bữa rười ăn điểm tâm. Mỗi bữa thường chỉ có một bát súp nhỏ, một lát bánh mì. Buổi trưa ông ăn rất ít. Tối cùng vậy, chỉ thêm bát xúp ngô với một ít rau tươi. Còn cơm, ông ăn không đầy một bát. Nhưng ngày nào ông cũng làm việc. Công việc vẫn bề

bộ. Bắt đầu từ tám giờ sáng. Ông tiếp khách trong nước, quốc tế, hoặc dự thảo, tham nơi này, nơi kia theo kế hoạch mà đồng chí thư ký đã chuẩn bị từ trước. Rồi thì ông đọc sách. Ông đọc khá nhiều. Đủ các loại sách. Sách quân sự. Sách khoa học. Sách danh nhân. Rồi tiểu thuyết. Rồi thơ. Rồi lý luận phê bình...

VN.29045

TRẦN ĐƯƠNG. Đại tướng – Nhà báo Võ Nguyên Giáp / Trần Đương // Đại tướng Võ Nguyên Giáp với nụ cười hiền hậu trong đời thường.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.230-232.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp là nhà quân sự, nhà văn hóa đồng thời cũng là nhà báo. Ông là nhà báo gắn bó với Đài Tiếng nói Việt Nam ngay từ khi chuẩn bị thành lập, là một nhà bình luận quân sự sắc bén. Nhiều bài báo ông viết mang tên Chính Nghĩa, phát trên Đài Tiếng nói Việt Nam khơi dậy niềm tin chiến thắng của toàn dân ta trong cuộc kháng chiến trường kỳ và gian khó. Còn kẻ địch thì hoang mang. Trong cuộc chiến tranh chống Mỹ ác liệt, Đại tướng chỉ đạo mở “Chương trình phát thanh Quân đội nhân dân” (3-1959). Sau đó cho ra đời thêm “Chương trình phát thanh dành cho sĩ quan binh lính quân đội Sài Gòn” và “Chương trình phát thanh (bằng tiếng Anh) dành cho binh sĩ Mỹ ở Việt Nam”, lẩy lẩn sóng Đài Tiếng nói Việt Nam làm phương tiện chuyển tải. Không chỉ là người khởi xướng, ông còn viết rất nhiều bài bình luận mang tầm chiến lược về quân sự và chỉ đạo đưa tin, bài vở thiết yếu trong những thời điểm quan trọng cho các chương trình phát thanh này. Trong một lần đến thăm Đài Tiếng nói Việt Nam nhân dịp khánh thành Trung tâm Âm thanh hiện đại tại 39 Bà Triệu, Hà Nội (1992), Đại tướng đã căn dặn: “Công việc của các đồng chí ở đây rất vinh quang, rất hệ trọng, đòi hỏi sự nỗ lực rất lớn. Chỉ bởi một lẽ rất đơn giản mà thiêng liêng: “Đây là Tiếng nói Việt Nam!””

VN.28867

TRẦN ĐƯƠNG. Đại tướng Võ Nguyên Giáp với nhiếp ảnh và những người lính cầm máy / Trần Đương // Đại tướng Võ Nguyên Giáp với nụ cười hiền hậu trong đời thường.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.103-124.

Là “Anh cả”, Đại tướng là tấm gương sáng về lòng yêu thương cấp dưới của mình. Những người làm việc bên cạnh ông từng thấy ông nhiều đêm thao

thức, nước mắt đầm đìa khi được tin một chiến dịch nào đó, máu chiến sĩ đổ quá nhiều mà chiến thắng lại không tương xứng. Với riêng những người lính cầm súng vừa cầm máy ảnh, Đại tướng cũng tỏ rõ tấm lòng của người anh lớn, rất cảm thông những khó khăn, vất vả, nguy hiểm của họ. Ông cũng là người hiểu rõ nhiếp ảnh, thích chụp ảnh và coi trọng giá trị những bức ảnh được hoàn thành trong khoảnh khắc nóng bỏng của lịch sử. Điều đó được thể hiện rõ nét khi Đại tướng phát biểu trong cuộc hội thảo về nhiếp ảnh do Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam và Hội Nghệ sĩ nhiếp ảnh Việt Nam tổ chức vào tháng 12/1995 tại Hà Nội. Đại tướng đã chỉ rõ: “Với mọi ngành nghệ thuật khác, khi chiến tranh đi qua, người nghệ sĩ vẫn có thể mô tả lại chiến tranh qua các nguồn tài liệu tin cậy. Nhưng, với nhiếp ảnh, nó chỉ có thể mô tả chiến tranh ngay trong quá trình khói lửa. Khả năng phản ánh trực tiếp, sinh động này là một đặc điểm của nhiếp ảnh, và là một thế mạnh về tính chân thực của nhiếp ảnh”. Đại tướng còn nhấn mạnh: “Có được hàng vạn bức ảnh quý về chiến tranh và cách mạng như vậy là do các nhà nhiếp ảnh của chúng ta đã ý thức được nhiệm vụ quan trọng vẻ vang của mình trên các mặt trận. Trong chiến tranh, các nhà nhiếp ảnh, các nhà báo dù ở quân đội hay ngoài quân đội đều là các chiến sĩ. 47 chiến sĩ mà Hội Nghệ sĩ nhiếp ảnh Việt Nam đã truy tặng “Huy chương Vì sự nghiệp phát triển nhiếp ảnh Việt Nam” là một bằng chứng cụ thể cho tinh thần cách mạng của các nhà nhiếp ảnh nước ta”.

VN.28867

TRẦN ĐƯƠNG. Đại tướng Võ Nguyên Giáp với thông tấn – báo chí / Trần Đương // Đại tướng Võ Nguyên Giáp với nụ cười hiền hậu trong đời thường.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.125-135.

Trước khi trở thành nhà quân sự kiệt xuất nổi tiếng thế Giới, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã có sau lưng mình nhiều năm hoạt động báo chí hết sức sôi nổi. Và khi đã thành vị tướng huyền thoại, cho đến tận những năm cuối đời, ông vẫn làm báo, không ngừng quan tâm đến báo chí. Sau này, nhân dịp ông được trao tặng Huy chương vì sự nghiệp báo chí, ông đã tâm sự với các đồng nghiệp trẻ tuổi: “Có thể nói, suốt quá trình trên 60 năm hoạt động cách mạng, tôi không bao giờ xa rời công tác báo chí”. Dưới nhiều bút danh, khi là Võ Nguyên Giáp khi là Hải Thanh, Vân Đình..., ông trở thành một cây bút có uy tín lớn ở các báo: Tiếng Dân, Hồn trẻ tập mới, Le Tra Vail(Lao động), Rassemblement (Tập hợp) ...Là thành viên của Ủy ban hành động báo công khai, Đại tướng liên tục có

bài đăng trên các tờ báo của Đảng. Như vậy, tính đến nay, ông đã có 77 năm lãnh đạo báo chí và 83 năm làm báo dù ở cương vị, trọng trách khác nhau. Ông đã có những ngày đêm làm báo kỳ diệu: Có lần, vì các cây bút khác bận công việc đột xuất, một mình ông đã ngồi từ 6 giờ chiều đến 6 giờ sáng hôm sau, viết kín một thếp giấy 48 trang, bố cục trình bày xong cả một số báo Notre voix cho kịp xuống nhà in. Trong buổi nói chuyện với cán bộ, phóng viên, công nhân viên Thông tấn xã Việt Nam tại số 5 Lý Thường Kiệt, Hà Nội, ngày 15/9/1981, Đại tướng đã giúp cho các thế hệ phóng viên Thông tấn xã Việt Nam hiểu rõ hơn tầm quan trọng, vị trí to lớn của một hãng thông tấn quốc gia. Ông nói: “Thông tấn xã là một bộ phận cực kỳ quan trọng trong lực lượng thông tin đại chúng...Lực lượng thông tin đại chúng đó là lực lượng chính trị, là lực lượng kinh tế, là lực lượng sản xuất, mong các đồng chí làm được như vậy”. Là tác giả của ngót 300 bài viết trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp đến nay, của ngót 80 đầu sách về mọi lĩnh vực quân sự, chính trị, khoa học – kỹ thuật, tư tưởng..., Đại tướng để lại cho chúng ta một di sản báo chí vô cùng quý báu với một thứ ngôn ngữ dứt khoát, rõ ràng, mạnh mẽ, đầy tính chiến đấu. Ông cũng là một người thầy lớn của các thế hệ làm báo Việt Nam.

VN.28867

TRẦN ĐƯƠNG. 101 khoảnh khắc về Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Trần Đương // Đại tướng Võ Nguyên Giáp với nụ cười hiền hậu trong đời thường.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.125-135.

Đó là bộ ảnh quý của tác giả Trần Tuấn, phóng viên Thông tấn xã Việt Nam, một nghệ sĩ nhiếp ảnh đã có may mắn được tháp tùng vị tướng huyền thoại trên những chuyến đi khác nhau trong nước cũng như thế giới trong quãng thời gian từ năm 1975 đến nay. Nổi bật của bộ ảnh này là những khoảnh khắc trong cuộc sống đời thường của vị tướng tài ba từng làm nên những chiến công lẫy lừng trong hai cuộc kháng chiến thần thánh chống các lực lượng thực dân, đế quốc xâm lược, một nhà lãnh đạo Nhà nước có những hoạt động vô cùng phong phú và sáng tạo trên mọi lĩnh vực. Với bộ ảnh này, chúng ta có cả một bộ sưu tập các khoảnh khắc khá tự nhiên, chân thật và bất ngờ của Đại tướng, qua đó hiện hiện một vị tướng văn võ song toàn, vô cùng nhân hậu, khiêm nhường, đức độ, hết lòng thương yêu chiến sĩ, gắn bó với dân, được nhân dân yêu mến, được nhân loại hòa bình tôn vinh, kính trọng.

VN.28867

TRẦN HANH. Tâm lòng Anh Cả với cựu chiến binh / Trần Hanh // Quân đội nhân dân.- 2013.- Ngày 9 tháng 10.- Tr.1+2.

Ngay từ Đại hội lần thứ I của Hội Cựu chiến binh Việt Nam, các Cựu chiến binh đã đồng tâm suy tôn Đại tướng, Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp làm Chủ tịch danh dự của hội. Cho đến nay, đã qua 5 lần đại hội và ở các lần đại hội, các Cựu chiến binh tiếp tục tin tưởng, khẳng định tiếp tục suy tôn Đại tướng g- Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp làm Chủ tịch danh dự. Thế nhưng, Đại tướng đến với những Cựu chiến binh không phải chỉ là Chủ tịch danh dự, mà bằng cả tâm lòng. Đi đến đâu, địa phương nào Đại tướng cũng thăm hỏi các Cựu chiến binh xem cuộc sống ra sao, trở về đời thường có tham gia công tác cùng với địa phương không, đời sống có khó khăn nhiều không? Cái Tết năm 2004 với các Cựu chiến binh Việt Nam thật đặc biệt. Trời rét căm căm, thế mà Đại tướng vẫn dành thời gian đến thăm, chúc Tết các Cựu chiến binh. Rồi Đại tướng dặn dò các Cựu chiến binh. Đại tướng nói: Hội và hội viên phải hết sức vững vàng về chính trị tư tưởng; tiếp tục nêu cao phẩm chất Bộ đội Cụ Hồ, thực hiện tốt nhiệm vụ bảo vệ Đảng, chính quyền, bảo vệ chế độ XHCN, vì dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh... Cựu chiến binh-cựu, nhưng không được cũ, Cựu chiến binh phải tiếp tục đổi mới, tiếp tục học tập, phải tiến lên làm kinh tế giỏi, gương mẫu đi đầu trong các hoạt động phát triển kinh tế, xóa đói giảm nghèo, xây dựng quê hương ngày càng giàu đẹp. Lời Đại tướng tâm sự, dặn dò các Cựu chiến đã trở thành phương châm hành động. Nhiều gia đình Cựu chiến binh từ chỗ đói nghèo sau chiến tranh, đã trở thành những gia đình làm ăn khá giả, thậm chí có doanh nghiệp Cựu chiến binh là những doanh nghiệp tiêu biểu, hàng đầu, xung kích mở ra các mặt trận, lĩnh vực mới. Trong hành trình vượt khó, vươn lên đó, tâm gương về sống giản dị, liêm khiết, trong sáng, mẫu mực của Đại tướng là bài học sâu sắc đối với Cựu chiến binh trên mọi miền đất nước, các mặt trận mới.

Quân đội nhân dân / 2013

TRẦN HỒNG. Một ngày của Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Trần Hồng // Đại tướng Võ Nguyên Giáp với nụ cười hiền hậu trong đời thường.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.168-169.

Là kỉ niệm của tác giả khi lần đầu được gặp Đại tướng để ghi lại những hình ảnh về ông trong một ngày làm việc..

TRẦN QUANG TẠO. Đại tướng Võ Nguyên Giáp một gương mặt Việt Nam sáng ngời / Trần Quang Tạo // Đại tướng Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp tư liệu và hình ảnh chọn lọc.- H : Thời đại, 2011.- Tr.172-173.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp sinh ngày 25 tháng 8 năm 1911, ở xã An Xá, huyện Lệ Thủy, tỉnh Quảng Bình. Ông là một trong những học trò xuất sắc và gần gũi của Chủ tịch Hồ Chí Minh, là người đầu tiên được cử giữ chức Bí thư Trung ương Quân ủy và Tổng chỉ huy quân đội. Đại tướng Võ Nguyên Giáp đứng vững trên cả hai cương vị quan trọng này trong một thời gian dài suốt hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ. Đảng và Chính phủ tin cậy giao cho ông những chức vụ: Ủy viên Bộ Chính trị, Phó Thủ tướng Chính phủ, Bí thư Quân ủy Trung ương, Tổng tư lệnh quân đội... Nhiệm vụ nào, cương vị gì, ở mọi thời điểm lịch sử ông đều hoàn thành xuất sắc. Ông là một nhà giáo, nhà khoa học xã hội ưu tú, nhà quân dự tài ba lỗi lạc. Sống trọn vẹn cho lý tưởng của Đảng, ông độ lượng, khoan dung với mọi người...Thượng tướng Trần Văn Trà đã từng nói: “Đại tướng Võ Nguyên Giáp là chính ủy của các Chính ủy, Tư lệnh của các Tư lệnh, Tướng của các Tướng, gương mặt sáng ngời của nền văn hóa Việt Nam”.

VV.6751

TRẦN VIỆT KHOA. Người vun đắp truyền thống “Thần tốc – quyết thắng” của Quân đoàn 1 / Trần Việt Khoa // Quân đội nhân dân.- 2013.- Ngày 9 tháng 10.- Tr.2.

Tròn 40 năm trước, ngày 24/10/1973, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã ký Quyết định số 142/QĐ-QP về thành lập Quân đoàn 1 trực thuộc Bộ Quốc phòng. Ngày 24/10 trở thành Ngày truyền thống của Quân đoàn 1. Lịch sử 40 năm xây dựng, chiến đấu và trưởng thành của Quân đoàn 1 in đậm công lao lãnh đạo, chỉ đạo, giáo dục, rèn luyện của Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Tròn một năm sau ngày thành lập quân đoàn, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã về thăm và kiểm tra. Đại tướng chỉ thị: “Các đồng chí hãy kiên quyết xây dựng quân đoàn thật hùng mạnh, có sức chiến đấu cao, sức cơ động lớn, sức đột kích mạnh, đoàn kết tốt, kỷ luật nghiêm. Hễ ra quân là đánh thắng và thắng to, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ trên mọi chiến trường”. Theo dõi sát sao từng bước trưởng thành của Quân đoàn 1, ngày 12/5/1975, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã gửi thư cho cán bộ, chiến sĩ quân đoàn. Bức thư có đoạn: “Các đồng chí hãy quyết tâm lớn, góp phần xứng

đáng hơn nữa vào công cuộc xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân, xây dựng nền quốc phòng toàn dân, bảo vệ và xây dựng Tổ quốc Việt Nam yêu quý của chúng ta đời đời bền vững”. Lời dặn dò đó của Đại tướng Võ Nguyên Giáp giờ đây đang tiếp tục vang lên trong mỗi cán bộ, chiến sĩ toàn Quân đoàn.

Quân đội nhân dân / 2013

VIỆT VĂN. Cận cảnh tướng trận thời bình / Việt Văn // Đại tướng Võ Nguyên Giáp một trí tuệ thuyết phục.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.97-99.

Nhân kỷ niệm 55 chiến thắng Điện Biên Phủ, tác giả được tới thăm và chụp ảnh Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Hình ảnh gây cho tác giả xúc động trong buổi gặp gỡ đó, chính là lúc Đại tướng ngồi trầm tư, mắt nhìn xa xăm, dáng ngồi vẫn toát ra một uy lực để cho bất kỳ ai ở bên ông đều bị cuốn hút. Cuộc đời thăng trầm của ông hình như càng làm cho cốt cách ông như một tấm gương để nhiều thế hệ trẻ soi mình. Thời kỳ nghỉ hưu, tuổi cao, Đại tướng vẫn đặc biệt quan tâm tới thời sự chính trị đất nước, đọc sách, thăm chiến trường xưa. Đại tướng cũng nhiều lần viết thư bày tỏ ý kiến quan điểm riêng của mình về nhiều vấn đề hệ trọng của đất nước.

VN.28872

PHẦN III. ĐẠI TƯỚNG TRONG LÒNG DÂN

ANH THI. Người Anh cả của QĐND đã yên nghỉ trong lòng đất mẹ Quảng Bình / Anh Thi, Đức Đạo // Cựu chiến binh Việt Nam,- 2013.- Ngày 17 tháng 10.- Tr.1+2.

Đúng 16 giờ 30 ngày 13-10-2013, tại lễ an táng Đại tướng Võ Nguyên Giáp ở Vũng Chùa - Đảo Yến thuộc xã Quảng Đông, huyện Quảng Trạch, tỉnh

Quảng Bình, các đồng chí đại diện Lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Quốc hội, Chính phủ, MTTQ Việt Nam thay mặt nhân dân cả nước thả những nắm đất đầu tiên xuống mộ và chào vĩnh biệt Đại tướng Võ Nguyên Giáp, người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, người Anh cả của QĐND Việt Nam về yên nghỉ trong lòng đất mẹ. Hàng vạn người dân có mặt đưa tiễn Đại tướng về nơi an nghỉ cuối cùng đứng lặng dành một phút mặc niệm trước anh linh Đại tướng. Nhiều người không kìm nén được xúc động, khóc nức nở như khóc người cha, người ông yêu quý của mình đã ra đi mãi mãi. Những tiếng chuông trầm hùng trên tháp chuông Vũng Chùa vang lên như báo hiệu với đất trời trái tim vị tướng tài ba lỗi lạc, vị tướng của nhân dân đã mãi mãi yên nghỉ trong lòng đất mẹ Quảng Bình.

Cựu chiến binh Việt Nam / 2013

Báo Anh ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn của những người nước ngoài.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.190-191.

Tờ Người bảo vệ của Anh số ra ngày 25/8/2006 đã đăng bài của Virginia Moris, tác giả của cuốn sách Lịch sử Đường mòn Hồ Chí Minh: Con đường đi đến tự do, viết về cuộc gặp gỡ cảm động của tác giả với Đại tướng Võ Nguyên Giáp tại nhà riêng của ông ở Hà Nội. Bài báo đăng nhân dịp sinh nhật lần thứ 95 của Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Tác giả đã nêu bật những công lao to lớn của Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong công việc lập kế hoạch mở Đường mòn Hồ Chí Minh, tuyến đường huyết mạch cung cấp các trang thiết bị và nhu cầu yếu phẩm cần thiết cho quân đội nhân dân Việt Nam trong cuộc kháng chiến chống Mỹ. Về vai trò của Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong chiến thắng Điện Biên Phủ.

VN.28869

Báo Italia ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn của những người nước ngoài.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.188-189.

Dưới đầu đề “Viên tướng đã đánh bại người Nhật, Pháp và Mỹ”, tác giả Renato Urbinati của nhật báo Gazzetta del Sud phát hành ở miền Nam Italia đã

ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một trong những vị tướng vĩ đại nhất của mọi thời đại trong lịch sử thế giới. Sau khi sơ lược về tiểu sử của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, bài báo viết: “Con người ấy, với vẻ ngoài bình dị, đã đưa một dân tộc nghèo đói và lạc hậu tới chiến thắng lẫy lừng trước 2 cường quốc là Pháp và Mỹ, nhờ khả năng áp dụng một chiến thuật chiến tranh nhân dân hợp lý và biết tận dụng những điều kiện khí hậu và địa hình để tiến hành chiến tranh”.

VN.28869

Báo Nga ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn của những người nước ngoài.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.185-187.

Báo Sự thật của Đảng Cộng sản Liên bang Nga ngày 2/9/2001 đã đăng bài “Niềm tự hào của nhân dân Việt Nam” và ảnh Đại tướng Võ Nguyên Giáp, ca ngợi vị Đại tướng tài năng và đức độ của quân đội và nhân dân Việt Nam. Bài báo đã điểm lại quãng đời hoạt động cách mạng của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, đặc biệt trong cuộc kháng chiến của nhân dân ta chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ; đánh giá cao những đóng góp của Đại tướng trong chiến thắng Điện Biên Phủ năm 1954. Bài báo cũng dẫn lời của cố Thủ tướng Phạm Văn Đồng coi Đại tướng Võ Nguyên Giáp là “kiến trúc sư góp phần làm nên thắng lợi của nhân dân Việt Nam”; đồng thời nêu bật công lao của Đại tướng trong sự nghiệp xây dựng hòa bình của Việt Nam. Bài báo kết luận mặc dù nghỉ hưu ở tuổi 80, nhưng Đại tướng Võ Nguyên Giáp vẫn miệt mài đóng góp cho sự nghiệp phát triển quân đội và đất nước Việt Nam, góp phần xây dựng thế hệ trẻ yêu nước Việt Nam cũng như thúc đẩy tình hữu nghị với các dân tộc trên thế giới, trong đó có nhân dân Nga.

VN.28869

Báo Nhật Bản: Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Một danh tướng đã đi vào huyền thoại // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn của những người nước ngoài.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.195-196.

Nhân kỷ niệm 50 năm chiến thắng Điện Biên Phủ, báo Nhật Bản Sankei sáng 8/3/2004 đăng trang trọng ảnh và bài viết của phóng viên Suzuki giới thiệu Đại tướng Võ Nguyên Giáp với lời giới thiệu: “Một danh tướng đã đi vào huyền thoại trong kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ”.

CAO CƯỜNG. Chuyên gia Nga: “Tướng Giáp là nhà chỉ huy quân sự rài ba” / Cao Cường // Tin tức cuối tuần.- 2013.- Ngày 10 tháng 10.- Tr.19.

Ông E. Glazunov, sinh năm 1931, từng là Chủ tịch Hội Hữu nghị Nga-Việt nhiều năm và là phiên dịch của Trung ương ĐCS Liên Xô trong các buổi làm việc với Hồ Chủ tịch và các nhà lãnh đạo lão thành của Việt Nam. Ông có thời gian tiếp xúc khá nhiều với Tướng Giáp, Đối với ông, Đại tướng là một người nói chuyện thú vị, gần gũi, là nhà chỉ huy quân sự tài ba.

Tin tức cuối tuần / 2013

DƯƠNG SÔNG LAM. Sâu đậm nghĩa tình với quê hương và lực lượng Công an / Dương Sông Lam // Công an Nhân dân.- 2013.- Ngày 6 tháng 10.- Tr.3.

Sáng 5-10, nhiều người dân Quảng Bình vừa khắc phục hậu quả nặng nề do cơn bão số 10 gây ra vừa nước mắt chảy dài khi nghe tin Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua đời. Hình ảnh giản dị rất đỗi thân thương của Đại tướng mỗi lần về quê vẫn hằn in trong trái tim người dân vùng cát, đặc biệt đối với lực lượng Công an Quảng Bình. Mỗi lần về thăm quê hương Quảng Bình, lúc nào Đại tướng cũng đến thăm nói chuyện dặn dò cán bộ, chiến sĩ Công an. Nghe tin ông mất, nhiều cán bộ, chiến sĩ Công an lặng đi vì thương tiếc.

Công an Nhân dân / 2013

ĐÀO XUÂN TUYẾN. Một danh tướng trong lòng nhân dân / Đào Xuân Tuyến // Công an thành phố Hồ Chí Minh.- 2013.- Ngày 10 tháng 10.- Tr.3.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp, vị tướng huyền thoại, Đại tướng nhân dân, người anh Cả của các lực lượng vũ trang nhân dân Việt Nam, một bậc khai quốc công thần của dân tộc Việt Nam thời hiện đại, một trong những vị tướng vĩ đại nhất trong lịch sử quân sự thế giới trong thế kỷ hai mươi... Một con người mà cần có một độ lùi của lịch sử mới đánh giá hết công lao to lớn và sự nghiệp cao cả vĩ đại của ông. Đã có hàng trăm cuốn sách, công trình nghiên cứu về Đại tướng ở trong và ngoài nước và hàng nghìn bài báo viết về ông. Đại tướng Võ

Nguyên Giáp với tài năng quân sự thiên bẩm, kiệt xuất và đức độ nhân văn không chỉ nhân dân Việt Nam và bạn bè quốc tế kính trọng, nể phục mà ngay cả kẻ thù từng bị tướng Giáp đánh bại cũng nể trọng khâm phục và đánh giá rất cao. Có học giả phương Tây đã viết rằng Tướng Giáp là một nhân vật quan trọng nhất trong tiến trình lịch sử Việt Nam và có ảnh hưởng đến tiến trình lịch sử của châu Á và châu Phi, châu Mỹ Latinh trong thế kỷ 20. Sinh ra không phải để làm tướng; vì trước khi trở thành vị tướng cầm quân thì Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã từng là một thầy giáo dạy sử, một nhà báo và chưa từng trải qua một trường lớp huấn luyện quân sự nào. Lịch sử của dân tộc đã chọn lựa ông ở vị trí đứng mũi chịu sào trong những trận đối đầu với các thế lực thực dân, đế quốc hùng mạnh nhất thời đại và chính Chủ tịch Hồ Chí Minh đã phát hiện ra thiên tài quân sự thiên bẩm của Võ Nguyên Giáp khi tin tưởng giao cho ông thành lập Đội Việt Nam tuyên truyền giải phóng quân với 34 người tại chiến khu Trần Hưng Đạo, tiền thân của Quân đội nhân dân Việt Nam rồi trao cho ông chức Tổng Tư lệnh đầu tiên, phong quân hàm Đại tướng đầu tiên cho ông khi ông mới 37 tuổi. Là một vị tướng huyền thoại được cả dân tộc tôn vinh và thế giới ngợi ca, nhưng Đại tướng Võ Nguyên Giáp không bao giờ cho rằng hoặc nghĩ rằng mình là vĩ nhân, là huyền thoại mà chỉ là một con người bình thường và những chiến công ấy có được là nhờ sự lãnh đạo tài tình của Bác Hồ, của Bộ Chính trị, Trung ương Đảng và sự hy sinh xương máu của bộ đội, của nhân dân và không bao giờ ông nghĩ đó là công của riêng mình.

Công an thành phố Hồ Chí Minh / 2013

ĐOÀN HOÀI TRUNG. Đại tướng Võ Nguyên Giáp với Câu lạc bộ Nhiếp ảnh chiến sĩ / Đoàn Hoài Trung // Đại tướng Võ Nguyên Giáp một trí tuệ thuyết phục.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.94-96.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã dành nhiều tình cảm cho Câu lạc bộ Nhiếp ảnh chiến sĩ báo Quân đội nhân dân. Trong dịp kỷ niệm 15 năm thành lập Câu lạc bộ Nhiếp ảnh chiến sĩ vào năm 2007, Câu lạc bộ đã tập hợp 99 tác phẩm của hội viên để ra cuốn sách ảnh “Quê hương và đồng đội”. Sau khi nhận được bản thảo cuốn sách ảnh, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã viết những lời động viên, căn dặn: “... Tôi mong rằng các đồng chí có những bức ảnh mới, những bức ảnh về quân đội, đồng bào, chuẩn bị cuốn tái bản phong phú hơn, với những tấm ảnh đẹp hơn, thể hiện sâu sắc hơn nữa tinh thần quyết thắng của Quân đội ta, tinh

thần đoàn kết quyết thắng của Quân đội ta, tinh thần đoàn kết, đại đoàn kết của nhân dân Việt Nam anh hùng...”. Nhân kỷ niệm 55 năm chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ (7/5/2009), Câu lạc bộ phối hợp cùng báo Điện Biên Phủ ra cuốn sách ảnh “Điện Biên Phủ ngày mới”. Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã gửi lời khen ngợi: “Tôi hoan nghênh báo Điện Biên Phủ và Câu lạc bộ Nhiếp ảnh Chiến sĩ báo quân đội nhân dân xuất bản tập sách ảnh “Điện Biên ngày mới” vào đúng dịp kỷ niệm 55 năm chiến thắng Điện Biên phủ lịch sử. Tập sách ảnh này đã ghi lại được một phần những thay đổi lớn lao trên miền đất lịch sử Điện Biên...”

VN.28872

ĐÔNG HOA. Sáng ngời những giá trị phổ quát, vĩnh hằng / Đông Hoa
// Nông nghiệp Việt Nam.- 2013.- Ngày 11 tháng 10.- Tr.6.

Từ sau khi Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩnh biệt chúng ta vào một ngày thu mưa như trút nước năm 1969, cho tới hôm nay - theo nhiều người khách quan nhận xét - mới có một đám tang gây chấn động sâu xa và rộng lớn trong nhân tâm, thế sự đến thế. Vì sao? Chỉ vì, cũng như Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã đạt tới những giá trị có tính phổ quát toàn nhân loại, ai ai cũng phải thừa nhận - dù hệ tư tưởng có khác nhau; đạt tới những khuôn mẫu lý tưởng có tính vĩnh hằng mà mọi thời đại đều xác tín. Đó là bậc đại hiền của chuẩn mực đạo đức phương Đông “đại nhân, đại trí, đại dũng”, “giàu sang không thể quyến rũ, nghèo hèn không thể chuyển lay, uy vũ không thể khuất phục”. Đó cũng là người chiến sĩ tiên phong, kiên cường suốt đời chiến đấu vì lý tưởng tự do, bình đẳng, bác ái của các cuộc cách mạng vĩ đại ở phương Tây.

Trong những ngày đầu sau Cách mạng Tháng Tám, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã có một quyết định vô cùng sáng suốt là cử ông Chu Văn Tấn tạm thời giữ chức Bộ trưởng Bộ Quốc phòng; chuyển ông Võ Nguyên Giáp tạm thời sang giữ chức Bộ trưởng Bộ Nội vụ (nhưng ông Giáp không xa hẳn công tác quân sự, vẫn kiêm Chủ tịch Quân sự Ủy viên hội). Ông Giáp còn là Bí thư Đảng đoàn Chính phủ. “Võ Nguyên Giáp đưa ra những đánh giá gai người nhưng khá xác đáng về những tuyên bố gằn đậy của Chính phủ Pháp đối với lộ trình đưa quân trở lại và giành lại các công sở ở Đông Dương. Nếu không một quốc gia thứ ba nào đứng ra giúp Việt Nam Dân chủ Cộng hòa bằng cách dùng con đường ngoại giao chặn bước đi đó của Pháp, thì toàn dân Việt Nam sẽ đoàn kết, tự lực tự cường trong sự nghiệp cứu nước của mình. Trong hoàn cảnh ấy, Giáp cảnh báo “chia rẽ, nghi kỵ, và thờ ơ đứng ngoài cuộc đều được xem là phản quốc”. Để kết luận về viễn

cảnh đáng lo ngại, Giáp nói sang sảng như ngâm thơ: “Tiếp bước cha anh, thế hệ người Việt Nam hôm nay sẽ quyết chiến trận cuối cùng để các thế hệ mai sau muôn đời được sống trong độc lập, tự do, hạnh phúc”. 68 năm đã trôi qua, nhớ lại lời phát biểu hào hùng “như thơ” của Bộ trưởng Bộ Nội vụ Võ Nguyên Giáp tại Quảng trường Ba Đình trong ngày lập nước 2/9/1945, chúng ta thấy, trong giây phút hiếm nghèo của lịch sử ấy, nhà cách mạng trẻ tuổi của Việt Nam đã tỏ ra cứng cỏi biết bao. Chính con người kiên trung ấy, về sau, đã chỉ huy quân đội ta đánh bại hai đạo quân xâm lược hùng mạnh nhất hoàn cầu. Ông là người học trò gần gũi, người đồng chí chiến đấu thân thiết của Chủ tịch Hồ Chí Minh, là một bậc “khai quốc công thần”, theo đúng nghĩa của cụm từ này, mà “các thế hệ mai sau muôn đời được sống trong độc lập, tự do, hạnh phúc” phải nhớ tới với lòng biết ơn sâu lắng. Tại sao những đối thủ của Võ Nguyên Giáp, về sau, lại quay ra ngưỡng mộ ông? Chỉ vì ông là người đại diện cho lẽ phải, hơn nữa, lại có tài hùng biện một cách nhã nhặn, lịch thiệp.

Nông nghiệp Việt Nam / 2013

H.QUÂN. Đau thương, tiếc nuối trên quê hương Đại tướng Võ Nguyên Giáp / H. Quân, Tr. Sơn, X. Hoài // Công an thành phố Hồ Chí Minh.- 2013.- Ngày 8 tháng 10.- Tr.3.

Đầu tháng 10-2013, Quảng Bình liên tục gánh chịu đau thương, mất mát khi siêu bão số 10 rọi lũ và lốc xoáy hoành hành. Tin Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua đời trở thành nỗi đau, sự tiếc thương vô hạn đối với người dân Quảng Bình, nhân dân cả nước và bạn bè quốc tế. Người dân làng Lộc Thủy rơi nước mắt. Nhiều người đã đi in hình đại tướng để đặt lên bàn thờ bên cạnh nơi thờ tự ông bà tổ tiên và Bác Hồ. Bà con cho biết, mỗi lần về quê, đại tướng đều thăm hỏi bà con với sự gần gũi, thân thiết. Bà Võ Thị Lại (68 tuổi, trú thôn An Xá) cho biết: “Lần nào về thăm quê, bác cũng đến nghĩa trang liệt sĩ của huyện để dâng hương cho cha và các anh hùng liệt sĩ. Nếu đúng Ngày Tết độc lập thì bác đến xem lễ hội đua thuyền và cổ vũ cho đội đua của làng, xã nhà. Có những đêm, bác tổ chức cho bà con hát hò khoan giã gạo, bác cũng hát theo chứng tỏ bác rất yêu và say mê với làn điệu dân ca quê nhà”.

Công an thành phố Hồ Chí Minh / 2013

HÀ HUƠNG. Cái tâm của Đại tướng thấm vào lòng dân / Hà Hương, Ngọc Hà // Tuổi trẻ.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.2.

Chiều 6/10, hàng chục ngàn người dân đã xếp hàng để vào viếng Đại tướng Võ Nguyên Giáp tại nhà riêng. Những hàng cây lặng im, dòng người lặng im, nối dài từ ngôi nhà số 30 Hoàng Diệu ra đến quảng trường Ba Đình. Những cựu chiến binh tướng đã dạn dày vì chiến trận vậy mà không ngăn nổi dòng nước mắt khi đến tiễn biệt người anh cả của quân đội. Nhiều người trẻ đã mang những bông cúc vàng, cúc trắng đến ngôi nhà Đại tướng và gia đình từng sinh sống. “Những đôi mắt đỏ hoe, những nỗi niềm cố ngăn lại và cả những tiếng khóc của người dân để thấy cái tâm của vị đại tướng đã thấm vào lòng dân như thế nào” - một cựu chiến binh phường Điện Biên rung rung chia sẻ. Thanh niên trong phường tình nguyện đứng ra hướng dẫn xếp hàng, giúp đỡ người già, mua nước phát miễn phí cho bà con. Cũng lâu lắm rồi, người ta mới thấy hình ảnh xếp hàng nghiêm túc như vậy, cứ lặng lẽ nhích lên và rất ít chen lấn. Cũng đã lâu, hai tiếng “đồng bào” được thốt lên nhiều như vậy, thân thương và xúc động.

Tuổi trẻ / 2013

HẢI TRIỀU. Nhiều nước, chính đảng, nguyên thủ quốc gia gửi điện chia buồn với Việt Nam / Hải Triều // Công an thành phố Hồ Chí Minh.- 2013.- Ngày 11 tháng 10.- Tr.14.

Nhiều chính đảng, nguyên thủ quốc gia đã gửi tới Đảng, Nhà nước ta Điện chia buồn về việc Đại tướng Võ Nguyên Giáp từ trần. Trong các bức điện, bạn bè quốc tế đều ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một nhà lãnh đạo có nhiều đóng góp tích cực trong cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc và tiến trình xây dựng nước Việt Nam tiến lên xã hội chủ nghĩa. Khẳng định Đại tướng mất đi là tổn thất to lớn của Đảng Cộng sản Việt Nam và nhân dân Việt Nam, ngài Chea Sim viết: “Thay mặt Ban Chấp hành Trung ương Đảng Nhân dân Campuchia, nhân dân Campuchia và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi tới ngài Tổng Bí thư, tới Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, nhân dân Việt Nam và gia quyến Đại tướng Võ Nguyên Giáp lời chia buồn sâu sắc nhất và xin cầu nguyện cho linh hồn của ngài Võ Nguyên Giáp về nơi an nghỉ cuối cùng”. Trong bức điện gửi Bộ trưởng Bộ Ngoại giao Việt Nam, Bộ trưởng Bộ Ngoại giao Nhật Bản Kishida Fumio viết: “Sự ra đi của Đại tướng Võ Nguyên Giáp để lại trong

tôi niềm tiếc thương sâu sắc. Công lao của Đại tướng Võ Nguyên Giáp sẽ được nhớ mãi. Cầu mong linh hồn Đại tướng yên nghỉ. Tôi mong Chính phủ và nhân dân Việt Nam sớm vượt qua nỗi đau này và chúc Việt Nam sẽ ngày càng phát triển hơn nữa”.

Công an thành phố Hồ Chí Minh / 2013

HẢI TRIỀU. Nỗi đau không biên giới / Hải Triều, Song My // Công an thành phố Hồ Chí Minh.- 2013.- Ngày 15 tháng 10.- Tr.3.

Trong niềm tiếc thương vô hạn đối với người con ưu tú của dân tộc – Đại tướng Võ Nguyên Giáp, người dân khắp nơi đã đổ về Hà Nội với ước nguyện được tiễn biệt ông. Đi trong dòng người tưởng như bất tận ấy có nhiều vị khách nước ngoài, những người chỉ biết đến ông qua sách báo và phim ảnh của nước họ. Đó là Ruediger Dinsel, một người Đức đã sống tại Việt Nam 14 năm nay. Chưa từng có vinh hạnh gặp đại tướng Giáp nhưng ông đã biết đến người anh hùng này từ năm 1965, chỉ qua các tài liệu mà ông đọc được ở Đức. Sự kính mến và tôn thờ tướng Giáp trong lòng ông được sinh ra từ đó. Đứng trong dòng người xếp hàng vào viếng Đại tướng, ông mới thấy những gì biết về Đại tướng là chưa đủ. Với những bước chân đau, nhưng Dinsel xua tay khi được đề nghị giúp đỡ. Ông muốn khẳng định một điều rằng, không gì ngăn cản ông đến với buổi lễ hôm nay. Và rằng, nỗi đau mà ông mang hôm nay không thể sánh với nỗi đau mà cả dân tộc Việt Nam đang gánh chịu, rằng việc được một lần hạnh ngộ với danh tướng huyền thoại của Việt Nam là niềm hạnh phúc lớn trong đời ông, ngay cả khi vị tướng ấy đã về cõi vĩnh hằng. Đó là Thomas Claytor, đến từ nước Mỹ. Mặc dù chỉ biết Đại tướng qua sách báo, nhưng ông đã không quản ngại khó khăn vượt nửa vòng trái đất để đến Việt Nam cùng hàng triệu người dân để tang Đại tướng. Cảm bức ảnh Đại tướng Võ Nguyên Giáp trên tay, trang trọng đặt đúng tim, Thomas Claytor muốn chứng tỏ lòng tôn kính vô bờ đối với danh tướng Việt Nam. Từng là thành viên Đảng Cộng sản Italy đến Việt Nam làm việc và gặp tướng Giáp ngày 10/2/1996, ông Pollo Giovani vô cùng ngưỡng mộ tài năng lãnh đạo chiến lược, quan sự tuyệt vời của Đại tướng. Khi nghe tin Đại tướng mất, ông lập tức đến Việt Nam và ở đây một tuần để bày tỏ sự tiếc thương vô hạn. Không có cơ hội đến Việt Nam trong ngày Quốc tang để viếng Đại tướng Võ Nguyên Giáp, là sự tiếc nuối vô hạn đối với giáo sư Aldo Vida Herera, Trường Đại học Frontera, Temuco, Chile. Ông bày tỏ: “Trái tim tôi đập với nỗi đau vô

hạn bởi một con người vĩ đại giữa thế gian này đã ra đi và sự cảm ơn sâu lắng nhất của tôi bởi sự đóng góp to lớn của Người trong cuộc đấu tranh chống áp bức, chống đế quốc và sự bất công, cũng như giúp chúng tôi tiếp cận với hoài bão của con người xã hội chủ nghĩa hiện thực”.

Công an thành phố Hồ Chí Minh / 2013

HẢI TRIỀU. Vị tướng huyền thoại đi về cõi vĩnh hằng / Hải Triều, Song My // Công an thành phố Hồ Chí Minh.- 2013.- Ngày 8 tháng 10.- Tr.6.

Đại tướng huyền thoại Võ Nguyên Giáp về cõi vĩnh hằng. Dân tộc từ nay mất đi một con người, mất đi một biểu tượng sống - biểu tượng của lòng kiên trung, biểu tượng của trí tuệ, biểu tượng của sự nhân hậu, biểu tượng của sự khiêm tốn và giản dị. Có lẽ sự tôn kính Đại tướng được mô tả chân thực nhất là hình ảnh hàng ngàn người kiên nhẫn xếp hàng vào viếng ông ở 30 Hoàng Diệu - Hà Nội, là hình ảnh các cựu chiến binh vượt hàng trăm, hàng ngàn cây số đến tiễn biệt ông, là tiếng nức nở từ quê hương ông, từ các chiến trường nơi ông từng sống, chiến đấu, là những nén tâm nhang từ khắp mọi miền đất nước thành kính gửi đến ông. Nhiều người đã rơi lệ như tiếc thương một người ruột thịt. Nhưng hơn cả, đó là sự tiếc thương một tượng đài dân tộc, một niềm tự hào mà không phải ở quốc gia nào, ở thời điểm lịch sử nào cũng có được. Vì thế, mất mát ấy là quá lớn. Nỗi buồn ấy là không thể nói lên lời.

Công an thành phố Hồ Chí Minh / 2013

HOÀNG CHƯƠNG. Người bạn lớn của nhân dân Lào / Hoàng Chương // Tin tức cuối tuần.- 2013.- Ngày 10 tháng 10.- Tr.18.

Với đất nước Lào, Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một người bạn lớn, gần gũi, hết lòng giúp đỡ cách mạng Lào. Được Chủ tịch Hồ Chí Minh giao nhiệm vụ giúp Lào xây dựng lực lượng vũ trang, Đại tướng đã làm hết sức mình và cùng Chính phủ kháng chiến Lào trực tiếp chỉ huy chiến dịch Thượng Lào 1953, giải phóng Hòa Phăn, Sầm Nưa, xây dựng căn cứ địa cách mạng từng bước mở rộng vùng giải phóng, xây dựng lực lượng tiến lên giải phóng hoàn toàn nước Lào năm 1975.... Ông Sisavath Keobounphan - Nguyên Ủy viên Bộ Chính trị Ban chấp hành Trung ương Đảng Nhân dân Cách mạng Lào, nguyên Thủ tướng Chính phủ, nguyên Chủ tịch Mặt trận Lào Xây dựng đất nước, ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp là nhà quân sự lỗi lạc của thế kỷ 20, đã cùng các nhà lãnh đạo

Việt Nam tiến hành hai cuộc kháng chiến cứu quốc thắng lợi, thu non sông về một mối. Bên cạnh tài thao lược quân sự, Đại tướng có tấm lòng nhân hậu, luôn nghĩ đến lợi ích của nhân dân và có một tấm lòng quốc tế trong sáng cao cả.

Tin tức cuối tuần / 2013

HÒA NGÂN. Những tưởng niệm thâm lặng với Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Hòa Ngân // Công an thành phố Hồ Chí Minh.- 2013.- Ngày 12 tháng 10.- Tr.3.

Suốt những ngày qua, hàng chục vạn người đã có mặt tại gia đình Đại tướng để được vào viếng. Ngay từ ngày đầu tiên, ngoài những cán bộ chiến sĩ công an, quân đội làm nhiệm vụ, đã xuất hiện rất nhiều thanh niên tình nguyện. Cùng với công an, quân đội, dân phòng, thanh niên tình nguyện tham gia giữ trật tự, giúp đỡ người dân tại các buổi viếng, tạo thành các hàng rào để phân luồng giao thông... giúp những người cao tuổi qua đường, vào cổng ưu tiên để thuận tiện cho việc vào viếng Đại tướng. Các tình nguyện viên còn đại diện cho các nhà hảo tâm mang quạt và mũ phát miễn phí cho những người đang đứng trong hàng để tránh cái nắng nóng gay gắt ở Hà Nội vào buổi trưa và chiều. Nhiều bóng áo xanh tình nguyện là người nước ngoài đã có mặt. Nhiều người lớn tuổi, bệnh tật trong Hội Chữ thập đỏ, Hội Phụ nữ phường Điện Biên cũng tham gia hỗ trợ người tới viếng Đại tướng. Từ ngày 8-10, giữa trưa nắng gắt, nhiều người chờ vào viếng Đại tướng đã mệt lả vì đói. Quân đội cùng một số người bán cà phê trên đường Điện Biên Phủ đã mang bánh mì đến phát miễn phí cho mọi người. Bà Bùi Thị Trọng, Tổ trưởng tổ dân phố số 32 phường Hàng Bài cùng con cháu đã góp tiền mua hàng chục thùng bánh mì, nước lọc mang đến gửi tận tay những người xếp hàng vào viếng Đại tướng. Bà bảo, khi nghe tin Đại tướng qua đời, gia đình rất đau buồn. Đây là hành động cuối cùng để bà và các con tỏ lòng biết ơn Đại tướng. Sau khi phát miễn phí đồ ăn trưa, bà đã xếp hàng vào viếng. Mấy ngày nay, luôn có hàng dài người xếp hàng trước quán cà phê, nhưng bà Thu, chủ quán cà phê trên đường Điện Biên Phủ, cũng không hề thấy ngại vì công việc kinh doanh bị ảnh hưởng, thậm chí còn đem các bình nước và hàng trăm chiếc bánh mì mỗi ngày phục vụ nhân dân miễn phí. Bà Nguyễn Thị Thảo, một người dân ở phố Hoàng Hoa Thám tình nguyện mỗi ngày mang 1.000 chiếc bánh mì đến phát miễn phí. Bà bảo: “Tôi không giàu cũng chẳng nghèo. Đây là một cách mà tôi đền ơn đáp nghĩa cụ Giáp. Cụ có công lao lớn với đất nước”.

**HOÀNG CHÂU. Tiếng hô “Viva Vo Nguyen Giáp!!!” tại Festival 15 /
Hoàng Châu // Công an Nhân dân.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.3.**

Trong buổi khai mạc trọng thể và ấn tượng tại tổ hợp Olympic Mohamed Boudiaf ở thủ đô Alger nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Algeria vào tối 8/8/2001. Khi xướng ngôn viên đồng dạc hô to: Thư của Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Việt Nam gửi chúc mừng. Cả hội đã trường đứng dậy theo tổng thống và các quan chức trong Ủy ban thể giới Festival 15(Liên hoan Thanh niên sinh viên thể giới lần thứ 15). Những tràng pháo tay vỗ rền dậy sóng tưởng chừng như không dứt. Tiếp nhận thư của Đại tướng Võ Nguyên Giáp gửi, người đại diện đã trân trọng cúi đầu và đặt hai tay nâng lên bày tỏ sự kính trọng và ngưỡng mộ chưa từng có.

Công an Nhân dân / 2013

**HOÀNG DƯƠNG. Những giọt lệ rơi bên thềm triển lãm ảnh TTXVN /
Hoàng Dương, Thu Trang, Thu Hồng // Tin tức.- 2013.- Ngày 12 tháng 10.-
Tr.4.**

Người cựu chiến binh nức nở, cô lao công lấm tấm giọt mồ hôi trên khuôn mặt chăm chú ngắm nhìn những bức ảnh Đại tướng Võ Nguyên Giáp, bà cụ bán hàng rong với đôi quang gánh trên vai đọc từng lời chú thích... Đó là những tình cảm rất đỗi xúc động và giản dị của đông đảo người dân khi đến xem triển lãm ảnh "Cuộc đời cách mạng của Đại tướng Võ Nguyên Giáp" tại trụ sở hãng Thông tấn quốc gia, số 5 Lý Thường Kiệt, Hà Nội trong buổi sáng 11/10.

Tin tức / 2013

**KIM NGÂN. Hình ảnh Đại tướng sống mãi trong lòng dân tộc / Kim
Ngân, Thanh Hòa // Công an thành phố Hồ Chí Minh.- 2013.- Ngày 15 tháng
10.- Tr.2.**

Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã an nghỉ trong lòng đất mẹ Quảng Bình. Trong hành trang về cõi ngàn thu, ông mang theo niềm đau, tình cảm của triệu triệu trái tim Việt. Thôn thức vĩnh biệt ông, người dân Việt Nam từ khắp mọi

miền trên đất nước hay kiều bào ở nước ngoài đều tin rằng, tài năng ấy, nhân cách và phẩm hạnh ấy của ông sẽ sống mãi trong lòng dân tộc.

Công an thành phố Hồ Chí Minh / 2013

JORGE RONDON UZCATEGUI. Người truyền đạt rõ ràng nhất tư tưởng Hồ Chí Minh về quân sự / Jorge Rondon Uzcategui // Quân đội nhân dân.- 2013.- Ngày 9 tháng 10.- Tr.2+8.

Theo ông Jorge Rondon Uzcategui (Đại xứ Vê-nê-xu-ê-la tại Việt Nam) Đại tướng Võ Nguyên Giáp là người luôn có sức ảnh hưởng mạnh mẽ ở Vê-nê-xu-ê-la. Đối với người dân nước này, Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một biểu tượng của phẩm giá. Ông chiến đấu vì tự do của Việt Nam và của toàn thể nhân loại. Ông là người truyền đạt rõ ràng nhất tư tưởng Hồ Chí Minh trong lĩnh vực quân sự. Ở Vê-nê-xu-ê-la, tại những ngôi trường quân sự, ở tất cả các cấp, họ thường xuyên thảo luận về những học thuyết quân sự cũng như kinh nghiệm của những người anh hùng nổi tiếng của Việt Nam, trong đó có Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Không chỉ vậy, Đảng Xã hội lãnh đạo cuộc Cách mạng Bô-li-va cũng học theo những kinh nghiệm của Đại tướng, đặc biệt là những kinh nghiệm chiến đấu bảo vệ đất nước. Tư tưởng của Đại tướng Võ Nguyên Giáp đang được nghiên cứu và áp dụng vào thực tế hiện nay của Vê-nê-xu-ê-la.

Quân đội nhân dân / 2013

KIM NGÂN. Niềm tự hào mang tên Võ Nguyên Giáp / Kim Ngân, Thanh Hòa // Công an thành phố Hồ Chí Minh.- 2013.- Ngày 11 tháng 10.- Tr.3+6.

Đã sang ngày thứ tư kể từ khi người dân cả nước chính thức được vào viếng Đại tướng Võ Nguyên Giáp tại tư gia của ông ở 30 Hoàng Diệu nhưng dòng người vẫn nối dài không ngắt. Đồng bào từ khắp cả nước tiếp tục tìm về Hà Nội mong được kính cẩn nghiêng mình trước anh linh ông lần cuối. Chung dòng cảm xúc thành kính hướng tới ông, cả dân tộc như xích lại gần nhau hơn trong niềm tự hào lớn lao mang tên Võ Nguyên Giáp. Chưa bao giờ đường Hoàng Diệu lại đông đến thế. Nhưng không ồn ào mà lặng lẽ, hàng vạn người nối nhau nhích từng bước nhỏ tiến vào nhà riêng Đại tướng để nói lời vĩnh biệt ông. Họ, có người là cấp dưới trực tiếp của ông, có người từng được vinh hạnh tiếp xúc với ông trong thời chiến, thời bình và cũng có cả những người chưa một lần gặp mặt

nhưng đều có chung một niềm tôn kính đối với vị tướng huyền thoại của dân tộc. Sự tôn kính ấy không nằm trong ý thức mà mặc nhiên tồn tại trong mạch xúc cảm vô thức của mỗi người. Bởi thế mà khi hay tin ông tạ thế, họ hụt hẫng, họ bàng hoàng như mất đi người thân ruột thịt của mình. Mất còn nguyên ngần lệ sau khi viếng Đại tướng, bác Ngô Thị Huyền (71 tuổi) cho biết, dù bị bệnh tiểu đường biến chứng khá nặng, tóc đã rụng hết, đi đâu cũng phải có người dìu, nhưng bác vẫn nhất định phải đến viếng ông. “Chỉ mong Đại tướng phù hộ cho cả dân tộc Việt Nam ngày càng lớn mạnh, không thua kém các cường quốc thế giới” - bác Huyền bày tỏ nguyện vọng. Còn cụ Nguyễn Văn Quán, cựu binh chiến trường Quân khu 3, dù đã qua tuổi 90 vẫn bảo con cháu đưa đến tận nơi bái lạy anh linh vị Tổng tư lệnh Quân đội nhân dân Việt Nam. Mong muốn lớn nhất của cụ Quán là thế hệ sau hãy noi theo tấm gương của Đại tướng, để Quân đội nhân dân Việt Nam ngày càng lớn mạnh, sẵn sàng bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, bảo vệ nhân dân.

Công an thành phố Hồ Chí Minh / 2013

LAN HUƠNG. Truyền thông quốc tế: Nghiêng mình trước Đại tướng / Lan Hương // Văn hóa.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.14.

Ngay sau thông tin về sự ra đi của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, các phương tiện truyền thông quốc tế đã liên tục có những bài viết ca ngợi tài năng, đức độ của Đại tướng; đồng thời bày tỏ niềm thương tiếc trước sự ra đi của “vị tướng huyền thoại”. Hãng thông tấn AFP nhắc đến việc tướng Giáp là người Việt Nam được thế giới biết tới nhiều chỉ sau Chủ tịch Hồ Chí Minh. Ông là người thành lập Quân đội Nhân dân Việt Nam. Những chiến thuật du kích của ông đã truyền cảm hứng cho phong trào chống thực dân khắp toàn cầu. Với tiêu đề Tướng Võ Nguyên Giáp của Việt Nam từ trần, Hãng truyền thông BBC đưa tin vị tướng Việt Nam từng quân sự cho những chiến thắng chống Pháp và Mỹ, vừa qua đời ở tuổi 103. Báo này cho biết việc tướng Giáp đánh bại quân đội Pháp tại Điện Biên Phủ năm 1954 đã chấm dứt chế độ thuộc địa trong khu vực. “Ông tiếp tục giám sát cuộc tổng tiến công Tết Mậu Thân chống lại Mỹ năm 1968, và thường được cho là một trong những nhân tố khiến người Mỹ rút lui”, hãng này viết. Hãng thông tấn Mỹ AP cho hay tướng Giáp nổi lên “là một lãnh đạo của đội quân áo vải, gồm những du kích quân đi dép xăng đan làm từ lốp xe, kéo từng cỗ pháo qua những ngọn núi để bao vây và tiêu diệt quân đội Pháp ở Điện Biên Phủ năm 1954”. Chiến thắng đó, vốn vẫn đang được giảng dạy trong các

trường quân sự, không chỉ đưa Việt Nam đến độc lập mà còn đẩy nhanh sự sụp đổ của chủ nghĩa thực dân ở Đông Dương và xa hơn thế nữa, AP viết. Thời báo New York (The New York Times) mô tả Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một người rất lôi cuốn và hoạt bát, một nhà quân sự uyên bác và một người theo chủ nghĩa dân tộc quyết liệt. Ông có thể dùng sức hút của bản thân để lên tinh thần cho quân sĩ, làm bùng cháy trong họ sự sẵn sàng cống hiến cho đất nước”. Nhiều tờ báo lớn của Trung Quốc khẳng định tài thao lược của Đại tướng. Nhân dân nhật báo viết: “Đại tướng Võ Nguyên Giáp, nhà lãnh đạo quân sự quan trọng trong chiến tranh chống Pháp và chống Mỹ của Việt Nam đã qua đời, hưởng thọ 103 tuổi. Dù không khởi nghiệp từ quân nhân, nhưng vị Bộ trưởng Bộ Quốc phòng kiêm Tổng Tư lệnh Quân đội nhân dân Việt Nam đã nhiều lần chỉ huy tác chiến thắng lợi, trong đó có chiến thắng Điện Biên Phủ năm 1954 lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu”. Tờ Báo điện Hoa Nam Buổi sáng số ra ngày 4.10 đã dành hơn nửa trang “châu Á” để đăng bài và ảnh về Đại tướng Võ Nguyên Giáp, gồm ảnh thành lập Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân năm 1944, ảnh với Chủ tịch Hồ Chí Minh năm 1950, gặp Chủ tịch Trung Quốc Mao Trạch Đông năm 1959, gặp cựu Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ McNamara năm 1997 và gặp gỡ phụ nữ dân tộc thiểu số ở Điện Biên Phủ năm 2004. Trang quân sự của mạng Hoàn Cầu nêu bốn điểm nổi bật về Đại tướng Võ Nguyên Giáp: ông là một trong những nhà sáng lập của Quân đội Việt Nam; trực tiếp tham gia hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ, chỉ huy hàng loạt chiến dịch chống Pháp, đặc biệt là chiến dịch Điện Biên Phủ, dự luận phương Tây mệnh danh ông là “Hùm xám Điện Biên”, và vào tháng 3.1972 Đại tướng Võ Nguyên Giáp phát động cuộc tấn công “lễ Phục sinh” với quy mô lớn, khiến Mỹ bắt đầu quyết định thoát khỏi cuộc chiến tại Việt Nam; là người bạn tốt của người dân Trung Quốc, có công lớn trong việc bình thường hóa quan hệ Việt Nam - Trung Quốc; Tạp chí Thời đại của Mỹ từng 3 lần đăng ảnh ông trên trang bìa, ông là nhân vật được tôn kính chỉ sau Chủ tịch Hồ Chí Minh ở Việt Nam.

Văn hóa / 2013

LÊ ANH. Thừa Thiên Huế: Tổ chức lễ tưởng niệm Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Lê Anh // Công an Nhân dân.- 2013.- Ngày 9 tháng 10.- Tr.3.

Ngày 9/10/2013. Để tỏ lòng thương tiếc vị tướng tài ba của dân tộc và của cả thế giới, thầy và trò Trường quốc học Huế đã long trọng tổ chức dâng hoa, dâng hương tưởng niệm Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

Công an Nhân dân / 2013

LÊ DOÃN CHIÊU. Nhớ Đại tướng Võ Nguyên Giáp, nhớ nụ cười hòa bình / Lê Doãn Chiêu // Cựu chiến binh.- 2013.- Ngày 10 tháng 10.- Tr.4.

Những đôi mắt đỏ hoe, những tiếng nức nghẹn ngào... hàng nghìn người đi trong im lặng xếp hàng trước nhà riêng của Đại tướng Võ Nguyên Giáp – số nhà 30 Hoàng Diệu để vào mặc niệm Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Ai cũng đang cố nén nỗi đau trước sự ra đi của người Anh hùng dân tộc. Những dòng người từ khắp nơi đã về với ngôi nhà của Đại tướng, hàng đơn, hàng đôi kéo dài từ ngôi nhà số 30 Hoàng Diệu đến sát gần Quảng trường Ba Đình. Có người cao tuổi, có bậc trung niên, có thanh niên, thiếu nhi và cả các cháu nhỏ đi cùng ông bà. Hàng nghìn người đi trong im lặng. Có những người ở ngày Hà Nội và các tỉnh lân cận, có những người ở tận các tỉnh Nghệ An, Hà Tĩnh và một số tỉnh phía Nam không quản đường xa xa xôi hàng nghìn cây số. Lại có không ít những người nước ngoài. Người thì cầm trong tay một bông hoa cúc, có người lại một bó hồng. Không chen lấn, cứ tuần tự mà đi. Sáng sớm cũng như buổi trưa nắng, cũng như buổi chiều tà ...Một lễ tang chung của toàn dân. Có những người đã được sống, chiến đấu cùng Đại tướng, có những người đã từng được gặp Đại tướng nhưng cũng có không ít người chỉ được biết Đại tướng qua các trang sách lịch sử nhưng ai cũng coi Đại tướng như người thân của nhà mình – Người Anh Cả của QĐND Việt Nam.

Cựu chiến binh Việt Nam / 2013

LÊ MÃ LƯƠNG. Những kỷ vật của Đại tướng Võ Nguyên Giáp ở Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam / Lê Mã Lương // Văn hóa.- 2013.- Ngày 9 tháng 10.- Tr.4.

Trong nhiều năm, nhóm sưu tầm hiện vật của Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam đã đưa về, làm hồ sơ khoa học cho hàng trăm hiện vật với nhiều chất liệu khác nhau và đã tiến hành phân loại thành nhóm chất liệu, sưu tập hiện vật.

Đó là các sưu tập văn bản tư liệu do Đại tướng Võ Nguyên Giáp soạn thảo từ những năm 1944 cho đến kết thúc chiến tranh chống Mỹ; sưu tập sách do Đại tướng viết và những cuốn viết về Đại tướng trên nhiều lĩnh vực. Gần đây nhất có cuốn Hồi ký nổi tiếng "Chiến thắng bằng mọi giá - Thiên tài quân sự Việt Nam: Đại tướng Võ Nguyên Giáp" do ông Cecil B. Currey - một sử gia quân sự người Mỹ biên soạn. Tiếp đến là những sưu tập ảnh; sưu tập đồ dùng sinh hoạt của Đại tướng trong chiến tranh. Hầu hết các hiện vật sưu tầm được từ những người thân trong gia đình Đại tướng hay chính từ Đại tướng đều có giá trị cao về lịch sử, văn hóa, khoa học và mang tính nhân văn sâu sắc. Hiện nay trên hệ thống trưng bày tại Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam, giai đoạn 1930 đến 1945, ngoài bức tượng bán thân chân dung Đại tướng bằng chất liệu đồng còn có một nhóm hiện vật quý, hiếm, độc bản liên quan đến sự kiện lịch sử ngày 22 tháng 12 năm 1944. Đó là thời điểm Đại tướng Võ Nguyên Giáp chủ trì lễ thành lập Đội Việt Nam tuyên truyền giải phóng quân, tại khu rừng Trần Hưng Đạo, huyện Nguyên Bình, tỉnh Cao Bằng. Và 3 ngày sau, ngày 25 tháng 12 năm 1944, Đại tướng Võ Nguyên Giáp và đội quân mới ra đời đã tấn công hai đồn tiền tiêu của Pháp ở Phay Khắt và Nà Ngần giành chiến thắng vẻ vang. Trong số hàng chục hiện vật ấy đáng chú ý là khẩu súng ngắn Pạc khoọc mà Bác Hồ đã trao cho Đại tướng từ năm 1941, khi còn ở Trung Quốc và đã đồng hành cùng Đại tướng suốt những năm dài kháng chiến chống thực dân Pháp.

Văn hóa / 2013

LÊ KHẢ PHIÊU. Anh là nguồn sáng mãi mãi không mờ trong nhân dân, quân đội và những người cộng sản Việt Nam / Lê Khả Phiêu // Nhân dân.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.3.

Đồng chí Võ Nguyên Giáp, mà quân đội ta thường gọi với một cái tên trìu mến, kính trọng "Anh Văn", sinh vào mùa thu năm 1911. Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã qua nhiều cương vị trong Chính phủ cách mạng lâm thời, đặc biệt khi được giao làm Bộ trưởng Bộ Quốc phòng kiêm Tổng Tư lệnh Quân đội Nhân dân Việt Nam. Trải qua hai cuộc kháng chiến trường kỳ, gian khổ đầy hy sinh, nhân dân ta đã giành được thắng lợi hết sức vĩ đại, hoàn thành vẻ vang sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước. Thắng lợi vẻ vang ấy là kết tinh sức mạnh của quân và dân ta, sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc, với đường lối cách mạng đúng đắn, sáng tạo của Đảng ta, cùng trí tuệ của một tập thể cán bộ

tài năng dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Đảng và Bác Hồ, trong lớp cán bộ lãnh đạo ấy, có Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Đại tướng Võ Nguyên Giáp không chỉ là nhà quân sự, mà còn là nhà tư tưởng, văn hóa, khoa học; luôn gắn lý luận với thực tiễn. Ông rất coi trọng quá trình tổng kết lịch sử, nhất là những bước ngoặt, lúc thuận lợi, khi khó khăn để rút ra những bài học bổ ích cho lãnh đạo và cho chính bản thân mình. Với những lĩnh vực này, Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một người có kiến thức rộng và rất quan tâm với một tư duy mới. Về công cuộc đổi mới của đất nước, với trách nhiệm cao và nhiệt tâm của một người cách mạng lão thành đối với sự phát triển của đất nước, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã đóng góp những ý kiến rất quan trọng cho Đảng và Nhà nước. Đại tướng Võ Nguyên Giáp luôn khẳng định công cuộc đổi mới của nhân dân ta đã đạt được những thành tựu to lớn, toàn diện, có ý nghĩa lịch sử. Nước Việt Nam ta từ một nước thiếu ăn đã trở thành một nước xuất khẩu gạo đứng thứ hai thế giới. Trong xây dựng kinh tế, Đại tướng Võ Nguyên Giáp luôn nhấn mạnh: phải ưu tiên phát triển trình độ lực lượng sản xuất, đương nhiên phải xây dựng quan hệ sản xuất phù hợp; phải lấy giáo dục - đào tạo, khoa học - công nghệ là quốc sách hàng đầu, là nội dung và động lực của công cuộc hiện đại hóa đất nước. Bên cạnh đó, Đại tướng Võ Nguyên Giáp rất quan tâm đến vấn đề xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng nền quốc phòng toàn dân vững mạnh, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam. Về xây dựng Đảng, Đại tướng Võ Nguyên Giáp luôn nhấn mạnh, phải xây dựng Đảng ta trong sạch, vững mạnh; giữ vững nguyên tắc Đảng, sử dụng hiệu quả vũ khí tự phê bình và phê bình; đoàn kết, thống nhất đi đôi với mở rộng dân chủ trong Đảng; kiên quyết đấu tranh chống quan liêu, xa rời quần chúng, chống tham nhũng, lãng phí... xóa bỏ tệ nạn xã hội để Đảng ta xứng đáng là lương tâm, trí tuệ, danh dự của giai cấp công nhân, của dân tộc Việt Nam. Trên cơ sở đó, mà xây dựng, củng cố Nhà nước thực sự là nhà nước của dân, do dân, vì dân; mỗi cán bộ, công chức nhà nước phải là công bộc của dân như Bác Hồ đã từng căn dặn. Trong nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, cả cuộc đời Đại tướng Võ Nguyên Giáp chiến đấu vì sự nghiệp của dân tộc, của Đảng nên Đại tướng luôn nhấn nhủ toàn Đảng, toàn quân, toàn dân nhận thức sâu sắc hai nhiệm vụ chiến lược xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Xây dựng đất nước phải đi đôi với bảo vệ đất nước, kết hợp kinh tế với quốc phòng, quốc phòng với kinh tế, quốc phòng với an ninh; phải xây dựng nền quốc phòng toàn dân vững mạnh; xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân. Sự nghiệp xây dựng quân đội nhân dân, lực lượng vũ trang nhân dân, quốc phòng toàn dân là trách nhiệm của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân, của cả hệ

thống chính trị. Đại tướng Võ Nguyên Giáp luôn nhắc nhở chúng ta phải nêu cao tinh thần cảnh giác cách mạng, giữ vững độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ quốc gia. Khắc phục tư tưởng chủ quan, bảo thủ, giáo điều, máy móc. Phải có giải pháp, biện pháp cụ thể, tích cực để thực hiện bằng được đường lối, chủ trương, quyết sách của Đảng và Nhà nước đề ra. Nhân dân ta đánh giá cao công lao của Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Đại tướng Võ Nguyên Giáp mãi mãi xứng đáng là "Anh cả" của Quân đội Nhân dân Việt Nam. Bạn bè thế giới, các nhà chính khách, học giả, các nhà quân sự khâm phục, kính trọng Đại tướng Võ Nguyên Giáp và coi Đại tướng là một danh tướng tài ba thao lược,... Đại tướng là nguồn sáng mãi mãi không mờ trong nhân dân, quân đội và những người cộng sản Việt Nam.

Nhân dân / 2013

LINH OANH. Vị tướng tài – đức được cả thế giới ngưỡng mộ / Linh Oanh// Quân đội Nhân dân.- 2013.- Ngày 9 tháng 10.- Tr.2+8.

Là một nhà ngoại giao, thành viên Phái đoàn Việt Nam Dân chủ Cộng hòa tham gia cuộc đàm phán Hiệp định Pa-ri năm 1973 và là cựu Đại sứ Việt Nam tại Mô-dăm-bích, vì thế nhà nghiên cứu lịch sử ngoại giao Nguyễn Khắc Huỳnh có nhiều cơ hội tiếp xúc với bạn bè quốc tế, đặc biệt là với người dân châu Phi. “Qua câu chuyện với bạn bè quốc tế và các tài liệu nghiên cứu, có thể thấy rõ rằng Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một vị tướng tài ba được cả thế giới ngưỡng mộ”. Theo nhà nghiên cứu Nguyễn Khắc Huỳnh, một ngày sau Chiến thắng Điện Biên Phủ (7/5/1954), một đất nước Việt Nam nhỏ bé, nghèo nàn bỗng được cả thế giới biết đến. Khi đó, những cái tên như Việt Nam, Hồ Chí Minh, Võ Nguyên Giáp đã được nhắc tới nhiều nhất trên các trang sách báo nước ngoài. Đặc biệt có hai nhóm người chuyên viết về sự kiện này. Thứ nhất là nhóm tướng lĩnh Pháp, những người phải chịu thất bại nặng nề ở Điện Biên Phủ, muốn viết ra để thanh minh cho sự thất bại. Mà thanh minh cho sự thất bại đó chỉ có thể là do Tướng Giáp giỏi quá, đánh hay quá. Vì thế, nhóm tướng lĩnh Pháp là những người viết nhiều nhất. Thứ hai là giới sử học. Họ phần lớn là những người khách quan, không bên vực quân đội Pháp và đề cao tài năng, nhân cách, bản lĩnh và đặc biệt là tài chỉ huy, cầm quân của Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Năm 1984, Hội đồng khoa học Hoàng gia Anh đã xét phong 10 vị tướng tài của thế giới, trong đó Việt Nam có hai vị tướng. Đó là Anh hùng dân tộc Trần Hưng Đạo và Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Theo hội đồng này, Trần Hưng Đạo đánh thắng quân Nguyên

Mông, làm suy yếu đội quân này và cứu được cả châu Âu. Còn Đại tướng Võ Nguyên Giáp đánh thắng thực dân Pháp và đế quốc Mỹ. “Có thể nói, Đại tướng Võ Nguyên Giáp, dưới sự lãnh đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đã đánh thắng hai đội quân hùng mạnh, góp phần làm thay đổi dòng chảy lịch sử”, nhà nghiên cứu Nguyễn Khắc Huỳnh khẳng định. Dù ở Việt Nam hay ra nước ngoài, Đại tướng đều được người dân các nước chào đón nồng hậu. “Trong chuyến thăm An-giê-ri tháng 1/1976, người dân vây quanh ông, hô vang khẩu hiệu: “Hồ Chí Minh-Võ Nguyên Giáp! Hồ Chí Minh-Võ Nguyên Giáp!”. Ngay cả nhiều vị nguyên thủ trên thế giới khi đến Hà Nội đều nhất định yêu cầu được đến thăm Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Năm 2006, Tổng thống Vê-nê-xu-ê-la U-gô Cha-vết, việc đầu tiên khi đến Việt Nam là vào thăm Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

Quân đội Nhân dân / 2013

MAI THẮNG. Quân, dân đảo Sơn Ca tưởng niệm Đại tướng / Mai Thắng // Tin tức.- 2013.- Ngày 12 tháng 10.- Tr.13.

Cùng với hơn 80 triệu đồng bào và chiến sĩ cả nước tưởng niệm tiễn đưa Đại tướng Võ Nguyên Giáp, bắt đầu từ 12 giờ trưa 11/10, tất cả các vùng thuộc Quân chủng Hải quân, trong đó có Trường Sa, Nhà giàn DK1 đã treo cờ rủ với lòng thành kính tri ân.

Tin tức / 2013

MẠC QUỲNH. “Em biết Ẫi thẩu, ông biết Ẫi thẩu, bố biết, mẹ cũng biết”/ Mạc Quỳnh // Đại tướng Võ Nguyên Giáp với nụ cười hiền hậu trong đời thường.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.233-236.

Trong chuyến trở về Điện Biên của Đại tướng. Những em bé đầu trần chân đất cố len vào vòng người chật kín chỉ để được nhìn thấy “Ẫi thẩu” (từ người Thái dùng để gọi người họ yêu kính nhất) trong tay vẫn cầm vài bông hoa dại ngắt vội bên đường với mong muốn được tặng cho Người. Chị Nông Thị Hào bé cậu con 5 tuổi đến chờ để được gặp Đại tướng. Chị cho biết, hàng ngày gia đình vẫn kể cho cháu nghe về Đại tướng, về những trận đánh ở Điện Biên Phủ. Trí óc non nớt của em chỉ nhớ được những mẩu nhỏ nhỏ về câu chuyện Điện Biên, lúc quên, lúc lẫn lộn. Nhưng hình ảnh Đại tướng mà bé đã được nhìn thấy trên ti vi thì em không quên. Cậu bé bẽn lẽn úp mặt vào vai mẹ, chỉ hờ môi đôi mắt dưới vành mũ lưỡi trai: “Cháu thích lắm. Cháu yêu Đại tướng”. Một già làng sống tại xã Mường Phăng cho biết: “Đại tướng có ơn với Điện Biên lắm.

Dân chỉ nghe nói làm đường cho Đại tướng đi là không tiếc gì đâu”. Máy ai biết được rằng, vì lo lắng cho sức khỏe của “Ái thảo”, bộ đội và dân bản đủ cả nam phụ lão ấu đã thức trọn đêm ngày 18/4 làm đường để xe ô tô có thể đưa Đại tướng đến tận lán.

VN.28867

MINH THẮNG. Vĩnh biệt Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Đại tướng của nhân dân / Minh Thắng // Cựu chiến binh Việt Nam.- 2013.- Ngày 17 tháng 10.- Tr.1+2.

Hơn một tuần qua, khắp nơi trên đất nước Việt Nam chìm trong không khí ảm đạm, buồn thương kể từ khi Đại tướng Võ Nguyên Giáp từ trần, từ những cựu chiến binh, trí thức, công nhân, học sinh, sinh viên, cho đến những người dân lao động, các cháu bé ... đều bàng hoàng, đau đớn trước sự mất mát to lớn này. Trong hai ngày 12 và 13 -10, hàng vạn người dân cả nước đã đến viếng, tiễn biệt Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

Cựu chiến binh Việt Nam / 2013

NGỌC HÀ. Người Tây Nguyên thương nhớ Đại tướng / Ngọc Hà // Cựu chiến binh Việt Nam.- 2013.- Ngày 11 tháng 10.- Tr.3.

Những ngày qua, các phương tiện truyền thông đưa tin nhiều về sự ra đi của Đại tướng Võ Nguyên Giáp - vị tướng đã để lại sự yêu mến đặc biệt trong lòng con dân nước Việt và bạn bè quốc tế. Tin buồn đó tràn về các tỉnh xa. Già làng Karajăn Plin, dân tộc K’Ho, sống dưới chân núi Lang Bian, huyện Lạc Dương, Lâm Đồng chia sẻ: “Nghe tin bác mất, tôi bàng hoàng quá. Người quá vĩ đại, lớn lao về mọi mặt: cốt cách, sự tài ba, danh tiếng... Mấy ngày qua, gặp ai tôi cũng muốn nói “Bác Giáp mất rồi!”, như một sự thông báo, sẽ chia nỗi buồn, như tiếng lòng tiếc nuối của tôi. Người về với tổ tiên, đó cũng là quy luật của đất trời. Ai cũng vậy thôi. Mong người được bình yên nơi cõi vĩnh hằng. Tự thân người mãi tỏa sáng, sống mãi trong lòng chúng ta. Là người viết sách, sáng tác nhạc, làm thơ, tôi mê đọc lắm. Tôi đọc gần như hết tất cả những cuốn sách, bài báo viết về bác Giáp. Những ngày qua, báo chí nước ngoài có những bài viết, ca ngợi sự tài ba của Đại tướng, sánh ngang các nhà lãnh đạo quân sự lỗi lạc trên thế giới (ông Karajăn Plin đọc được báo Anh ngữ). Thật tự hào vì chúng ta được

là người dân của một đất nước có những con người vĩ đại nổi tiếng khắp thế giới như Bác Hồ, bác Giáp...". Còn ông Quách Trọng Hoan (71 tuổi), dân tộc Mường, hiện sống tại xã Biền Hồ, TP.Pleiku, tỉnh Gia Lai thì chia sẻ: “Như bất cứ một người dân Việt nào, tôi yêu kính bác Võ Nguyên Giáp như với Bác Hồ. Bác hiền tài, đức độ, người học trò xuất sắc của Bác cũng như Bác vậy. Chúng ta có ngày độc lập, thống nhất đất nước, có chủ quyền Tổ quốc như hôm nay là nhờ công lớn của vị tướng tài ba, lỗi lạc Võ Nguyên Giáp. Tôi sống một mình, những ngày này tôi “dán” với cái tivi, theo dõi về tang lễ của tướng Giáp. Cảnh hàng ngàn người xếp hàng không kể nắng, mưa để được vào viếng bác Giáp là minh chứng cho tình cảm vô bờ bến, sự ngưỡng mộ người hiền tài như bác Giáp. Tiếc là tôi già rồi, không thể lặn lội một mình ra Hà Nội hay Quảng Bình để đưa tiễn bác được, nhưng tôi luôn dõi theo hình ảnh bác những ngày cuối cùng này. Cái chết theo quy luật sinh - lão - bệnh - tử với người từng lăn lộn nơi chiến trường, nhất là người chỉ huy hàng đầu của lực lượng quân đội, vì sự sống còn của dân tộc là chuyện rất đổi bình thường, nhẹ nhàng như một giấc ngủ. Mong bác Giáp yên giấc ngàn thu. Con cháu đời đời nhớ ơn người!”. Thiếu tướng Quân đội nhân dân Việt Nam - Y Blók Êban (SN 1921) dân tộc Ê đê, người sáu lần được gặp Bác Hồ, hai lần gặp bác Giáp trong những năm chiến tranh. Ông Y Blók Êban là Đại biểu Quốc hội hai khóa III - IV, Chủ tịch tỉnh Đắk Lắk. Ông là vị tướng đầu tiên của dân tộc Tây nguyên. Ông đang ở tại ngôi nhà do nguyên Chủ tịch nước Võ Chí Công tặng, địa chỉ: khối 5, phường Tân Hòa, TP.Buôn Ma Thuột. Nghe tin Đại tướng Võ Nguyên Giáp mất, ông Êban đổ bệnh vì thương nhớ.

Công an thành phố Hồ Chí Minh / 2013

NGÔ VƯƠNG ANH. Đại tướng Võ Nguyên Giáp với những mùa đông Hà Nội / Ngô Vương Anh // Đại tướng Võ Nguyên Giáp một trí tuệ thuyết phục.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.100-106.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp - vị tướng lừng danh trong thế kỷ 20 của dân tộc Việt Nam – đã có nhiều thời gian gắn bó với Hà Nội. Những mùa đông đáng nhớ của Hà Nội còn ghi những kỷ niệm không phai mờ về một vị Tổng tư lệnh mưu lược đã cùng Hà Nội làm nên chiến thắng...Đó là mùa đông năm 1946.Buổi chiều ngày 19/12, không khí chiến tranh đã nóng bỏng trên từng con phố Hà Nội, đồng chí Võ Nguyên Giáp vẫn cùng với Trần Quốc Hoàn và đồng chí Vương

Thừa Vũ tới phố Khâm Thiên, Ô Chợ Dừa kiểm tra tình hình chuẩn bị chiến đấu. Cho đến phút cuối cùng trước khi bùng nổ cuộc kháng chiến trường kỳ, ông vẫn ở bên cạnh quân và dân Hà Nội... Hà Nội mùa đông năm 1972, Đại tướng đã đến tận trận địa chia vui và kịp thời động viên các chiến sĩ... Sự chỉ đạo kịp thời, sáng suốt và những tình cảm nồng ấm của ông đã cùng quân và dân Hà Nội làm nên kỳ tích Điện Biên Phủ trên không mùa đông năm 1972 lừng lẫy địa cầu... Mùa đông Hà Nội làm nên nét “thơ” riêng của Hà Nội, làm cho Hà Nội khác với các thành phố phương Nam. Và có những mùa đông Hà Nội ghi dấu những sự kiện quan trọng trong cuộc đời và sự nghiệp của Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

VN.28872

NGUYỄN BÌNH. Những giọt nước mắt bên thềm nhà Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Nguyễn Bình // Công lý.- 2013.- Ngày 9 tháng 10.- Tr.10.

Trời Hà Nội bắt đầu vào thu, cái nắng tháng Tám “rám trái bưởi”, bóng râm vẫn không ảnh hưởng đến dòng người xếp hàng dài đến tư gia Đại tướng Võ Nguyên Giáp để chia buồn, thăm viếng. Hòa trong dòng người lặng lẽ đi, có những cụ già lưng đã cong tóc bạc, những em bé được cha mẹ dắt theo... trên tay cầm theo bó hoa đến viếng. Có nhiều người vội vã đến để xếp hàng không kịp ăn trưa, họ kính cẩn nghiêng mình trước di ảnh của Đại tướng và những giọt nước mắt lặng lẽ rơi... Những cuốn sổ lưu niệm ghi lời tiễn biệt của hàng chục ngàn người dân cứ dày thêm theo thời gian với tình cảm sâu sắc, chân thành.

Công lý / 2013

NGUYỄN BỘI GIONG. Ký ức về vị Đại tướng của Nhân dân / Nguyễn Bội Giong // Đại tướng Võ Nguyên Giáp – Một con người viết hoa hoàn hảo.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.91-97.

Đó là những hồi ức của Đại tá Nguyễn Bội Giong – một trong những người giúp việc đầu tiên của Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Với ông, Đại tướng là một người có trí tuệ thông thái; một người có chiều sâu tư duy, tư tưởng chỉ đạo

luôn song hành với sự kiên nhẫn tìm hiểu bằng một trình độ phân tích khách quan theo phương pháp luận của chủ nghĩa Mác – Lênin...

VN.28868

NGUYỄN HUY HIỆU. Thêm một cuốn sách người nước ngoài ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Nguyễn Huy Hiệu // Công an Nhân dân.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.3.

Đó là cuốn sách “Chiến thắng bằng mọi giá” của sử gia quân sự do Cecil B. Currey về Đại tướng Võ Nguyên Giáp, sau khi thăm Việt Nam về năm 1997 đã được Đại tướng tiếp ở nhà riêng. Trong cuốn sách của mình ông đã khẳng định: “Võ Nguyên Giáp là một thiên tài quân sự. Trong suốt sự nghiệp của mình, ông vạch ra chiến lược, chiến thuật và nghệ thuật quân sự đã giúp đất nước ông chiến thắng những kẻ thù mạnh nhất...”

Công an Nhân dân / 2013

NGUYỄN MẠNH HÀ. Chuyện kể Người làm nên lịch sử / Nguyễn Mạnh Hà // Tin tức.- 2013.- Ngày 12 tháng 10.- Tr.3.

Đó là những kỉ niệm đáng nhớ của PGS.TS Nguyễn Mạnh Hà, Viện trưởng Viện Lịch sử Đảng (Học viên Chính trị - Hành chính Quốc gia Hồ Chí Minh) về ba lần được gặp Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

Tin tức / 2013

NGUYỄN THÚY QUỲNH. Hai mươi năm làm cận vụ cho tướng Giáp / Nguyễn Thúy Quỳnh // Võ Nguyên Giáp qua lời kể của những người thân.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.94-104.

Đó là cuộc phỏng vấn của tác giả với ông Trần Văn Thìn ở tổ 23 phường Hoàng Văn Thụ, thành phố Thái Nguyên, người đã có vinh dự được ở bên Đại tướng Võ Nguyên Giáp suốt 21 năm. Về những ngày tháng được phục vụ Đại tướng.

VN.29045

PHAN HÒA. Kỷ niệm về Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Phan Hòa // Đại tướng Võ Nguyên Giáp Đại tướng của nhân dân, của hòa bình.- H : Lao động, 2009.- Tr.114-119.

Đó là những kỉ niệm của tác giả khi được chụp ảnh Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong dịp Đại tướng về thăm quê hương (từ 18 tháng 8 đến 28 tháng 8 năm 1999). Với tác giả đó là những hình ảnh đẹp đẽ và rất đỗi bình dị của người anh Cả của Quân đội Nhân dân Việt Nam.

VN.21825

**PHAN THÚY. Nước mắt đồng vọng nơi thung lũng Mường Phăng/
Phan Tuấn // Cự chiến binh Việt Nam.- 2013.- Ngày 17 tháng 10.- Tr.1+4.**

Trong nỗi đau chung của cả dân tộc khi tiễn đưa Đại tướng Võ Nguyên Giáp về nơi an nghỉ cuối cùng, ở bất cứ bản, làng nào của xã Mường Phăng, tỉnh Điện Biên cũng treo cờ rủ trên nóc nhà sàn, bên cạnh biểu tượng Khau-cút đặc trưng của dân tộc Thái. Người dân ở Mường Phăng dù là dân tộc Khơ-mú, Thái, Kinh, H'Mông... đều dành trọn niềm tiếc thương, tưởng nhớ, tri ân sâu sắc đến Đại tướng. Gần 5 giờ sáng 13/10, hàng chục hộ gia đình người dân tộc Thái sống trong những căn nhà sàn vắt vẻo giữa lưng chừng núi đã gọi nhau thức giấc, hòa cùng dòng người mặc những bộ quần áo truyền thống của dân tộc mình, trên tay cầm những bông cúc vàng, cúc trắng, thắm lặng nói nhau đi đường chính về Sở chỉ huy Chiến dịch Điện Biên phủ, nơi tổ chức lễ viếng Đại tướng.

Cự chiến binh Việt Nam / 2013

PHAN TUẤN. Đại tướng Võ Nguyên Giáp sống mãi trong lòng nhân dân và bạn bè quốc tế / Phan Tuấn // Cự chiến binh Việt Nam.- 2013.- Ngày 10 tháng 10.- Tr.5.

Trong những ngày qua, dư luận và báo chí nhiều nước tiếp tục đưa tin Đại tướng Võ Nguyên Giáp từ trần, đồng thời có nhiều bài viết ca ngợi Đại tướng là "anh hùng độc lập, vị tướng toàn tài, chiến lược gia kiệt xuất, người tạo nguồn cảm hứng cho tự do trên toàn thế giới", khẳng định ông sẽ sống mãi trong lòng nhân dân và bạn bè quốc tế. Nhiều tờ báo của Đức đã phản ánh đậm nét thông tin Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua đời và nêu bật những công lao to lớn của Đại tướng cũng như tình cảm sâu đậm mà nhân dân Việt Nam dành cho ông. Báo Suddeutsche có bài "Nhà cách mạng qua nhiều cuộc chiến tranh", kể về thân thế, sự nghiệp và công lao của Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Tờ Nhật báo (TAZ) thì lại khẳng định, người dân Việt Nam gọi Đại tướng Võ Nguyên Giáp là anh hùng dân tộc và cũng yêu quý, kính trọng ông như đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh. Trong số

báo ra ngày 7/10 tờ Asahi của Nhật Bản cũng khẳng định, Đại tướng Võ Nguyên Giáp là anh hùng độc lập, sự ra đi của Đại tướng là "tôn thất to lớn với đối với Đảng, Nhà nước và Quân đội Việt Nam". Bày tỏ vô cùng đau xót khi nhận được tin Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua đời, Thượng tướng Khiu-pen-nen A-na-tô-li I-va-nô-vích, giáo sư, tiến sĩ khoa học quân sự của Nga khẳng định: "Đại tướng Võ Nguyên Giáp xứng đáng là niềm tự hào của dân tộc Việt Nam..."

Cựu chiến binh Việt Nam / 2013

PHẠM PHÚ THÉP. Đát mẹ chờ đón Đại tướng / Phạm Phú Thép // Văn hóa.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.4.

Trong những ngày này, dòng Kiến Giang thấm đẫm nước mắt của dòng người về nhà lưu niệm Đại tướng dâng hương viếng ông. Cho dù cơn bão số 10 vừa mới đi qua gây thiệt hại nặng nề cho người dân Quảng Bình nhưng ngay từ sáng 5/10 đã có rất nhiều người từ Quảng Trạch, Đồng Hới... về làng An Xá, xã Lộc Thủy, huyện Lệ Thủy thấp nhen nhang cho Đại tướng. Ông Võ Đại Hàm năm nay hơn 70 tuổi, người đang trông coi ngôi nhà của gia đình Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã thức trắng mấy đêm. Dẫu biết người già như lá vàng trên cây, nhưng tin dữ đến với ông quá đột ngột khiến ông chết lặng. Mất mát này lớn quá", ông Hàm nghẹn ngào nói. Sau siêu bão số 10, huyện Lệ Thủy và làng An Xá cũng bị thiệt hại nặng nề; nhà lưu niệm của Đại tướng xác xơ, các con đường vào nhà ngập đầy rác, nhưng nghe hung tin mọi tầng lớp nhân dân trong làng, trong huyện không ai bảo ai tự động đến dọn dẹp để đón dòng người khắp mọi miền Tổ quốc về đây dâng hương, kính viếng hương hồn Đại tướng. Biết là Đại tướng đã đi xa nhưng khi nghe tin ông mất ai ai cũng trào dâng nước mắt. Không khí tiếc thương như vỡ òa. Đêm 4/10, trong căn nhà lưu niệm Đại tướng Võ Nguyên Giáp ở làng An Xá, những đôi mắt buồn, đỏ hoe vẫn hiện hữu trên mỗi khuôn mặt người dân. Vẫn còn đó, những bức ảnh Đại tướng mỗi lần về thăm quê, còn đó chiếc phản gỗ nhỏ - nơi Đại tướng về nghỉ ngơi... Ông Võ Văn Sở, 79 tuổi, người làng An Xá nói: Khi nghe tin Đại tướng qua đời, lòng tôi xót xa, đau đớn, không tìm được nước mắt. Cứ nghĩ đến, nhớ lại mỗi lần Đại tướng về thăm quê, ông đi thăm từng nhà trong xóm, rồi nói chuyện ân cần với các cụ già, hỏi thăm sức khỏe từng người... nhớ lại những hành động dung dị đó là tôi cứ khóc. Chị Trần Thị Việt, 42 tuổi, người làng An Xá xót xa: Nghe tin Đại tướng qua đời, tôi rã rời cả chân tay, những giọt nước mắt cứ chảy dài. Con bé

út nhà tôi khi đó chưa biết tin nên hỏi, rằng mẹ lại khóc, tôi nói với nó: “Bác Giáp đã qua đời rồi, làng mình mãi mãi không được đón bác Giáp về thăm nữa con à”. Rứa rồi, xúc động trào dâng hai mẹ con ôm nhau mà khóc.

Văn hóa / 2013

PHẠM XUÂN TRƯỜNG. Tướng lĩnh và nhân sĩ, trí thức viết về Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Phạm Xuân Trường // Công an thành phố Hồ Chí Minh.- 2013.- Ngày 8 tháng 10.- Tr.3.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã ra đi. Chúng ta xúc động và tự hào về tình cảm của đông đảo nhân dân trong nước và quốc tế với những lời tốt đẹp nhất dành cho Đại tướng. Báo Công an thành phố Hồ Chí Minh đã trích những trang viết của các vị tướng lĩnh từng chiến đấu dưới sự chỉ huy của Đại tướng và nhân sĩ trí thức Việt Nam về Tổng Tư lệnh, người Anh Cả của Quân đội nhân dân Việt Nam. Cố Thượng tướng Trần Văn Trà khẳng định: “Anh Văn có hạnh phúc lớn là được hưởng niềm yêu mến gần như tuyệt đối của toàn quân. Nói một cách khác, trong toàn quân, Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp là người giữ được uy tín gần như tuyệt đối từ ngày thành lập quân đội đến nay. Võ Nguyên Giáp không phải là một Tổng Tư lệnh nường quân. Võ Nguyên Giáp là một Tổng Tư lệnh biết đau với từng vết thương của mỗi người lính, biết tiếc từng giọt máu mỗi chiến binh”. Nhà giáo nhân dân - Giáo sư, nguyên Tư lệnh Mặt trận Tây nguyên - Chỉ huy trưởng trận đánh Buôn Ma Thuột, Thượng tướng Hoàng Minh Thảo viết: “Ngay khi chuẩn bị giải phóng Tây nguyên, ông cũng đã phán đoán đến khả năng: nếu địch thua ở Tây nguyên, chúng có thể sẽ rút chạy về co cụm ở đồng bằng. Quả đúng như vậy, từ đó ông đã chỉ đạo gói đầu chiến dịch Huế - Đà Nẵng và kế tiếp chiến dịch Hồ Chí Minh với thế đánh địch “như chẻ tre”. Ông đã chỉ huy các mũi tiến công của đại quân ta bằng mệnh lệnh: “Thần tốc, thần tốc hơn nữa, táo bạo, táo bạo hơn nữa, tranh thủ từng giờ từng phút, xốc tới mặt trận, giải phóng miền Nam. Quyết chiến và toàn thắng”. Nhà báo, nhà giáo Hồ Đắc Cơ đã khắc họa về Đại tướng Võ Nguyên Giáp: “Văn lo vận nước Văn thành võ/ Võ thấu lòng dân, Võ hóa Văn”. Đại tướng Võ Nguyên Giáp có hạnh phúc lớn là được sự tin yêu ngưỡng mộ hầu như tuyệt đối của toàn quân và toàn dân, sự kính trọng của nguyên thủ quốc gia nhiều nước và bạn bè quốc tế. Đảng bộ và nhân dân quê hương Quảng Bình đề tặng: “Quảng bá uyên thâm vị tướng tài/ Bình

sinh nợ nước nặng hai vai/ Ghi sâu công trạng ngời trang sử/ Ôn nghĩa nhân sinh thấm đượm hoài”.

Công an thành phố Hồ Chí Minh / 2013

PHÚC NGHỆ. Nơi ấy từ nay vắng bóng vị tướng huyền thoại / Phúc Nghệ // Văn hóa.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.5+16.

Từng dòng người lặng lẽ xếp hàng, rồi trật tự nối nhau vào ngôi nhà của Đại tướng Võ Nguyên Giáp ở 30 Hoàng Diệu, Hà Nội. Những giọt nước mắt đã rơi, những bước chân như chậm chạp hơn và nhiều người dân cũng đã có những "lễ vật tưởng niệm" đầy tình cảm, sáng tạo... Nhưng ngôi nhà ở 30 Hoàng Diệu, từ đây mãi mãi vắng bóng vị tướng tài ba của dân tộc và thế giới.

Văn hóa / 2013

PHƯƠNG LIÊN. Nỗi niềm của những người phục vụ Đại tướng trong bệnh viện / Phương Liên // Tin tức.- 2013.- Ngày 12 tháng 10.- Tr.6.

7 bác sĩ, điều dưỡng, cấp dưỡng khoa Chăm sóc bảo vệ sức khỏe cán bộ Trung ương, Bệnh viện Trung ương Quân đội 108, được chăm sóc sức khỏe cho Đại tướng Võ Nguyên Giáp hơn 4 năm qua thực sự là một niềm vinh dự rất lớn và đó là những kỷ ức mãi mãi không bao giờ phai mờ. Dù nắng vàng và gió thu Hà Nội rất đẹp đầy ắp qua khung cửa sổ của phòng 207, khoa Chăm sóc bảo vệ sức khỏe cán bộ trung ương (khoa A11), nơi Đại tướng Võ Nguyên Giáp được chăm sóc sức khỏe hơn 4 năm qua, nhưng những chiến sĩ quân y vẫn cảm thấy một nỗi buồn nặng trĩu, không gian tĩnh lặng, trống vắng đến nao lòng. Chị Phạm Quỳnh Lan, Điều dưỡng trưởng khoa A11 nghẹn ngào chia sẻ: “1.599 ngày được chăm sóc sức khỏe cho Đại tướng, 37 y, bác sĩ của khoa A11 đều rất vinh dự, tự hào vì đã được kê cận, chăm sóc Người. Mỗi chúng tôi đều giữ cho riêng mình những kỷ niệm không thể nào quên về Bác”. Để che đi nỗi xúc động và dòng nước mắt nghẹn ngào, chị Lan chỉ tay về phía góc phòng. “Đó là chiếc ghế mây mà Đại tướng vẫn hay ngồi dùng cơm hoặc ngắm tán lá xanh, hít thở không khí qua khung cửa sổ. Đây là bình nước và chiếc cốc mà Bác vẫn sử dụng. Chiếc giường này cũng đã gắn bó với Bác suốt mấy năm qua. Vậy mà giờ đây...” nói đến đây, chị Lan đã không cầm nổi nước mắt. Vô cùng yêu mến và thương tiếc Đại tướng nên những ngày này, dù Đại tướng đã đi xa nhưng chị Vân Anh và nhiều đồng nghiệp khác vẫn thường vào phòng 207 chỉ để sang sửa lại ga, gối và

lặng nhìn chiếc giường nhỏ giờ chỉ còn chút hơi hương của Người. Bác sĩ Văn Anh nhớ lại: “Đại tướng là một người rất tình cảm, ân cần. Dù khi khỏe, hay khi yếu, mỗi khi tôi đến thăm khám, Bác đều bắt tay chào, sau khi chúng tôi về lại được Người bắt tay thân mật. Tôi sẽ nhớ mãi, nhớ mãi những cái bắt tay ấm áp đó của Người” ...

Tin tức / 2013

QUANG HUNG. Báo Nhân đạo Pháp ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp/ Quang Hưng // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn của những người nước ngoài.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.192-194.

Tờ tạp chí Nhân đạo của Pháp số cuối tuần 22 và 23/10/2010 dành đặc biệt 6 trang in màu để viết về cuộc đời và sự nghiệp của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, nhân kỷ niệm 100 năm ngày sinh của ông. Tác giả của bài viết có tiêu đề “Tướng Giáp, nhà chiến lược của tự do!” là nhà báo - đạo diễn người Pháp Dania Roussel – nguyên là phóng viên thường trú báo Nhân đạo tại Việt Nam trong những năm 1980. Tác giả đã thuật lại cuộc đời và sự nghiệp của nhà chiến lược quân sự tài ba của Việt Nam, từ khi sinh trưởng cho đến khi trở thành vị Đại tướng, chỉ huy cuộc đấu tranh của Quân đội và Nhân dân Việt Nam giành thắng lợi trước thực dân Pháp với trận Điện Biên Phủ vang dội địa cầu. Bên cạnh đó, tác giả cũng nêu bật vai trò của Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong cuộc chiến tranh chống Mỹ, thống nhất đất nước cũng như những đóng góp của ông đối với công cuộc đổi mới ở Việt Nam. Bài viết của tác giả vừa tập hợp nhiều thông tin, kỷ niệm của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, vừa chứa đựng tình cảm, sự kính trọng của tác giả đối với Tướng Giáp.

VN.28869

QUỐC VIỆT. Dòng người đội mưa tiên biệt / Quốc Việt // Tin tức.- 2013.- Ngày 12 tháng 10.- Tr.7.

Sau mấy ngày trời nắng gắt, ngày 11/10, đúng ngày Hội Cựu chiến binh tỉnh Thừa Thiên - Huế tổ chức lễ viếng Đại tướng Võ Nguyên Giáp tại thành phố Huế thì trời sầm sập chuyển mưa, càng về chiều mưa càng nặng hạt. Thấm cùng nỗi đau thương mất mát của người dân thành phố Huế trước sự ra đi của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, Người Anh Cả của Quân đội nhân dân Việt Nam, hình như trời đất cũng tang thương.

Tin tức / 2013

QUỲNH NHƯ. Đại tướng sống mãi trong lòng tôi / Quỳnh Như // Tin tức.- 2013.- Ngày 12 tháng 10.- Tr.10.

Bước qua tuổi 76, với 20 năm sống chung cùng căn bệnh tiểu đường, nên NSND Tường Vy không thể đến viếng "người anh" của mình tại căn nhà số 30 Hoàng Diệu, nơi trước đây nghệ sĩ đã nhiều lần đặt chân đến. Bà chỉ có thể ôm những bức ảnh chụp chung cùng Đại tướng, rơi những giọt nước mắt tiếc thương khôn nguôi... Thời kỳ kháng chiến chống Mỹ cứu nước, NSND Tường Vy là ca sĩ của đoàn nghệ thuật Tổng cục Chính trị, bà vinh dự có nhiều dịp được gặp và biểu diễn cho Bác Hồ và Đại tướng Võ Nguyên Giáp, cũng như những thế hệ chiến sĩ quân đội. NSND Tường Vy thường hay hát đơn ca nên Đại tướng và Bác Hồ nhớ tên và quý mến. NSND Tường Vy tâm sự, bà luôn cảm thấy mình thật là may mắn bởi tình cảm Đại tướng dành cho bà mà suốt cả cuộc đời bà không bao giờ quên được.

Tin tức / 2013

THÁI VĂN. Quốc tế chia buồn và ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Thái Văn // Tin tức.- 2013.- Ngày 11 tháng 10.- Tr.10.

Nhiều chính đảng, nguyên thủ quốc gia trên thế giới đã gửi điện chia buồn về việc Đại tướng Võ Nguyên Giáp từ trần tới Ban Chấp hành Trung ương Đảng và các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước ta. Qua đó bày tỏ sự trân trọng đối với sự nghiệp của Đại tướng và chia sẻ mất mát với Việt Nam. Ngày 7/10, Ban Chấp hành Trung ương Đảng NDCM Lào, Quốc hội, Chính phủ, Mặt trận Lào Xây dựng đất nước và Ủy ban Quốc phòng-An ninh Trung ương gửi điện chia buồn tới Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Quốc hội, Chính phủ Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam, Quân ủy Trung ương về việc Đại tướng Võ Nguyên Giáp từ trần. Bức điện nêu rõ: "Đồng chí Võ Nguyên Giáp mất đi là một tổn thất to lớn đối với Đảng, Nhà nước, Quân đội và nhân dân Việt Nam anh em, đồng thời Đảng, Nhà nước và nhân dân Lào anh em cũng mất đi một người bạn lớn, vô cùng thân thiết và gần gũi". Ngày 6/10, Chủ tịch Đảng Nhân dân Campuchia, Chủ tịch Thượng viện Vương quốc Campuchia Chea Sim đã gửi điện chia buồn tới Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng và Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam. Nội dung bức điện có đoạn viết: "Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một nhà lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam đã có nhiều

đóng góp tích cực trong cuộc đấu tranh đánh đuổi thực dân và đế quốc, giành độc lập dân tộc và tiến trình xây dựng nước Việt Nam tiến lên Xã hội chủ nghĩa. Đại tướng Võ Nguyên Giáp mất đi là sự tổn thất to lớn của Đảng Cộng sản Việt Nam và nhân dân Việt Nam. Thủ tướng nước Cộng hòa Singapore Lý Hiển Long gửi điện chia buồn tới Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng. Nội dung bức điện như sau: “Đại tướng Võ Nguyên Giáp là người anh hùng của Việt Nam và là người có lòng yêu nước sâu đậm. Ông là nhà chiến lược quân sự vĩ đại đã chiến đấu cho độc lập của Việt Nam. Di sản mà ông để lại sẽ luôn còn mãi với thời gian”. Bức điện của Ủy viên Đoàn Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Khoa học xã hội, Đảng Cộng sản Nhật Bản (nguyên Chủ tịch Đoàn Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Nhật Bản) Fuwa Tetsuzo, thay mặt Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Nhật Bản gửi tới Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam: “Được tin đồng chí Võ Nguyên Giáp từ trần, chúng tôi xin gửi tới gia đình đồng chí và toàn thể đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam lời chia buồn sâu sắc...”. Bức điện của Đảng cộng sản Bồ Đào Nha gửi Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam có đoạn: “Kỉ ức về đồng chí Võ Nguyên Giáp, người con rất thân thương của dân tộc Việt Nam và nhân vật đi đầu của phong trào cộng sản và cách mạng quốc tế, sẽ còn mãi trong tâm trí của các dân tộc như tấm gương của một người cộng sản nhiệt huyết và một nhà yêu nước, Người - với sự bình dị, lòng dũng cảm và ý chí cách mạng không gì lay chuyển nổi - đã cống hiến cả cuộc đời cho sự nghiệp giải phóng Việt Nam và Đông Dương khỏi ách áp bức của thực dân, sự xâm lược của đế quốc và cho sự nghiệp thống nhất và xây dựng một xã hội xã hội chủ nghĩa trên Tổ quốc mình”. Bức điện của Chủ tịch Đảng Cộng sản Bangladesh Manjurul Ahsan Khan, thay mặt Ban Chấp hành Trung ương Đảng cộng sản Bangladesh gửi Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam có nêu: “Đảng Cộng sản Bangladesh xin gửi lời chia buồn sâu sắc về sự ra đi của đồng chí Võ Nguyên Giáp, người chỉ huy lỗi lạc của cuộc Đấu tranh Giải phóng của nhân dân Việt Nam, chiến sỹ đấu tranh vì tự do huyền thoại, nhà cách mạng cộng sản chân chính, người anh hùng dân tộc và nhà sáng lập của Quân đội nhân dân Việt Nam”. Ông Raul Castro Ruz, Chủ tịch Hội đồng Nhà nước và Hội đồng Bộ trưởng Cuba viết trong bức điện chia buồn: “Thay mặt Đảng Cộng sản, Chính phủ và nhân dân Cuba, cũng như cá nhân tôi, xin được gửi tới các đồng chí lời chia buồn sâu sắc trước sự ra đi của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, người chiến sỹ huyền thoại đấu tranh vì tự do của Việt Nam. Đồng thời cũng xin gửi lời chia

buồn tới nhân dân Việt Nam và gia quyến của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, người bạn thân thiết và thủy chung của Cuba”...

Tin tức / 2013

THÀNH. Vạn tiếng nấc, một tấm lòng thành kính / Thành, Minh, Khoa // Quân đội Nhân dân.- 2013.- Ngày 13 tháng 10.- Tr.1+3.

Trời âm u, mưa tầm tã từ chiều hôm trước, nhưng sớm tinh mơ ngày 12/10, hàng vạn người dân phương Nam đã xếp hàng ngay ngắn đứng chờ đến lượt vào viếng Đại tướng Võ Nguyên Giáp tại Hội trường Thống Nhất, thành phố Hồ Chí Minh. Các tuyến đường Lê Duẩn, Hàn Thuyên, Nam Kỳ Khởi Nghĩa... đông hơn ngày thường nhưng không xảy ra tình trạng giao thông lộn xộn như thường thấy. Hội trường Thống Nhất-nơi diễn ra Lễ viếng Đại tướng Võ Nguyên Giáp ngập vòng hoa, băng tang và hương khói... 7 giờ 30 phút ngày 12/10, Lễ viếng Đại tướng Võ Nguyên Giáp chính thức bắt đầu. Tĩnh lặng đến nao lòng! Khi bản nhạc "Hồn tử sĩ" trầm buồn cùng nén hương đầu tiên do đồng chí Lê Hoàng Quân, Ủy viên Trung ương Đảng, Chủ tịch UBND thành phố Hồ Chí Minh thấp lên, cũng là lúc vạn người nhòa lệ... Từ miền Tây Nam Bộ xa xôi, đồng chí Trần Trí Dũng, Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy Trà Vinh cùng đoàn đại biểu tỉnh Trà Vinh đến viếng Đại tướng Võ Nguyên Giáp từ rất sớm. Đồng chí chia sẻ: “Mấy ngày nay, người dân Trà Vinh ai cũng thương tiếc Đại tướng, một con người tận trung với nước, tận hiếu với dân”. Từ mũi Cà Mau, mảnh đất tận cùng của đất nước, má Ba Bay, 74 tuổi, Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân, “sứ giả” của cách đánh du kích miền Tây sông nước đã vượt quãng đường hơn 400km về thành phố Hồ Chí Minh để có mặt trong Lễ viếng Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Trên gương mặt ngây thơ của các em thiếu niên, nhi đồng tiêu biểu của thành phố Hồ Chí Minh đến viếng Đại tướng Võ Nguyên Giáp hiện lên nét buồn thương trong trắng. Nhiều em phải kiễng chân để có nhìn rõ mặt và thấp hương trước anh linh Đại tướng. Sự tiếc thương đọng lại trong đôi mắt trẻ thơ. Sau khi dâng hương, nhiều cháu cất tiếng gọi “Ông ơi” tha thiết... Ngoài cổng Hội trường Thống Nhất, nhiều người đứng nghiêm trang nhìn vào, im lặng. Một nhóm người hành nghề chở khách tự giác xếp hàng bên kia đường cúi đầu thành kính trước khi nổ máy làm công việc mưu sinh. Phía xa xa, mấy quán nước ven đường cũng sắp xếp lại bàn ghế để mọi người nghỉ chân đều có thể nhìn được về nơi đang diễn ra Lễ Quốc tang Đại tướng... Tất cả đều rất thành tâm, ngưỡng

vọng. Lâu lắm rồi, muôn triệu người mới có phút lắng lòng cùng chung ý nguyện mong thời gian ngừng lại phút giây này...!

Quân đội Nhân dân / 2013

THANH HẰNG. Xây dựng niềm tin cho cấp dưới qua hình ảnh của chính mình / Thanh Hằng // Công an Nhân dân.- 2013.- Ngày 8 tháng 10.- Tr.3.

Trong ký ức của Anh hùng phi công vũ trụ, Trung tướng Phạm Tuân, thì Đại tướng Võ Nguyên Giáp không chỉ là người chỉ huy "văn võ song toàn", mà còn là một tấm gương sáng về nhân cách". Ông là một vị tướng toàn diện: trí tuệ quân sự thiên tài, tâm văn hóa lớn và đặc biệt là tính nhân văn sâu sắc, nói năng nhẹ nhàng, truyền cảm – chỉ có ở người có cả trí tuệ lẫn thực tiễn. Tư tưởng của Đại tướng được các thế hệ sau thấm nhuần: đánh thắng nhưng phải giảm tổn thất. Đại tướng xây dựng niềm tin cho cấp dưới qua hình ảnh của chính mình và là tấm gương lớn cho các thế hệ người Việt Nam, về cả bản thân và gia đình.

Công an Nhân dân / 2013

THÀNH VIÊN. Tình cảm của CCB với Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Thành Viên // Cựu chiến binh Việt Nam.- 2013.- Ngày 17 tháng 10.- Tr.1+4.

Hai ngày 12 và 13/10/2013, trong dòng người nối nhau từ cổng chính Hội trường Thống nhất, Tp. Hồ Chí Minh tới viếng và dự lễ đưa tang Đại tướng Võ Nguyên Giáp, có một số tướng lĩnh, sĩ quan cao cấp đã vinh dự được gặp gỡ, làm việc với Đại tướng qua các thời kỳ. Ai nấy đều rung rung nước mắt, bồi hồi, xúc động kể lại những lần được gặp Đại tướng và tiếc thương vô hạn khi người Anh Cả của quân đội ta qua đời. Các tướng lĩnh có nhiều kỷ niệm với Đại tướng như Trung tướng Nguyễn Thới Bưng, nguyên Thứ trưởng Bộ Quốc phòng; Trung tướng Lê Thành Tâm, Phó Chủ tịch Hội CCB Việt Nam, Chủ tịch Hội CCB TP Hồ Chí Minh; Trung tướng Nguyễn Văn Thái, nguyên Phó giám đốc Học viện Lục quân... đến viếng từ sáng sớm. Từ khi bàn thờ được lập, rất nhiều y, bác sĩ đã và đang làm việc tại Viện Quân y đã đến viếng Đại tướng. Nhiều đồng nghiệp còn mang ảnh của mình được vinh dự chụp với Đại tướng để ôn lại chuyện xưa với lòng thành kính sâu sắc. Ngoài ra rất đông bà con khu phố và các sinh viên ngành y đang thực tập tại Viện Quân y 175 cũng đến kính cẩn thắp hương tưởng niệm trước bàn thờ Đại tướng.

Cựu chiến binh / 2013

THU UYÊN. Hàng vạn người dân đến tưởng niệm Đại tướng Võ Nguyên Giáp tại nhà riêng / Thu Uyên // Công an Nhân dân.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.1+3.

Trong niềm tiếc thương vô hạn đối với Anh Cả của Quân đội nhân dân Việt Nam – Đại tướng Võ Nguyên Giáp, chiều 6/10, hàng chục nghìn người dân Hà Nội và các tỉnh, thành trong cả nước đã đứng xếp hàng trật tự kín dọc góc đường Hoàng Diệu – Điện Biên Phủ (Hà Nội) để được vào bên trong ngôi nhà 30 Hoàng Diệu tưởng niệm vị Đại tướng huyền thoại của dân tộc.

Công an Nhân dân / 2013

Thời báo châu Á tôn vinh Đại tướng Võ Nguyên Giáp // Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua góc nhìn của những người nước ngoài.- H : Thanh niên, 2012.- Tr.183-184.

Kỷ niệm 60 năm ngày phát hành số đầu tiên Thời báo châu Á (Times Asia) đã ra số đặc biệt giới thiệu các “Anh hùng châu Á”, tôn vinh các nhân vật nổi tiếng làm thay đổi cục diện châu lục trong những thập kỷ gần đây. Những nhân vật được giới thiệu gồm Mahatma Gandhi, Jawaharlal Nehru (Ấn Độ), Đại tướng Võ Nguyên Giáp (Việt Nam)... Tạp chí đã dành một bài viết dài ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Bài báo viết, nhờ tài cầm quân của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, quân đội Việt Nam đã chiến thắng lấy lòng trong chiến dịch quân sự kéo dài 56 ngày đêm và tiêu diệt tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ của thực dân Pháp năm 1954, đánh dấu sự cáo chung của chủ nghĩa thực dân tại Việt Nam.

VN.28869

TRÍ QUÂN. Vị tướng không nói về chiến thắng / Trí Quân // Tiền phong.- 2013.- Ngày 6 tháng 10.- Tr.1+2.

Ông không bao giờ nói về chiến thắng, mà chỉ nói về các bài học” - đó là tâm sự của Đại tá Trịnh Nguyên Huân, người trợ lý về các vấn đề khoa học kỹ thuật có 35 năm sát cánh bên Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Chiến tranh – Chiến đấu và Chiến thắng thật đặc biệt trong cái nhìn biện chứng và nhân văn của vị danh tướng suốt 30 năm làm Tổng Tư lệnh quân đội, trải qua ngàn chiến dịch.

Với Đại tướng, những bài học còn lớn hơn là chiến thắng. Chiến thắng nào mà không có mất mát, hy sinh. Tư tưởng lớn của Đại tướng, đó là: Không bao giờ coi trận đánh như một trận cờ. Và chiến sĩ không phải là những con tốt trên bàn cờ. Chiến tranh không phải là vấn đề thể diện, không được phiêu lưu mạo hiểm, không cho phép đánh đổi bằng bất cứ giá nào, phải hạn chế tối đa sinh mạng người lính ngã xuống chiến trường, vì không gì có thể bù đắp được nỗi đau ấy...Không phải ngẫu nhiên, tạp chí Time nổi tiếng của Mỹ ra ngày 9/2/1968 đăng bài viết dài về Đại tướng Võ Nguyên Giáp kèm bức chân dung chiếm trọn trang bìa, đã nhấn mạnh câu nói nổi tiếng của Đại tướng: “Đánh là thắng, chỉ đánh khi chắc thắng, nếu không thắng thì không đánh”. Theo ghi chép của nhà sử học Dương Trung Quốc, vị tướng vĩ đại nhất mà Đại tướng Võ Nguyên Giáp luôn tâm niệm, đó chính là Nhân Dân. Tháng 6/1997, tại Hà Nội, Đại tướng có cuộc gặp gỡ với tướng Robert McNamara, nguyên Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ. Khi được hỏi: Vị tướng nào trong chiến tranh được tướng Giáp đánh giá cao nhất? Đại tướng trả lời: “Vị tướng có công lao lớn đến đâu cũng chỉ là giọt nước trong biển cả. Chỉ có Nhân dân Việt Nam là người đánh thắng Mỹ. Các ngài gọi tôi là vị tướng thần thoại, nhưng tôi tự nghĩ tôi bình đẳng với những người lính của mình”.

Tiền phong / 2013

TRƯỜNG ĐỨC ANH. Một giờ không thể nào quên / Trương Đức Anh
// Tin tức.- 2013.- Ngày 12 tháng 10.- Tr.8.

Đó là những kỉ niệm vô cùng sâu sắc trong cuộc đời làm báo của tác giả khi được làm việc và được xin ý kiến chỉ đạo của Đại tướng về việc biên soạn tập Diễn ca “Bài ca Người giữ nước – Sĩ thi Quân đội nhân dân Việt Nam”. Đại tướng căn dặn: ...Truyền thống giữ nước của cha ông ta ngàn năm nay là một truyền thống vô cùng quý báu. Nên được cái đó và phải nêu cho bằng được chủ nghĩa anh hùng cách mạng của quân dân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng và Bác Hồ, kết hợp Chủ nghĩa yêu nước với Chủ nghĩa quốc tế vô sản, không ngừng giương cao ngọn cờ độc lập dân tộc và CNXH với ý chí quyết chiến, quyết thắng; chú ý nêu được thời đại Hồ Chí Minh, thời đại rực rỡ nhất trong lịch sử quang vinh của dân tộc - kỷ nguyên độc lập tự do của Tổ quốc, kỷ nguyên CNXH ở nước ta....

Tin tức / 2013

QUỐC TUẤN. Dư luận quốc tế trước sự ra đi của Đại tướng Võ Nguyên Giáp: Tôn kính, nể trọng / Quốc Tuấn, Khắc Dũng // Công an Nhân dân.- 2013.- Ngày 6 tháng 10.- Tr.3.

Sự ra đi của Đại tướng Võ Nguyên Giáp không chỉ để lại nỗi buồn sâu sắc đối với toàn thể nhân dân Việt Nam, mà còn khiến cộng đồng quốc tế tiếc thương. Tờ New York Time có bài viết "Tướng Võ Nguyên Giáp - người đuổi Mỹ khỏi Việt Nam qua đời", đã điểm lại những tư tưởng tác chiến quân sự và phong cách cá nhân của ông - có tác phong cứng rắn cùng tuyên bố để đời: Để giành thắng lợi, để đánh bại Mỹ, dù phải hy sinh lớn hơn nữa cũng không tiếc. Tờ Wasington Post có bài "Võ Nguyên Giáp, vị tướng Việt Nam đánh bại Pháp, Mỹ qua đời ở tuổi 103", đã dành nhiều lời ca ngợi về những chiến công của Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp, Mỹ xâm lược, cũng như sự nể trọng của cộng đồng quốc tế. Bloomberg dẫn lời ông Stanley Karnow, tác giả từng đạt giải Pulitzer khi viết về chiến tranh Việt Nam: "Sau Hồ Chí Minh, ông (Đại tướng Võ Nguyên Giáp) là nhân vật quan trọng nhất trong lịch sử Việt Nam thế kỷ XX. Ông là vị tướng tự học, chìa khóa của tài sản chỉ huy quân sự của ông là chiến lược kiên trì bền bỉ tuyệt đối". Wall Street Journal có bài viết "Vị tướng huyền thoại Việt Nam qua đời". trong đó, ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp nổi tiếng là người lính giản dị ngay cả những năm cuối đời và đặc biệt không bao giờ từ bỏ tư tưởng lớn hướng về Đảng Cộng sản.

Công an Nhân dân / 2013

QUỐC TUẤN. Dư luận quốc tế trước sự ra đi của Đại tướng Võ Nguyên Giáp / Quốc Tuấn, Khắc Dũng // Công an Nhân dân.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.3.

Ngày 5 - 10, Ngoại trưởng Pháp Laurent Fabius ra thông cáo báo chí đặc biệt, ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp là nhà yêu nước Việt Nam và là người chiến sĩ vĩ đại, được nhân dân Việt Nam yêu quý và tôn kính. Ngoại trưởng gửi lời chia buồn sâu sắc tới gia quyến Đại tướng và nhân dân Việt Nam. Trong bài viết trên tờ Le Monde, tác giả Jean-Claude Pomonti viết: Đại tướng Võ Nguyên Giáp vẫn còn lưu lại trong lịch sử như một trong những Tổng tư lệnh chiến tranh vĩ đại của thế kỷ XX, người duy nhất liên tục đánh bại Pháp và hạ thủ Mỹ. Cũng

trong ngày 5-10, Đài phát thanh Mỹ NPR dẫn lời Giáo sư lịch sử quân sự Cecil Curry (Mỹ), tác giả của cuốn "Victory at any cost" (Chiến thắng bằng mọi giá) nói về Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong cuộc phỏng vấn hôm 5-10: Ông ấy sánh ngang với các nhà chỉ huy quân sự vĩ đại nhất trong hơn 2.000 năm qua. Ông ngang tầm với Alexander đại đế, vĩ đại hơn Napoleon, vượt trội hơn tất cả các tướng Mỹ và ông là một con người vĩ đại của mọi thời đại. Đoạn video phỏng sự và bản tin kênh CNN News về Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã thu hút hơn 4.290 bình luận. Bản tin trên tờ Los Angeles Times cũng thu hút 156 bình luận, còn trên tờ Washington Post hơn 100 bình luận, trong đó không ít người Mỹ đã bày tỏ sự ngưỡng mộ, nể phục trước tài năng của Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Tờ US News dẫn thông tin từ trang web truyền thông xã hội Trendsmap.com cho biết, thông tin về việc Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua đời và những giai thoại về cuộc đời của ông đã lan rộng khắp Twister, đặc biệt ở Pháp và Italia từ trưa 4-10. Chương trình truyền hình lúc 22h ngày 4-10 (theo giờ London) của kênh BBC 1 với hàng triệu khán giả theo dõi mỗi ngày, đã thông báo tin Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua đời và phát phỏng sự của phóng viên Paul Adams. Với đầu đề "Võ Nguyên Giáp - người chiến sĩ đã dẫn dắt các lực lượng Việt Nam đánh bại Pháp và Mỹ". Còn với nhan đề "Người thắng cuộc ở Điện Biên Phủ đã qua đời", tờ "Thời đại" của Đức đăng ảnh Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong bộ lễ phục tại lễ kỷ niệm 50 năm chiến thắng Điện Biên Phủ (2004) cùng bài viết dài điểm lại những chiến thắng lẫy lừng của Đại tướng. Trang điện tử cubadebate, hãng thông tấn Prensa Latina và Đài truyền hình Cuba đã đồng loạt đưa tin về việc Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua đời tại Hà Nội, đồng thời đăng những chùm ảnh tư liệu về cuộc đời và sự nghiệp của vị tướng được coi là "Người Anh Cả" của Quân đội nhân dân Việt Nam. Báo chí Thái Lan đã trang trọng đăng nhiều hình ảnh đẹp mang tính lịch sử của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, kèm theo những tiêu đề thể hiện sự kính trọng sâu sắc với Đại tướng, đồng thời chia buồn với nhân dân Việt Nam, như: "Võ Nguyên Giáp - Vị tướng cứu quốc của Việt Nam qua đời", "Võ Nguyên Giáp - cựu Thống lĩnh quân đội nhân dân Việt Nam từ trần". Với tiêu đề "Tướng Giáp - anh hùng của cuộc chiến tranh Việt Nam từ trần"- báo giới Arab ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Bài viết trên trang web tiếng Arab của kênh truyền hình tiếng Arab danh tiếng Aljazera, đã dành những ngôn từ hàm chứa sự tôn kính đặc biệt để mô tả Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

THANH HƯƠNG. Báo chí nước ngoài: Quốc tang tưởng nhớ người anh hùng của Việt Nam / Thanh Hương // Văn hóa.- 2013.- Ngày 14 tháng 10.- Tr.14.

Nhiều hãng thông tấn và truyền thông quốc tế ngày 13/10 đã đồng loạt đưa tin bài và ảnh về Lễ Quốc tang Đại tướng Võ Nguyên Giáp cùng với sự tưởng nhớ, tôn kính của vô vàn người dân Việt Nam. Các hãng thông tấn nước ngoài đã diễn tả tình cảm chân thành của người dân Việt Nam trong lễ Quốc tang Đại tướng, sau nhiều ngày liên tục đưa tin kể từ khi ông qua đời. Tờ Independent của Anh đưa tin, có hàng trăm nghìn người đã xếp hàng dọc theo các con đường nơi đoàn xe tang chở Đại tướng để tiễn đưa người anh hùng của dân tộc Việt Nam về nơi an nghỉ cuối cùng. Trong lễ Quốc tang, lãnh đạo Đảng và Nhà nước Việt Nam đã một lần nữa khẳng định lại vai trò lãnh đạo của Đại tướng trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ. Hãng truyền thông BBC viết: “Lễ tang Đại tướng Võ Nguyên Giáp trở thành hiện tượng hiếm có với hàng triệu người dân Việt Nam bày tỏ lòng thương tiếc vị Đại tướng huyền thoại”. Theo BBC, Đại tướng có uy tín không chỉ ở Việt Nam mà cả ở nước ngoài do các chiến thắng làm nên lịch sử trước quân đội Pháp và tiếp đó là Mỹ. Lâu lắm rồi người ta mới thấy một lễ tang được hàng vạn người tham dự, già trẻ, lớn bé, và cả các cựu chiến binh mặc quân phục, ngực đeo đầy huân chương xếp hàng lặng lẽ bên ngoài nhà tang lễ, bên ngoài nhà riêng của tướng Giáp hay thậm chí cả ngôi nhà nơi Đại tướng ra đời. Trước đó, hãng tin Reuters cho biết hàng đoàn người xếp hàng dài dưới bầu không khí nóng ảm. Không khí hết sức tĩnh lặng. Mọi cặp mắt đều hướng về màn ảnh khổng lồ đặt ở ngoài trời, người ta thấy linh cữu vị tướng, phủ quốc kỳ Việt Nam, phía trên là dòng chữ “Vô cùng thương tiếc đồng chí Đại tướng Võ Nguyên Giáp”. Cũng với sự thành kính và trang trọng, hãng tin AFP của Pháp có bài viết với tiêu đề Việt Nam tưởng nhớ vị anh hùng độc lập Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Ngoài việc thuật lại nghi thức trang trọng của buổi lễ với sự tham dự của lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Chính phủ Việt Nam, bài báo còn phản ánh đậm nét tình cảm của những người dân tới dự lễ tang dành cho Tướng Giáp. “Hàng triệu người xếp hàng trên đường phố, bật khóc, vẫy chào, cầu nguyện, hô vang tên vị anh hùng dân tộc Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Xe quân sự chở linh cữu phủ quốc kỳ của ông đi giữa Thủ đô, trong tang lễ lớn nhất ở Việt Nam nhiều thập kỷ”. Hãng tin AP của Mỹ mô tả hàng trăm nghìn người dân Hà Nội sáng 13/10 xếp hàng suốt 40 km đường từ thủ đô ra đến sân bay để tiễn biệt vị anh hùng chiến tranh huyền thoại, người đã lãnh đạo nhân dân Việt Nam

chiến thắng quân đội Pháp và Mỹ. “Đại tướng Võ Nguyên Giáp muôn năm”, đám đông hô vang. Trong khi đó, tờ The Star của Malaysia có bài viết Vị tướng không bao giờ đầu hàng, nhấn mạnh rằng sự ra đi của Tướng Giáp là một mất mát lớn đối với Việt Nam. Đại tướng Võ Nguyên Giáp là kiến trúc sư trưởng trong chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ chấn động địa cầu năm 1954. Theo đánh giá của nhiều chuyên gia sử học, chiến thắng này là “hồi chuông báo tử” cho chủ nghĩa thực dân trên toàn thế giới. Với tiêu đề Lễ Quốc tang tưởng nhớ người anh hùng của Việt Nam, Báo The Nation của Thái Lan viết, đất nước và nhân dân Việt Nam kính cẩn tiễn đưa vị Đại tướng huyền thoại của dân tộc trong Lễ Quốc tang trang trọng. Một tuần qua, hàng chục nghìn người dân từ những cựu chiến binh 80 tuổi đến những em học sinh đã xếp hàng vào viếng Đại tướng. Ngay cả tại đất nước Malta nhỏ bé tại châu Âu, lễ quốc tang và tình cảm người Việt Nam dành cho Đại tướng Võ Nguyên Giáp cũng khiến phóng viên tờ Malta ngày nay bị ấn tượng. Sau khi phản ánh không khí lễ tang, điểm lại sự nghiệp của vị Đại tướng tự học, tờ báo khẳng định: “Cho dù đã hơn 30 năm kể từ khi Tướng Giáp không còn giữ vị trí lãnh đạo nào trong Đảng Cộng sản Việt Nam, với nhiều người ông vẫn được xem như một anh hùng dân tộc”.

Văn hóa / 2013

THANH TUẤN. Nhân vật vĩ đại của mọi thời đại / Thanh Tuấn // Tuổi trẻ.- 2013.- Ngày 6 tháng 10.- Tr.6.

“Sánh cùng với các vĩ nhân quân sự trong suốt 2000 năm qua, ngang tầm với Alexander, vượt qua mọi vị tướng của chúng ta, là nhân vật vĩ đại của mọi thời đại”. Đó là đánh giá của giáo sư sử học quân sự Cecil Cerrey, tác giả cuốn Victory at any cost (Chiến thắng bằng bất cứ giá nào). Trong mắt của giới sử học, Đại tướng Võ Nguyên Giáp được đánh giá là một trong những nhà quân sự vĩ đại nhất thế kỷ 20. Từ California (Mỹ) nhiếp ảnh gia Catherine Karnow – người đã từng có vinh dự được Đại tướng mời theo ông lên Điện Biên Phủ đã viết: “Tôi rất buồn khi nghe tin Đại tướng mất. Nhìn lại những bức hình của Đại tướng và gia đình được chụp cách đây nhiều năm, tôi chỉ có thể nói là một nỗi buồn rất sâu sắc”.

Tuổi trẻ / 2013

TRẦN DUY HIỂN. Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong ký ức những người lính Cảnh vệ / Trần Duy Hiến // Công an nhân dân.- 2013.- Ngày 11 tháng 10.- Tr.4.

Đó là ký ức của những người lính cảnh vệ năm xưa từng được sống và làm việc bên người Anh Cả của Quân đội nhân dân Việt Nam – Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

Công an Nhân dân / 2013

TRẦN ĐẠI QUANG. Đại tướng Võ Nguyên Giáp với lực lượng Công an nhân dân Việt Nam / Trần Đại Quang // Công an Nhân dân.- 2013.- Ngày 8 tháng 10.- Tr.3.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp là Bộ trưởng Bộ Nội vụ đầu tiên trong Chính phủ cách mạng lâm thời Việt Nam dân chủ Cộng hòa được thành lập tháng 8/1945 và sau đó tiếp tục giữ trọng trách này trong Chính phủ liên hiệp lâm thời được thành lập ngày 1-1-1946. Trước những khó khăn, phức tạp của cuộc đấu tranh chống phản cách mạng, bảo vệ chính quyền cách mạng non trẻ, trên cương vị Bộ trưởng Bộ Nội vụ, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã chỉ đạo thống nhất tổ chức, nhiệm vụ và bổ sung cán bộ, củng cố lực lượng Công an trong cả nước theo Sắc lệnh 23 - SL ngày 21/2/1946 do chủ tịch Hồ Chí Minh ký ban hành về thành lập Việt Nam Công an vụ. Dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Ban Thường vụ Trung ương Đảng và của Đại tướng, lực lượng Công an nhân dân đã đập tan nhiều âm mưu, hoạt động chống phá của bọn phản cách mạng, đặc biệt đã đập tan âm mưu đảo chính của Quốc dân đảng cấu kết với thực dân Pháp trong vụ án phản động xảy ra tại phố Ôn Như Hầu, Hà Nội (gọi tắt là vụ án Ôn Như Hầu) trong bối cảnh chính quyền cách mạng còn non trẻ như "ngàn cân treo sợi tóc". Đại tướng Võ Nguyên Giáp đặc biệt quan tâm chỉ đạo công tác nắm tình hình: "Phải điều tra nghiên cứu, nhất định phải điều tra nghiên cứu trên một tinh thần cảnh giác rất cao, lúc nào cũng phải tích cực tìm ra địch mới đánh đúng địch, mới thực hiện đúng chính sách". Bên cạnh đó Đại tướng Võ Nguyên Giáp còn rất quan tâm chỉ đạo công tác chính trị, tư tưởng và công tác tổ chức của lực lượng vũ trang nhân dân. Đại tướng Võ Nguyên Giáp luôn chăm lo, củng cố tình đoàn kết, mối quan hệ phối hợp, hiệp đồng chiến đấu giữa Quân đội nhân dân và Công an nhân dân. Với tư cách là Bộ trưởng Bộ Quốc phòng, Tổng Tư lệnh Quân đội nhân dân Việt Nam, Đại tướng đã chỉ đạo lực lượng Quân đội nhân dân phối hợp chặt chẽ, có hiệu quả với lực lượng Công an nhân dân trong công tác đảm bảo

an ninh, trật tự. Đại tướng Võ Nguyên Giáp là tấm gương sáng về nhân cách vĩ đại, tâm lòng bao dung, yêu thương con người, biểu tượng cho tình yêu hòa bình, bác ái của nhân dân Việt Nam, mãi mãi để các thế hệ cán bộ, chiến sĩ Công an nhân dân kính trọng, học tập, rèn luyện và noi theo. Sự nghiệp, công lao và những phẩm chất cao đẹp của Đại tướng sống mãi cùng thời gian và trong trái tim của mỗi cán bộ, chiến sĩ Quân đội nhân dân và Công an nhân dân Việt Nam!.

Công an Nhân dân / 2013

TRẦN HUƠNG. Nhân dân Điện Biên lập bàn thờ Đại tướng trên đồi E2 Trần Đại Quang // Công an Nhân dân.- 2013.- Ngày 9 tháng 10.- Tr.3.

Tỉnh ủy, UBND tỉnh Điện Biên vừa quyết định lập bàn thờ Đại tướng Võ Nguyên Giáp tại nhà lưu niệm Bác Hồ trên đồi E2 thuộc Mường Thanh, TP Điện Biên Phủ. Ngay sau khi bàn thờ Đại tướng được lập các ban ngành đoàn thể trong tỉnh Điện Biên, nhân dân địa phương, khách du lịch đã đến dâng hương tưởng niệm Đại tướng. Điện Biên Phủ là mảnh đất đã gắn liền với tên tuổi Đại tướng Võ Nguyên Giáp, với những chiến công hào hùng đánh dấu một trang sử vàng cho dân tộc Việt Nam. Điện Biên Phủ cũng được coi là quê hương 2 của người gắn liền với tên tuổi vị Tổng Tư lệnh chiến dịch Điện Biên Phủ. Đồi E2 từng diễn ra những trận đánh ác liệt năm xưa, là nơi có Nhà lưu niệm Bác Hồ.

Công an Nhân dân / 2013

TÙNG LÂM. Ba mươi phút đàm âm bên Bác Văn / Tùng Lâm // Đại tướng tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp – Đại tướng của nhân dân, của hòa bình.- H : Thanh niên, 2009.- Tr.120-123.

Những cảm nhận của tác giả về Đại tướng Võ Nguyên Giáp khi được tới chúc thọ ông, nhân dịp Đại tướng tròn 90 tuổi.

VN.21825

XUÂN HÒA. Người hàng chục năm sưu tầm ảnh, tư liệu về Đại tướng / Xuân Hòa // Công an thành phố Hồ Chí Minh.- 2013.- Ngày 12 tháng 10.- Tr.5.

Những ngày này, người dân cả nước và thế giới rất xúc động hướng về Đại tướng Võ Nguyên Giáp, tiếc thương “Vị Tướng nhân dân” về cõi vĩnh hằng. Với ông Đào Thông (SN 1951, trú thôn Sa Động, Xã Bảo Ninh, Đông Hới, Quảng Bình), người con của quê hương Mẹ Suốt anh hùng, thì nỗi buồn càng nhân lên gấp bội. Ông đã hàng chục năm sưu tầm hàng ngàn bức ảnh, tư liệu về Tướng Giáp để thể hiện lòng kính trọng của mình đối với một trong những vị tướng tài ba nhất của thế giới đương đại...

Công an thành phố Hồ Chí Minh / 2013

VĂN HÙNG. Đại tướng thường nhắc đến chủ quyền đất nước / Văn Hùng // Nông nghiệp Việt Nam.- 2013.- Ngày 8 tháng 10.- Tr.9.

Trung tướng Đồng Sĩ Nguyên, nguyên Ủy viên Bộ Chính trị, nguyên Phó Thủ tướng Chính phủ, nguyên Tư lệnh bộ đội Trường Sơn là người có mặt trong những giây phút cuối đời bên Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã không giấu được xúc động và niềm tiếc thương của mình trước sự ra đi của người Anh cả Quân đội nhân dân Việt Nam. Trung tướng Đồng Sĩ Nguyên nhớ lại: “Trong những thời điểm còn nói chuyện được thì Đại tướng vẫn thường nhắc đến chủ quyền thiêng liêng của đất nước..”. Vị Tư lệnh bộ đội Trường Sơn năm xưa đánh giá: Đại tướng Võ Nguyên Giáp là danh tướng của thế giới, là nhà chính trị, nhà văn hóa của nhân dân ta. Đại tướng là người học trò xuất sắc, thân cận với Chủ tịch Hồ Chí Minh và luôn tôn trọng chỉ đạo của Bác và Bộ Chính trị. Nhưng đồng thời, Đại tướng cũng là người có trình độ độc lập, tự lập, tự cường rất cao. Trung tướng Đồng Sĩ Nguyên cũng cho rằng, tên tuổi của Đại tướng có thể đặt bên cạnh những tên tuổi lừng danh nhất trong lịch sử chống ngoại xâm của dân tộc như: Trần Hưng Đạo, Lý Thường Kiệt, Quang Trung. Trong cuộc đời cầm quân của mình, Đại tướng Võ Nguyên Giáp có rất nhiều quyết định quan trọng. Đó là việc thay đổi phương châm tác chiến từ “Đánh nhanh giải quyết nhanh” chuyển sang “Đánh chắc thắng chắc” - một thay đổi đưa đến chiến thắng tuyệt đối trong chiến dịch Điện Biên Phủ năm 1954 - được coi là quyết định to lớn và khó khăn nhất cuộc đời Đại tướng. Sáng tạo đặc biệt nhất của Đại tướng là tổ chức các chiến dịch để dành thắng lợi từng bước đi đến chiến dịch quyết định Điện Biên Phủ. Chiến thắng này đã đặt dấu chấm hết cho quyền lực của người Pháp tại Đông Dương sau 83 năm và đã đưa Đại tướng Võ Nguyên Giáp đi vào lịch sử thế giới như là một danh nhân quân sự Việt Nam.

VŨ KHIÊU. Bậc thầy của nhân và trí / Vũ Khiêu // Nông nghiệp Việt Nam.- 2013.- Ngày 7 tháng 10.- Tr.5.

Nói đến nước ta, thế giới thường nhắc đến Việt Nam - Hồ Chí Minh - Võ Nguyên Giáp. Suốt cuộc đời hoạt động cách mạng liên tục trên 80 năm, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã có nhiều công lao to lớn đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc. Đại tướng là người học trò xuất sắc và gần gũi của Chủ tịch Hồ Chí Minh, là Đại tướng đầu tiên và Tổng tư lệnh Quân đội Nhân dân Việt Nam, ông được nhân dân yêu mến, kính trọng, bạn bè quốc tế ngưỡng mộ, là niềm tự hào của các thế hệ cán bộ, chiến sĩ toàn quân. Đại tướng được Bác Hồ tin cậy, yêu quý và dìu dắt. Đáp lại tấm lòng của Bác đối với bản thân mình, Đại tướng luôn luôn thực hiện lời dạy của Bác Hồ với một ý chí quyết tâm đánh đuổi thực dân Pháp và sau là đế quốc Mỹ để hoàn toàn giải phóng cho đất nước. Đại tướng thường nhắc tới quyết tâm đó “Dù phải đốt cháy cả dãy Trường Sơn thì cũng quyết dành cho được nền độc lập”. Ý chí ấy được Đại tướng thực hiện với hai nhân tố quan trọng bậc nhất đó là nhân và trí. Nhân là tận tụy hết lòng với nhân dân, thể hiện truyền thống yêu nước sâu sắc của dân tộc ta. Tinh thần đoàn kết và chiến đấu có thể thành công với nhân tố thứ hai, ấy là trí. Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một trí thức uyên bác và sắc sảo. Trước hết là sự am hiểu về lịch sử dân tộc và nhân loại. Kiến thức ấy không dừng lại ở quá khứ mà còn thể hiện ở chỗ nắm vững được một cách sâu sắc những diễn biến xảy ra trên toàn thế giới và nhận rõ được xu hướng phát triển tất yếu của việc giải phóng cho nhân dân lao động và các dân tộc bị áp bức trên toàn thế giới, trong đó có Việt Nam. Hồ Chủ tịch trước đây có đề ra khẩu hiệu phấn đấu của người cán bộ cộng sản là cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Đại tướng Võ Nguyên Giáp là người thực hiện toàn vẹn những khẩu hiệu đó, đặc biệt là tinh thần khiêm tốn, giản dị. Là người có công lớn trong sự nghiệp chống quân thù xâm lược đất nước ta nhưng Đại tướng lại muốn che bớt đi ánh sáng của mình. Tài năng và đạo đức của mình không bao giờ Đại tướng tự nói ra nhưng được nêu lên bởi hàng trăm, hàng nghìn bài báo của cán bộ Đảng, Nhà nước, nhà khoa học và nhà báo ngợi ca Đại tướng.

VŨ KHIÊU. Anh Văn – đại anh hùng dân tộc, người anh lớn trong suốt cuộc đời tôi / Trần Đại Quang // Công an Nhân dân.- 2013.- Ngày 9 tháng 10.- Tr.1+3.

Đó là hồi ức của giáo sư Vũ Khiêu về những ngày tháng được gặp và sống gần Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

Công an Nhân dân / 2013

YẾN LONG. Người chỉ huy Đặc công rừng Sác một lần mừng sinh nhật Đại tướng / Yến Long // Công an thành phố Hồ Chí Minh.- 2013.- Ngày 12 tháng 10.- Tr.4.

Là kỉ niệm của Đại tá Lê Bá Ước, nguyên Chính ủy kiêm Đoàn trưởng Đoàn 10 Đặc công rừng Sác khi 1 lần được tới chúc mừng sinh nhật Đại tướng tại nhà riêng năm 1996.

Công an thành phố Hồ Chí Minh / 2013